T.C.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YEREL DİPLOMASİ:

TRAKYA BÖLGESİ ÖRNEĞİ

ANIL BUĞRA ÇETİN

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. FAHRİ TÜRK

EDİRNE 2021

Tezin Adı: Yerel Diplomasi: Trakya Bölgesi Örneği

Hazırlayan: Anıl Buğra ÇETİN

ÖZET

Bu çalışmada Trakya belediyelerinin yerel diplomaside hangi mahiyette roller üstlendikleri, bu rolleri üstlenirken hangi yasal süreçlere uydukları ve diğer devletlerdeki prosedürlerin hangi şekillerde olduğu araştırılacaktır. Çalışma toplamda beş ana bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde yöntem üzerinde durularak, tercih edilen çoklu örnek olay analizinin çalışmaya yapacağı katkı ortaya konmaktadır. Yine birinci bölümde kaynakların mevcut durumu okuyucuya aktarılmaktadır. İkinci bölümde kuramsal çerçeve olarak seçilen sosyal inşacılığa değinilerek bu yaklaşımın yerel diplomasi konusundaki açıklayıcı rolüne ışık tutulacaktır. Üçüncü bölümde ise yerel diplomasi bağlamında kullanılan kavramlar yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanmak suretiyle mantıksal bir çerçeveye oturtulacaktır. Dördüncü bölümde yerel dış politikanın uygulanma alanları; siyaset, diplomasi, kültür, kardeş şehir ilişkileri ve ticaret alt başlıklarında sunulmaktadır. Beşinci bölümde ise Trakya'da örnek olarak seçilen Edirne, Kırklareli ve Çanakkale belediyelerinin dış ilişkileri detaylı olarak incelenmektedir. Bu kapsamda belediyelerin; kardeş şehir ilişkileri, bu ilişkilerin mevcut durumları, bu kurumlar tarafından düzenlenen uluslararası etkinlikler, Avrupa Birliği projelerinden elde ettikleri kazanımlar yerel diplomasi çerçevesinde incelenerek belediyelerin yaşadıkları sorunlara değinilecektir. Sonuç kısmında ise başlangıçta ortaya atılan hipotezlerin doğrulanıp doğrulanmadıkları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Dış Politika, Paradiplomasi, Trakya Bölgesi

Thesis Name: Local Diplomacy: Case Study of Thrace Region

Prepared by: Anıl Buğra ÇETİN

ABSTRACT

In this study, it will be investigated what kind of roles the Thrace municipalities play in local diplomacy, what legal procedures they follow while taking these roles, and what kind of procedures are in other states. The study consists of five main chapters in total.

In the first chapter, the method is emphasized and the contribution of the preferred multiple case analysis to the study is presented. And also, the current situation of the sources is conveyed to the reader in the first chapter. In the second chapter, social constructivism, which was chosen as the theoretical framework, will be mentioned and the explanatory role of this approach in local diplomacy will be shed light on. In the third chapter, the concepts used in the context of local diplomacy will be put into a logical framework by making use of domestic and foreign sources. In the fourth chapter, the application areas of local foreign policy are presented under the sub-titles of politics, diplomacy, culture, sister city relations and trade. In the fifth chapter, the foreign relations of Edirne, Kırklareli and Çanakkale municipalities, which are selected as examples in Thrace, are examined in detail. In this context, the sister city relations of the municipalities, the current status of these relations, the international events organized by these institutions, the gains they have obtained from the European Union projects will be examined within the framework of local diplomacy and the problems experienced by the municipalities will be addressed. In the conclusion chapter, it will be discussed whether the hypotheses put forward at the beginning are confirmed or not.

Keywords: Local Foreign Policy, Paradiplomacy, Thrace Region

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında üç Trakya belediyesinin hangi mahiyette dış ilişkiler kurdukları, bu ilişkiler ile bölge ve belediyelerine neler kazandırdıkları ve bu konuda ne dereceye kadar başarılı oldukları araştırılarak çıkarımlar yapılmaya çalışılmaktadır. Bu vesileyle üniversite hayatımın başlangıcından beri tanıdığım, tezin fikir aşamasından, yazım sürecine ve nihayetine kadar bıkmadan, yorulmadan, tecrübesini ve bilgisini benimle paylaşan ve motivasyonum kaybolduğunda beni tekrar çalışmaya döndüren tez danışmanım Prof. Dr. Fahri Türk hocama ne kadar teşekkür etsem azdır.

Eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi desteğini benden hiç esirgemeyen aileme ve bu süreçte yanımda olan dostlarıma da teşekkür ediyorum. Ayrıca tez jürimde bulunarak ve yapıcı eleştiriler getirerek çalışmanın olgunlaşmasına vesile olan Dr. Öğrt. Üyesi Sedef Zeyrekli Yaş ve Doç. Dr. Güngör Şahin hocalarıma da katkıları için minnettarım.

Anıl Buğra ÇETİN

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**

ABSTRACT ..... **ii**

ÖNSÖZ ..... **iii**

KISALTMALAR ..... **v**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **vi**

1. Giriş 1

1.1. Analitik Çerçeve 4

1.2. Yöntem 5

1.3. Yazın 6

2. Kuramsal Çerçeve: Sosyal İnşacılık 7

3. Kavramlar 13

3.1 Ulusal-Yerel Dış Politika Rejimleri 16

3.1.1. Sınırlayıcı Rejim Modeli 19

3.1.2. Serbest Rejim Modeli 21

3.1.3. Düzenleyici Serbest Rejim Modeli 23

4. Yerel Dış Politikada Uygulama Alanları 25

4.1. Siyaset ve Diplomasi 26

4.2. Kültür 27

4.3. Kardeş Şehir İlişkileri 27

4.4.Ticaret 29

5. Trakya Belediyelerinin Yerel Dış Politikaları 30

5.1. Edirne Belediyesi'nin Dış İlişkileri 31

5.1.1. Kardeş Şehir İlişkileri 34

5.1.2. Uluslararası Etkinlikler ve Projeler 40

5.2. Çanakkale Belediyesi'nin Dış İlişkileri 46

5.2.1. Kardeş Şehir İlişkileri 48

5.2.2. Uluslararası Etkinlikler ve Projeler 50

5.3. Kırklareli Belediyesi'nin Dış İlişkileri 55

5.3.1. Kardeş Şehir İlişkileri 57

5.3.2. Uluslararası Etkinlikler ve Projeler 58

5.4. Belediyelerin Yaşadıkları Sorunlar 61

Sonuç ve Öneriler 64

Kaynakça 70

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1- Edirne Belediyesi'nin Kardeş Şehir İlişkileri

Tablo 2- Çanakkale Belediyesi'nin Kardeş Şehir İlişkileri

Tablo 3- Kırklareli Belediyesi'nin Kardeş Şehir İlişkileri

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

TBB: Türkiye Belediyeler Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

AKP: Adalet ve Kalkınma Partisi

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

BM: Birleşmiş Milletler

IPA: Katılım Öncesi Yardım Aracı

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı

TİKA: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı

YTB: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

BDT: Bağımsız Devletler Topluluğu

SSCB: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

1. Giriş

Türkiye 2000'li yılların başında iç politikada köklü bir değişim geçirmiş ve yaşanan bu değişime paralel olarak Türk dış politikası da yeni bir anlayışa yönelmiştir. Özellikle Türkiye'de anılan yıllarda iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi'nin dış politikada yeni bir bakış açısı yakaladığı siyaset bilimciler tarafından kabul edilmiştir. Türkiye bu dönemde kalkınma, demokratikleşme, ekonomik büyüme ve kurumsallaşma alanında ciddi atılımlar gerçekleştirmiştir.

2013 yılından itibaren sivil toplum örgütleri Türkiye'de hiç bir dönemde olmadığı kadar iç ve dış siyasette etkin bir rol almaya başlamıştır. Aslında bu durumun en büyük nedeni hükümetin Türk dış politikasını oluştururken devlet dışı aktörlere destek vermesi ve bunları karar alma mekanizmalarına dâhil etmesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana Türk dış politikasında, genel uygulamalarda ve söylemlerde medeniyet ve kültür kavramları sıklıkla bahsedilen iki kavram olmuştur. Türkiye'nin bulunduğu coğrafya ile olan sarsılmaz bağları bu ülkenin yumuşak gücünün (soft power) hem bölgesel bağlamda hem de küresel bağlamda hissedilmesini sağlamıştır.

Türkiye, ortak tarihi mirasa sahip olduğu, coğrafi ve kültürel açıdan güçlü bir aidiyet bağının bulunduğu Orta Asya, Kafkasya, Orta Doğu ve Balkanlar gibi bölgelerin haricinde yakın coğrafyalar olarak değerlendirdiği Avrupa, Afrika ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkelerinde yirmi yılı aşkın süredir eğitim kurumları, iş yatırımları, insani yardımlar ve kültürel faaliyetler vasıtasıyla faal bir kültürel diplomasi çalışması yürütmektedir. Bu girişimler, genellikle birbirinden ayrı ve bağımsız olup tek elden yönetilmeyen çalışmalardır. Türk dış politikasının yükselen yıldızı olarak nitelendirebileceğimiz kültürel diplomasi araçları arasında üniversiteler, bürokrasi, Türk devlet okulları, insani yardım dernekleri ve yerel yönetimler başı çekmektedir.

Elinizde tutmuş olduğunuz bu çalışmada özellikle Türkiye'nin Balkan coğrafyasından yoğun göçmen nüfusuna sahip Trakya'da bulunan üç belediye yerel dış politika çerçevesinde incelenecek olup, yerel yönetimlerin faaliyetleri çerçevesinde

dış politikaları aydınlatılmaya çalışılacaktır. Bu kuruluşlar sırasıyla Çanakkale, Edirne ve Kırklareli belediyeleridir.

Söz konusu bölge ve belediyelerin seçilmesinin temel nedeni bu paragrafların yazarının yerel yönetimlerin dış politikasına olan merakıdır. Ayrıca kendisinin Edirne Belediyesi'nde çalışıyor olması da bu konunun ele alınmasını doğrudan etkilemiştir. Yine bölgenin araştırma birimi olarak seçilmesinde, Edirne ve Kırklareli şehirlerinin Yunanistan ve Bulgaristan gibi ülkelerle sınır komşusu olması önemli bir rol oynamıştır.

Türkiye'de yerel dış politika oluşturma süreçleri içerisinde Türkiye Belediyeler Birliği'nin (TBB) dış ilişkiler bürosunun yoğun bir çaba sarfettiği görülmektedir. Bu kapsamda TBB akademik araştırmalar, toplantı ve paneller düzenlemek suretiyle alanın gelişimine katkı sağlamaya çalışmaktadır. Ayrıca TBB'nin kardeş şehir protokolleri dâhil olmak üzere birçok teşebbüse öncülük ettiği gözlemlenmektedir. Bunun yanı sıra dünyada en faal ve kapsamlı yerel yönetim teşkilatı olarak nitelendirilen Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı'nda (UCLG) Kadir Topbaş'ın 2004-2007 yılları arasında UCLG-MEWA başkanlığı ve 2007-2010 yılları arasında dünya kentlerinin Birleşmiş Milletleri sayılan Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı'nın eş başkanlığını yapmış olması önemli bir nokta olarak görülmektedir. Yapılan bu görevlerin TBB'ye ve onun vasıtasıyla yerel yönetimlere sağladığı vizyonun Türkiye'de yerel yönetimlerin dünyaya açılması noktasında büyük girişimler olduğu görülmektedir.[1]

Bu tez çalışması ana hatları ile 2000'li yıllar sonrasında Türkiye'nin dış politikasında yaşanan değişimi, yerel dış politika bağlamında inceleyecektir. Özellikle 2000'li yıllardan sonra yazında gelişen ve neredeyse tüm disiplinlere hâkim olan küreselleşme kavramıyla birlikte yerelleşme kavramı da öne çıkmış ve bazı uygulama alanlarında kendisine haklı bir yer bulmuştur. Söz gelimi küresel bir faaliyet veya etkinlik düzenlemenin zaman, mekân, bütçe ve ulaşım sorunları oluşturmasına karşın yerel faaliyet ve etkinlikler çok daha az bütçeler ile kısa zamanda ve daha düşük maliyetler ile gerçekleştirilebilmektedir. Ayrıca bu etkinlikler katılımcıların daha etkin

[1] http://arsiv.uclg-mewa.org/kadir-topbas.html, (01.08.2021).

bir şekilde temsil edilmelerini ve bilgi paylaşımında bulunmasını sağlamaktadır.

Ana düşünce olarak yerel yönetimlerin Türkiye'de merkezi yönetime bağlı olması, dünyadaki örnekleri ile mukayese edilmesini zorlaştırmaktadır. Söz gelimi federatif yönetim şeklini benimsemiş bir devlette herhangi bir eyalet kendi yasalarıyla birlikte yerel dış politikayı daha farklı şekilde yorumlayarak uygulayabilir. Türkiye'de ise bu durum genellikle tamamlayıcı faaliyetler şeklinde öne çıkmaktadır. Anılan tamamlayıcı faaliyetler ise bölge özelinde genellikle kültürel ve sosyal anlamda karşımıza çıkmaktadır. Daha önce bahsedilen federatif devlet yapısı ile yönetilen ülkelerde bu eylemlerin daha çok siyasal faaliyetler olarak ortaya çıktığı da görülmektedir. Federatif ülkelerde bölgeler karar alma süreçlerine daha etkin olarak katılırken, üniter yapıya sahip ülkelerde yerel yönetimler uluslararası karar alma süreçlerine katılımda güçlük çekmekte ya da katılamamaktadırlar. Ayrıca federal sistemde bölgeler merkezi yönetim ile ters düşebilmekte ve bunun sonucunda bölgeler lobi faaliyetleri yürütebilmektedir. Bu çerçevede yerel yönetimler uluslararası boyutta kurum ve kuruluşlar ile çeşitli girişimlerde bulunabilmektedir. Fakat bu durum tamamen devletlerin anayasaları çerçevesinde yerel yönetimlere ne kadar özerklik sağladığıyla doğru orantılıdır. Türkiye örneğinde belediye başkanları merkezi hükümet ile zaman zaman ters düşebilmektedirler. Söz gelimi Türkiye'de bir hükümet politikası hakkında belediye başkanları eleştirilerde bulunabilir. Fakat bu söylemler genellikle siyasal çıkışlar halinde kalmakta ve herhangi bir bağlayıcı nitelik taşımamaktadır. Siyasal söylem eleştirel yönde olsa bile Türkiye'de tüm yerel yönetim birimlerinin merkezi yönetim ile uyumlu çalışma eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir.

Yukarıda anlatıldığı üzere incelenecek Trakya belediyeleri yoğun oranda Balkan göçmeni nüfus barındırması sebebiyle Balkan coğrafyası ile sarsılmaz bir bağa sahiptir. Bu sebeple günümüzde Balkanlar'da yaşayan Türk etnik kökenine sahip vatandaşlar ile Trakya bölgesi yerel yönetimleri arasında önemli köprüler kurulmuştur. Özellikle kültür faaliyetlerinde, gelenek-göreneklerin yaşatılması aşamasında bu ülkenin yerel yönetimleri Balkanlar'da yaşayan Türklere umut ışığı olmuştur. Bu yerel yönetimler Balkanlar'da yaşayan Türk nüfusunun yoğun olduğu diğer yerel yönetimler ile kardeş şehir protokolleri yaparak karşılıklı kültürel faaliyetlere destek

sağlamaktadırlar. Bunun yanı sıra belediyeler belli dönemlerde başarılı öğrenciler için programlar hazırlamaktadır.[2]

Bu çalışmada ele alınan üç belediye Avrupa Birliği sınırlarına yakın olması sebebiyle birlik projelerinden yoğun şekilde yararlanmaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği'nin projelerin ekonomik yükümlülüğünü üstlenmesi sebebiyle belediyeler bu projeleri kendi bölgelerine yatırım kazandıracak araçlar olarak görmektedir.[3]

Bu çalışmada uluslararası ilişkilerde mahalli aktörlerin önemini Trakya Bölgesi belediyeleri çerçevesinde inceleyerek, bu kurumların dış politika oluştururken hangi noktalara dikkat ettiği ortaya konulmaya çalışılacaktır. Yine kurumlar içerisinde oluşturulan politikayı uygulayabilecek ve sürekliliğini sağlayabilecek kadroların durumu araştırılarak çeşitli sonuçlar çıkarılmaya gayret edilecektir. Uygulanan politikalar diğer örnek belediyeler ile karşılaştırılarak nihai bir çözümleme yapmak bu tezin başlıca amaçları arasındadır.

1.1. Analitik Çerçeve

Çalışmanın amacı, Trakya'daki üç örnek belediye çerçevesinde yerel dış politikanın hangi mahiyette uygulandığını, söz konusu mahalli idarelerin uluslararası kurum ve kuruluşlarda faal olma çabaları ve bu çerçevede bölgelerine hangi kazanımları sağladıklarını ve kültür dış politikası noktasındaki önemlerini incelemektir.

Belediyelerin yerel dış politikalarının incelendiği çalışmada, şu sorular irdelenmiştir: Trakya Bölgesi belediyeleri yurt dışında hangi belediyeler ile kardeş şehir protokolleri imzalamıştır? Belediyelerin kardeşlik ilişkileri bölgesel ya da kültürel bir çıkar sağlamış mıdır? Belediyeler Avrupa Birliği projelerinde hangi konumdadır? Belediyeler Avrupa Birliği projeleri ile ne tür kazanımlar elde etmişlerdir?

---

[2] Edirne ve Kırcaali şehirleri her yıl karşılıklı olarak bölgelerindeki başarılı öğrencileri kültürel amaçlarla masrafları belediyeler tarafından karşılanmak suretiyle yaz tatiline davet etmektedir.
[3] Yatırım kavramı ile kültürel yatırım, tanıtım yatırımı, turizm yatırımı ve çeşitli hibeler kastedilmektedir.

Bu sorular minvalinde çalışmanın hipotezi; “Trakya Bölgesi belediyeleri Türkiye'nin kültür dış politikasında tamamlayıcı bir rol oynamaktadır.” şeklinde formüle edilmiştir. Ana hipotez ile bağlantılı olarak çalışmada sınanması planlanan ikincil hipotezler ise; “Trakya Bölgesi belediyeleri Avrupa Birliği projelerinden maddi kazanımlar sağlamışlardır” ve “Trakya Bölgesi belediyeleri, merkezi hükümetin dış politikasına ters düşecek mahiyette politikalar izlememektedirler” şeklindedir.

Bu hipotezlerin sınanmasıyla amaçlanan şey yerel diplomasinin ve Türkiye'nin kültür dış politikasında, Balkan göçmeni nüfusun yoğun olduğu Trakya Bölgesi belediyelerinin ne mahiyette etki sağladığı, Avrupa Birliği ile ilişkiler çerçevesinde projelerden ne oranda faydalanıldığı ve yerel yönetimlerin dış politika oluştururken ne tür sorunlar yaşadığıdır. Bu çözümleme sosyal inşacılık penceresinden yerel dış politika, kültür dış politikası, kardeş şehir ilişkilerinin tarihi ve günümüzdeki yapısı özetlenerek “örnek olay” yöntemi üzerinden yapılacaktır.

Konu üzerine yapılan yazın taramasında kültür dış politikası üzerinde yazılan kaynaklar bulunmasına rağmen, özellikle yerel dış politika konusunda yeterli çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Çalışmada örnek olarak seçilen üç belediye ve bölge özelinde ise yerel dış politika konusunda herhangi akademik bir çalışma yapılmadığı gözlemlenmiştir. Bu sebeple yerel yönetimleri ele alan bu çalışmanın siyaset bilimi açısından önemi yazındaki mevcut boşluğun doldurulmasından kaynaklanmaktadır.

1.2. Yöntem

Bu çalışma hakkında tez önerisi öncesi çeşitli görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu çerçevede tez danışmanı Fahri Türk'ün önermiş olduğu Birgül Demirtaş'a ait “Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini Yeniden Düşünmek” başlıklı makale okunarak ve buradan esinlenerek bir yol haritası çizilmiştir. Adı geçen makale ve kaynakçası incelenerek konu ile alâkalı yazılmış diğer kaynaklara ulaşılmıştır.

Çalışmanın başında yöntem olarak söylem analizinin çalışmaya yön verebileceği düşünülmüş olsa da yapılacak görüşmelerin çalışmanın gerektirdiği

seviyede bir detay içermeyeceği sonucu ortaya çıkmıştır. Daha sonra çalışmanın çoklu örnek olay analizi (multiply case study) ile derinlemesine yürütülebileceği sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede çalışmada kullanılan veriler yerel yönetimlerden talep edilen bilgi ve belgelerin yanında söz konusu kuruluşların kendi çevrimiçi sayfaları ve basına yansımış dış ilişkiler haberlerinin derlenmesinden elde edilmiştir.

Örnek olayın tek bir belediye ile sınırlı kalmayıp üç belediyeyi kapsayacak biçimde oluşturulması ve karşılaştırma metodunun kullanılması elde edilen sonuçların Trakya Bölgesi'ne genellenebilirliğini arttırmıştır. Türkiye'de il, ilçe ve belde belediyeleri olmak üzere 1.397 belediye bulunduğu düşünüldüğünde ise sadece üç belediyenin seçilmiş olması çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.[4] Çalışmanın başında Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi araştırmaya dâhil edilmiş olmasına rağmen, kurum ile yapılan ön görüşmede yetkililerinden yeterli oranda bilgi akışı ve geri dönüş alınamaması sebebiyle çalışmadan çıkartılmıştır.

1.3. Yazın

Yerel dış politika konusuna Trakya Bölgesi örneğinde bir açıklama getirme amacı taşıyan bu çalışma hakkında yazın araştırması yapıldığında kültür dış politikası üzerine Türkçe ve yabacı dilde birçok kaynak olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık yerel dış politika konuları ile alâkalı olarak ise çok sınırlı sayıda kaynak bulunduğu görülmektedir. Trakya Bölgesi özelinde ise yazında hazırlanmış herhangi bir eser bulunmamaktadır. Bu alanda yeterli çalışmaların yer almamasının sebebi ise üniversitelerdeki akademisyenlerin yerel dış politika konularına yeterince ilgi göstermemeleridir.

Yukarıda anlatılan çerçevede tezin başlangıç aşamasında fikri altyapıyı oluşturan ana kaynak tez danışmanının önerisi ile okunan Birgül Demirtaş'ın yazmış olduğu "Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini Yeniden Düşünmek"[5] başlıklı makalesidir. Bu makaleden yola çıkarak ulaşılan Murat Daoudov'un "Yerel Dış Politikanın Temel İlkeleri" isimli eserinin

[4] https://www.tbb.gov.tr/belediyelerimiz/istatistikler/genel-istatistikler/, (07.05.2020).
[5] Birgül Demirtaş, "Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini Yeniden Düşünmek", *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, Cilt 13, Sayı 52, 2016, s. 151-173.

Türkçe kaynak olarak yerel dış politika kavramlarını anlaşılmasına büyük katkı sağladığı görülmektedir. Yine kavramlar ile alâkalı yabancı kaynak olarak Stéphane Paquin'in "Paradiplomatie et relations internationale" isimli eserinin örnek olaylar ile yerel dış politika kavramının anlaşılmasında büyük önem arz ettiği görülmektedir. Kavramların tanınmasına yardımcı olduğu düşünülen bir diğer yabancı kaynak ise Francisco Aldecoa ve Michael Keating tarafından yazılan "Paradiplomacy in Action The Foreign Relations of Subnational Governments" başlıklı eserdir. Türkiye'de yerel dış politika üzerine yazılan eserlerin daha çok bu iki yabancı eserden esinlenerek yazıldığı göze çarpmaktadır.

2. Kuramsal Çerçeve: Sosyal İnşacılık

Bu bölümde çalışma içerisinde kuramsal ve kavramsal çerçevenin anlaşılması amacıyla kullanılacak sosyal inşacılık ve bu kuramının neden seçildiği açıklanmaya çalışılacaktır. Çalışmanın konusu gereği devlet altı aktörler yani mahalli idareler sosyal inşacılık bağlamında önemli bir rol oynamaktadır. Realizm ve idaealizm gibi soğuk savaş ve öncesini anımsatan kuramlar analiz birimi olarak devleti ele alırken, sosyal inşacılığın analiz birimini devletin dışına çıkartması en belirgin özellik olarak görülmektedir. Sosyal inşacılık kültür, kimlik ve söylem gibi kavramları önceliğinden yerel dış politikanın açıklanmasında önemli bir yere sahiptir.

Sosyal inşacılık 1980'li yıllardan sonra beşeri ve sosyal bilimler alanlarında birçok konunun incelenmesinde ortak bir yaklaşım olmuştur. Birçok uluslararası ilişkiler kuramı neoralist bir yaklaşıma sahip olup askeri güç ve ekonomik veriler üzerine odaklanırken inşacılık kuramı tek taraflı olan bu yaklaşımı reddeder. İnşacılar en önemli şeyin materyal değil, sosyal olgular olduğunu savunmaktadırlar. Bu kuram, insanı insan yapan şeylerin sosyal ilişkiler olduğunu vurgulamaktadır. Evreni verili bir şey olmaktan çıkarıp bireylerin yaptıklarını ve söylediklerini esas alır. Herhangi bir kişiyi insan yapan şey kurduğu sosyal ilişkilerdir. Dünyayı, tamamen doğanın bize sunduğu ham bir yapı olmaktan çıkaran şey, söylem ve sosyal bir varlık olan insandır. İnsanlar konuşarak ve bu konuşmalardan bir anlam çıkartarak dünyanın ne olduğunu kavramaya çalışırlar. Sosyal inşacılar, yapıların sosyal dünyayı oluşturduğunu,

yalnızca maddi unsurların değil, ortak fikirlerin ve değerlerin de önemli olduğunu savunurlar.[6]

Felsefi geçmişi 18. yüzyıla dayanan inşacılık uluslararası ilişkiler disiplinine 1989'da Nicholas Onuf tarafından tanıtılmıştır. Onuf sosyal inşa süreçlerinde kurallara ve eylemlere vurgu yapmıştır.[7] Onuf'a göre bireyler dünyayı konuşarak kurarlar ve uluslararası ilişkiler de bireylerin konuşarak inşa ettikleri dünyalardan birisini oluşturmaktadır. Onuf *"Toplumsal ilişkilerimiz ile kendi kimliğimizi yapılandırdığımız gibi dünyayı da birbirimize yaptıklarımız ve söylediklerimizle yapılandırmaktayız."* demiştir. Bu nedenle kuram, uluslararası ilişkiler çalışmalarından ziyade aktörlerin davranışlarına odaklanılması gerektiğini vurgulamaktadır.[8]

İnşacılığın uluslararası ilişkilere girişi ise, Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle gerçekleşmiştir.[9] Realizm ve liberalizm, devletlerin iktidar için rekabet eden aktörler olduğunu savunarak devletlerarasında eşit olmayan güç dağılımına göndermede bulunur. Bu kuramlar devlet aktörüne odaklanarak, bireyleri, kurumları ve diğer uluslararası etkenleri analiz etmekten kaçınmışlardır. İnşacılığın temel ilkeleri, realizm ve liberalizm arasındaki karşıtlıktan beslenir; inşacılık devletleri uluslararası sistemde rasyonel aktörler olarak görmez ve analiz birimini devletlerin sahip olduğu maddi çıkarlara indirgemez. Ancak, realizm ve liberalizm gibi, kuramlar devleti uluslararası sistemde merkezi aktör olarak görmekten vazgeçmemiştir.

İnşacılık kuramı tutarlı bir kuramdan ziyade birbirinden farklı birçok düşünce yaklaşımını ifade eder. Örneğin ünlü sosyologlar Norbert Elias ve Peter Berger bu düşünce yaklaşımını savunmaktadır. İnşacılığın çıkış noktalarından biri bireylerin sosyal olması ve sosyal ilişkiler olmadan birey olunamayacağı olgusudur. Sosyal inşacılık disiplin içerisinde kuramların disiplin üzerindeki maddi unsurları analiz birimi olarak benimsemenin tersine, uluslararası sistemin ve devletlerarasındaki

---

[6] Mustafa Küçük, "Uluslararası İlişkiler Kuramında Konstrüktivist Dönüşü Anlamak", *Ege Üniversitesi Akademik Bakış Dergisi*, No. 2, 2009 s.773.
[7] Nicholas Onuf, "World of Our Making", *Columbia University Press*, 1989, s.26-27.
[8] Yasemin Oğuzlar Tekin, "Bölgesel ve Küresel Siyaset Faktörleri Ekseninde Türk Dış Politikasının Değerlendirilmesi", Doktora Tezi, Bursa, 2017 s.27.
[9] John Mearsheimer – "*BacktotheFuture: Instability in Europe AftertheColdWar*"– International Security 13 (summer 1990), s.5-56.

ilişkileri belirleyen kaynağın sosyal mahiyette olduğunu ileri sürmektedir.[10] Çünkü sosyal ve politik dünya, uluslararası ilişkiler dünyası da dâhil olmak üzere, insan bilincinin dışında yaşayan fiziksel bir varlık, yani maddi bir nesne değildir. Bu anlamıyla uluslararası ilişkiler disiplini, uluslararası sahnede olan aktörlerin (devlet, lider ya da uluslararası kuruluşlar) düşünce ve inançlarını etkileyen unsurlarla bu aktörler arasındaki ortak anlayışa ağırlık vermektedir.[11] Ayrıca sosyal inşacılığı diğer uluslararası ilişkiler kuramlarından ayıran en önemli özellik ise kimlik ve söylem kavramları üzerine yoğunlaşmasıdır.

Sosyal inşacılık, temel olarak kimliklerin ve sosyal uygulamaların uluslararası sistemdeki rolü ile ilgili bir kuramdır.[12] Sosyal inşacıların, gerçekliğin sosyal olarak inşa edildiğine olan inancı kimlik ve düşünce gücünün daha detaylı olarak incelenmesini öngörmektedir. Aslında normlar, kimlik ve fikirler sosyal inşacı kuramda önemli rol oynayan kavramlardır.

İnşacılık, kimliklerin devletlerin çıkarlarını şekillendirdiğini savunur. İnşacılık için normatif düşünce yapıları, maddi yapılar kadar önemlidir. Kimlik kavramı önemlidir. Çünkü kimlik kavramı araştırmacıya aktörlerin nasıl davranabilecekleri veya olaylara nasıl tepki verebilecekleri hakkında çıkarımlar yapmasına yardımcı olmaktadır. Aktörler, uluslararası ilişkilerin doğasını eylemleri ve etkileşimleri aracılığıyla sürekli olarak şekillendirir ve oluştururlar. İnşacılığın başlangıç noktası, uluslararası politikanın değişim potansiyeline sahip bir sosyal yapı olmasıdır.[13] İnşacılık dünyayı ve dünya hakkında bildiklerimizi sosyal olarak inşa edilmiş şeyler şeklinde görür. Dolayısıyla, sosyal uygulamalarda doğal-verili hiçbir şeyin olmadığı, varlığın (ontoloji) ve bilginin doğalarının (epistemoloji) incelenerek sosyal dünyanın analiz edildiği vurgulanır. Ontolojik yönden bakıldığında sosyal gerçekliğin inşasına dair öneriler oluşturarak disiplini yok sayarak edinilen kimlik, değer ve söylem gibi konuların uluslararası ilişkilere dâhil edilmesini sağlayan yaklaşım farklı bir düşünceyi

[10] Abdullah Kıran, Önder Arı, Ekev Akademi Dergisi, Yıl: 15 Sayı:46, s.51-53.
[11] Jackson R.,Sorensen G. "Introductionto International Relations, Theories and Approaches. " New York: Oxford University Press 2007 s.161.
[12] Hurd Ian, "Constructivism", Smit-Snidal, Delphy, 2008, s. 298-316.
[13] Waltz Kenneth, Theory of International Politics, Boston: Addison-Wesley, 1979, s.79-101.

ortaya koymuştur. Bu anlamıyla İnşacılık bilime akılcılığa ve moderniteye karşı durmaz. İnşacı sosyal realite anlayışı bilimi daha da yetkin kılmaya çalışır.[14]

İnşacı düşünceler bir olayın içeriğinin tek tek incelenmesinden ziyade bir bütün içerisindeki ilişkiye önem verirler. Evreni olduğu gibi ele alan pozitivizm ve materyalizmden farklı olarak inşacılık evreni inşa halinde bir proje olarak değerlendirmektedir. Evreni hayal edilebilir ve yorumlanabilir olarak ele alan idealizm ve postmodernizmden farklı olarak inşacılık net ve kesin bir bilgi ölçütü olmadığını ve bilgiye ulaşmak için bazı noktalar olduğunu kabul eder. İnşacılar neorealistlerden farklı olarak aktörleri kimliksel olarak etkileyen davranışları şekillendiren dil, kimlik, ideoloji, inanç ve kültür gibi kavramları çözümlemek için çalışır ve bu kavramların karar alma sürecini etkilediğine inanırlar. İnşacılık ile birlikte ilk kez ulusal çıkarların belirlenmesinde kişi veya toplulukların değerlerinin etkisi olup olmadığı tartışmaya açılmıştır.[15]

Sosyal inşacıların aktarmak istedikleri olaylarda başvurdukları belirli anahtar kelimeler bulunmaktadır. Bunların başında "Norm" kavramı gelmektedir. Realistler çıkarlar çerçevesinde analiz yaparken norm kavramını reddeder ve bu tip açıklama ve tanımlardan faydalanmazlar. İnşacılar ise sistem boyutunda sosyal yapılara değinerek, uluslararası güvenlik dâhil olacak şekilde tüm ilişkilerin içerisinde belirli normların bulunduğuna dikkat çekerler. Bu yönüyle inşacılık devletin davranışlarını biçimlendiren norm, kimlik ve düşünceler terkibiyle, özneler arası yapıları öne çıkarır. Aslında aktörler arası ilişkilerin analizlerinin bu özneler arası ilişkiler çerçevesinde yürüdüğüne dikkat çekmektedirler.[16]

Sosyal inşacılık bireylerin kendini nasıl gördüğünü diğer bir ifade ile kimliklerinin nasıl şekillendirildiğini anlamaya çalışır. Amaç ve değişimleri açıklığa kavuşturmak inşacılar için önemlidir. Temelde sosyal inşacılık kuramı politika üzerinde değişmez çıkarlar olduğu düşüncesine meydan okumaktadır. Bunun en önemli örneği devletlerin kendi çıkarları doğrultusunda hareket ettikleri ve bu

[14]Kıran, Arı, A.g.m., s. 53-55.
[15]Adler, Emmanuel, "Constructivismand International Relations" in Handbook of International Relations. Editedby: WalterCarlsnaes. Thomas Risse, Beth A. Simmons, SAGE Publications, Cambridge, 2005, s.95-96.
[16]Kıran, Arı, A.g.m., s.51.

hareketin farklı çıkarlar temelinde değişebileceğidir. Ayrıca belirli bir süreç geçtikten sonra devletlerin sadece çıkarlarında değil kimliklerinde de bir değişme görülebilir.

İnşacılığın en önemli savunucularından biri olan Alexander Wendt devletlerin kurdukları ilişkileri maddi gerekçeler ile temellendirmenin yeterli olmayacağı bilâkis liderlerin bu durumun kavranmasına yardımcı olan sosyal süreçleri ele almaları gerektiği üzerinde durmuştur. Sosyal olarak kabul gören durumların temelinde kimlikler, kültürel değerler ve normlar yer almaktadır. Wendt sosyal inşa süreçlerinde konuşma ve dil olaylarından ziyade bilişsel faktörlere vurgu yaparak gerçekliği şekillendiren şeyin dil ve konuşma değil aktörler arasında oluşan etkileşimler ve anlayışlar olduğunu belirtmektedir.[17]

İnşacı anlayışın vurguladığı bir diğer husus sosyal gerçekçiliğin devletlerin sadece politikalarını değil kimliklerini ve çıkarlarını da sınırladığıdır. İnşacı yaklaşıma göre devletlerin kim olduğunu bilmeden yaptıkları çalışmalar ile neyi amaçladıklarını anlamak mümkün değildir. Bu sebeple devlet kimdir sorusu, devletin ne istediği sorusu ve bu istekerini nasıl ve hangi yollar ile ya da hangi gücü kullanarak elde etmeye çalışırlar sorularına farklı kimliklere sahip devletlerin farklı yanıtlar vereceğini söyleyerek realist kuramın aksine bütün devletlerin aynı olmadığını öne sürmektedir. Wendt, devletlerarası ilişkileri anarşi kavramı ve maddi kapasitelerin dağılımı bakımından inceleyen neorealizmin öncülerinden Kenneth Waltz'ı eleştirmiş ve aktörler arası ilişkileri analiz ederken sadece güç kullanımının yeterli olmayacağını belirtmiştir. Bu nedenle liderlerin çeşitli konulardaki gerçekleri anlamasına yardımcı olarak bilinçsel ve sosyal süreçlerin irdelenmesi gerektiğini vurgulanmıştır. Wendt'e göre uluslararası sistemin yapısı maddi bir yapıdan ziyade sosyal bir yapıdır ve bu sosyal yapı kimlik ve çıkarlar üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır.[18]

İnşacı kurama göre devletlerin kültürleri kendi coğrafyalarında oluşarak nesilden nesile aktarılmaktadır. Geçmişte yaşadıkları savaşlar, savaşlarda uygulamış oldukları stratejiler ve savaşlar içerisinde oluşturulan ittifak ilişkileri söz konusu tarihten sonra gelecek nesillerin stratejik tercihlerinde ve politikalarında

[17] Yasemin Oğuzlar Tekin *"II. International Conference on Empirical Economics and Social Sciences (ICEESS' 19)"* s.310-311.
[18] Wendt, Alexander. Social Theory of International Politics. Cambridge University Press, 1999, s.74-82.

belirleyicidir.[19] Keza Türkiye'nin var olan güvenlik kültürü incelendiğinde Batılı devletlerle yaşanan tüm tarihi münasebetler anılan güvenlik kültürünün oluşmasında çok önemli bir yere sahiptir. İnşacı anlayışa göre dış politikada süreklilikten söz edebilmek için politika ve eylemlerin kimlik kavramı ile açıklanabilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Özellikle Soğuk Savaş döneminde Türkiye realizme yakın bir politika izlemiş olsa da 1991'den sonra kimlik politikaları gözle görülür bir şekilde ivme kazanmıştır. İnşacı yaklaşım uluslararası siyasetin sosyal olarak oluşturulduğunu sürekli olarak dile getirmektedir.

İnşacılara göre uluslararası sistem güneş sistemi gibi kendi kendine var olan bir sistem değildir. Bireylerin arasındaki farklılık ile ortaya çıkmıştır. Buna bakılarak sistemin maddeci değil düşüncelerle oluştuğu söylenebilir. Bu çerçevede inşacılık bir zaman dilimi içerisinde ve belirli bireyler tarafından düzenlenmiş düşünceleri açığa çıkaran normatif sistemidir. Bu ilişkilerde oluşan düşünce ve algının değişmesi durumunda normlar da değişecektir. Çünkü sistemi oluşturan düşünce ve fikirdir.[20]

Emmanuel Adler'e göre inşacılığın üç temel dayanağı vardır: bunlardan ilki bilim insanları öğrenmek istedikleri realite ve bu realiteyi yorumlamak amacıyla başvurdukları bilgiler doğrultusunda metafiziksel bir duruş sergilemelidirler. Bu duruş sadece uluslararası ilişkilerde uygulanmakla kalmamalı genel olarak birçok sosyal bilime uyarlanmalıdır. Bundan dolayı inşacılık paradigmalar paradigmasıdır. İkinci önemli dayanak ise metafiziksel yön üzerinde oluşan sosyal realitenin dikkate alınmasıdır. Üçüncü ve son olarak uluslararası ilişkiler kuramında perspektif olarak inşacılık, uluslararası alanda kuramın araştırılmasını sağlayarak sosyal, ontolojik ve epistemolojik temellere dayanılması gerektiğini ileri sürer.

İnşacılık uluslararası gerçeklik için alternatif bir vizyon yaratır. Böylece, uluslararası ilişkilerde etkileşimlerin gerçek boyutunu anlamak için farklı perspektiflerden yaklaşmaktadır. İnşacılığın uluslararası ilişkilerin anlaşılmasına katkısı, mevcut aktörler ve yapılar arasındaki süreci hesaba katması, toplumun bir bölümünün diğerine atıfta bulunmadan anlanamama, yani bağımsız olarak "birbirini

[19] Polat S. Alpman, Sosyal Teorinin Konusu Olarak Kimlik: Sosyal İnşacı Yaklaşım, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi Cilt:21 Sayı:2, Ekim 2018, s.3-24.
[20] Kıran, Arı, A.g.m., s.53.

açıklayamamaları" gerçeğinde yatmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, uluslararası sistemin tüm merkezi yapıları sosyaldir ve aktörlerin kimlikleri, çıkarları bu yapılar üzerine inşa edilmiştir.[21] Dahası, inşacılar, realizm ve liberalizm tarafından dikkate alınmayan maddi faktörleri ve sosyal süreçleri dikkate aldığı için, uluslararası sistemin sosyal bir perspektiften analizini savunmaktadırlar.[22]

3. Kavramlar

Bu bölümde kavramsal çerçeve içerisinde incelenen önemli kavramlar açıklanmaktadır. Bu kavramlar sırasıyla; ulusaltı yönetişim (*subnational governance*), ulus-altı dış politika (*sub-national foreign policy*), paradiplomasi (*paradiplomacy*), yerel dış politika (*local foreign policy*), belediyelerin dış politikası (*municipal foreign policy*) ve kent diplomasisi (*city diplomacy*) şeklinde sıralanabilir.[23] Bu kavramlar mahalli katılımı anlatmak veya ifade etmek için kullanılan ifadelerdir. Ulusaltı yönetişim ile kastedilen şey yerel yönetimler ve bölgelerin uluslararası ilişkiler faaliyetlerinde giderek faal olmaları hususudur. Tüm bu faaliyet ve etkinliklerin bütününe ulusaltı yönetişim ismi verilmiştir. Yine yukarıdaki kavramlardan paradiplomasi mantık olarak paralel diplomasi anlamı da taşımaktadır. Kavram merkezi hükümet ile mahalli idarelerin paralel şekilde dış politika yürüttüğünü ve bu sebeple merkezi ve yerel dış politika aktörlerinin aslında siyasal sonuç olarak aynı hedefe ulaşmak istediklerini ifade etmektedir. Bu kavram ışığında bakıldığında Türkiye gibi üniter yapıya sahip ülkelerin kurumlarının dış ilişkilerindeki çıktıların paradiplomasi olarak algılanması gayet doğal görülmektir.

Panayotis Soldatos ise "protodiplomasi" kavramını yerel yönetimlerin merkezi devlet politikası ile çatışması anlamında kullanarak yazına yeni bir kavram eklemiştir.[24] Söz gelimi eyalet sistemi ile yönetilen bir ülkede bölgeler arasında dış politik konularda görüş ayrılığı yaşanması durumunda farklı politik kararlar alınabilmektedir. Örnek olarak İspanya'nın Katalonya Özerk Bölgesi'nde 1 Ekim

[21]Dunne, Tim, "The Social Construction of International Society", European Journal of International Relations, s. 377.
[22]Wendt, A.g.e.s.24.
[23]Demirtaş, a.g.m. s.154.
[24]Daoudov, a.g.e. s.29.

2017 tarihinde düzenlenen referandum ile bölgenin bağımsızlığını ilan etmesi fakat merkezi hükümetin bunu kabul etmemesi gösterilebilir. Her ne kadar bu mesele İspanya'nın iç meselesi olarak görülse de bölgenin dış bağlantıları, konunun Avrupa ve dünya medyasında geniş yer bulması bakımlarından protodiplomasi olayı olarak değerlendirilebilir. Stêphane Paquin'e göreyse, herhangi bir eyalet yönetiminin veya yerel yönetimin bir kimseye dış ilişkiler için temsil yetkisi vermesi durumunda paradiplomasiden söz edilebilir.[25]

Ulusaltı dış politika kavramıyla ise merkezi dış politika uygulayıcılarının dışında kalan bütün aktörleri kapsayan bir yapı tanımlanmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde yerel yönetimlerin uluslararası faaliyetleri anlatılırken "local foreign policy'' terimi kullanılmış, Jean-Jacques Salomon ise "subnational foreign policy" (ulus-altı dış politika) diğer bir deyişle merkezi hükümetin altında izlenen bir dış politika şeklinde ifade etmiştir.[26] Buradan da anlaşılacağı üzere bazı kavramlar biribirlerinin yerine kullanılmış farklı tanımlamalar yapılmıştır. Disiplin içerisinde yeni filizlenen yerel diplomasi anlayışının gelecek yıllarda gelişip serpilmesi yadsınamayacak bir gerçektir.

Paradiplomasi kavramı Eric Plippart tarafından beş ayrı anlamda tanımlamıştır. Bunlar sırasıyla asgari paradiplomasi (paradiplomatie minimale), düşük yoğunluklu paradiplomasi (paradiplomatie mineure), yüksek yoğunluklu paradiplomasi (paradiplomatie majeure), azamî paradiplomasi (paradiplomatie maximale) ve protodiplomasi (protodiplomatie)'dir. Sırasıyla tanımlamak gerekirse asgari paradiplomasi tanımıyla sınırötesi işbirliklere katılımın daha dar olduğu ve bu işbirliklerin daha çok ekonomik yönüyle dikkat çektiği belirtilmektedir. Düşük yoğunluklu paradiplomasi ile ulusaltı diplomasi aktörlerinin sınır ötesi ve bölge ötesi çalışmaları, ayrıca dünyanın ekonomik ve stratejik bölgelerinde açılan çeşitli temsilcilikleri gündeme gelmektedir. Konuya örnek olarak Fransa, Kanada, İtalya ve İngiltere'nin alt devlet toplulukları gösterilmiştir.[27] Yüksek yoğunluklu paradiplomasi ile eylem alanı ve eylem çeşitlerinde sınırlama olmayan bir yapı kastedilmektedir.

[25]Daoudov, a.g.e., s.29.
[26]Yaylı – Gönültaş, a.g.m., s.271-288.
[27]http://www.crepic.enap.ca/CREPIC/Publications/Lists/Publications/Attachments/49/Paradiplomatie%20et%20relations%20internationales.pdf, s.102, (16.05.2021).

Faaliyetlerin ekonomik veya siyasi olabileceği hatta merkezi hükümet politikaları ile zıt düşülebileceği belirtilmektedir.[28] Anılan aktörlerin tüm dünyada yatırım ofisleri açtıkları ayrıca eğitim, teknoloji ve arge konusunda çalışmalar yaptıkları belirtilmiştir. Alman eyaletleri, Avusturya ve Fransa'nın Rhône-Alpes bölgesi bu duruma örnek olarak gösterilmektedir.[29]

Azami paradiplomasi için aynı zamanda kimlik paradiplomasisi (paradiplomatie identitaire) terimi de kullanılmıştır. Bu tanım yüksek paradiplomaside olduğu gibi karakteristik özellik taşımasına rağmen güçlü bir milliyetçilik ve bölgecilik duygusu ile beslenmektedir.[30] Anılan paradiplomasi türünün asıl amacının ise çok uluslu bir ülkede belirli bir azınlığı güçlendirmek veya merkezi yönetim ile mahalli idareler arasındaki güç tanımının dengelenmesi veya yeniden tanımlanmasıdır. Bu paradiplomasinin temel stratejisi, ulusaltı toplulukların millî kimliğini güçlendirmek ve dış ilişkiler ile bunu tanıtmaktır. İspanya'da Katalonya Özerk Bölgesi ve Kanada'da Québec bunun örnekleri arasındadır.[31] Protodiplomasi kavramında ise azami paradiplomasi bir ileri seviyeye taşınarak tüm ulusaltı dış politika aktörlerinin tamamıyla dış politikada bağımsızlığa zemin hazırlamak olduğu belirtilmektedir.[32] Paquin bunu bağımsız bir devlete geçiş aşaması olarak da tanımlamıştır.[33]

Ivo Duchacek paradiplomasiyi türlerine göre üç farklı şekilde sıralamıştır. Bunlar; sınır-ötesi bölgesel mikrodiplomasi (cross-border regional micro diplomacy), bölge-ötesi mikrodiplomasi (trans regional micro diplomacy) ve küresel paradiplomasi (global paradiplomacy) çeşitleridir. Üç ayrı tanımlama sırasıyla komşu olan iki ülkenin sınırdaki ulus-altı yönetimlerinin temasları, komşu ülkelerin sınıra bitişik olmayan ulus-altı yönetimlerinin temasları ve komşu olmayan ülkelerin ulus-altı yönetimleri

[28]Daoudov, a.g.e., s.30.
[29]http://www.crepic.enap.ca/CREPIC/Publications/Lists/Publications/Attachments/49/Paradiplomatie%20et%20relations%20internationales.pdf, s.102, (16.05.2021).
[30]Daoudov, a.g.e., s.30.
[31] İki örnek içerisinde Katalonya'da bağımsızlık ile ilgili referandum kabul edilmiş olsa da merkezi hükümet tarafından şiddet kullanılarak bastırılmıştır. Kanada Québec'te 1995 yılında yapılan referandumda ise oylar %49,42 Evet, %50,58 oranında hayır çıkmıştır. Referanduma katılımın %93.52 oranında olduğu göz önünde bulundurulursa bağımsızlık isteyen seçmen oranının küçümsenemeyecek seviyede olduğu görülmektedir.
[32]Daoudov, a.g.e., s.31.
[33]http://www.crepic.enap.ca/CREPIC/Publications/Lists/Publications/Attachments/49/Paradiplomatie%20et%20relations%20internationales.pdf, s.103, (16.05.2021).

arasındaki temaslar olarak açıklanmıştır. Küresel protodiplomasi (global protodiplomacy), sosyal, ekonomik ve kültürel dış ilişkilere güçlü "özerkçi" bir mahiyet kazandıran ulus-altı yönetimlerin yürüttükleri diplomasidir. Bu aktörlerin yurtdışındaki büro ve temsilcilikleri elçilik veya konsolosluk gibi faaliyet göstermektedir. Küresel paradiplomasi (global paradiplomacy), ulus-altı aktörlerin yabancı ülkelerin çeşitli kurumları ve kültürel kuruluşları ile siyasi, ticari ve ekonomik temasları kapsamaktadır. Ekonomik ve kültürel amaçlı girişimlerin genellikle (eyaletin gelişimine katkı yapmak gibi) geçerli bir gerekçesi olsa bile, tüm bu faaliyetler içerisinde kimlik temelli çıkarları da barındırmakta, yani genel olarak siyasî içerik taşımaktadır. Bölge-ötesi mikrodiplomasi (trans regional microdiplomacy), iki komşu devletin biribirine komşu olmayan bölgeleri arasındaki ilişkileri kastetmektedir. Sınır-ötesi bölgesel mikrodiplomasi (trans border regional microdiplomacy), komşu devletlerin biribirine sınırı bulunan bölgelerdeki ulus-altı yönetimlerin temaslarını kapsamaktadır.[34] Bu temasların içeriğinde coğrafî yakınlıktan kaynaklanan ortak sorunlar olabileceği gibi, ortak çözüm üretme potansiyeli de vardır. Söz gelimi Edirne iline sınır komşusu olan Yunanistan ve Bulgaristan'a bağlı sınır şehirlerinin ortak bir projede bir araya gelmeleri bu duruma örnek olarak gösterilebilir.[35]

3.1. Ulusal-Yerel Dış Politika Rejimleri

Tüm demokratik ülkelerde dış politikada yerel ve merkezi ilişkilerin uygun bir şekilde seyredebilmesi amacıyla üç farklı yaklaşım benimsenmiştir. İşbirliğini artırma, ayrışmayı azaltma ve çatışmayı önleme ilkeleri mucibince geliştirilen bu üç yaklaşım şunlardır. Düzenleyici serbest rejim, serbest rejim ve sınırlayıcı rejim.

Serbest rejim modeli yapısal anlamda ileri demokratik düzene sahip ülkelerde, yerel yönetimlerin dış politikalarında serbest davranabildikleri ve merkezi yönetimden daha önceden izin alma zorunluluklarının bulunmadığı ülkeler olarak tanımlanabilir. Yerel yönetimlerin hareket kabiliyetlerinin güçlü olduğu ve merkezi yönetim

[34]Lubin, Martin, "The Routinization of Cross-Border Interactions: An Overview of NEG/ECP Structures and Activities." In Brown andFry (eds.), StatesandProvinces in the International Economy, Institute of Government Studies Press, Berkeley, 1993, s.147-165.
[35]https://www.hurriyet.com.tr/bir-nehir-3-sehir-projesi-edirnede-yapildi-18378773, (04.02.2020).

tarafından yerel yönetimlere duyulan güvenin yüksek olduğu bu ülkelerde, ulusal yönetim yerel dış politikanın uygulanmasına ve gelişmesine engel olacak adımlar atmamaktadır. Fakat yazılı olmayan bir tür "centilmenlik anlaşması" çerçevesinde bir merkez-çevre dayanışması veya anlaşması söz konusudur. Bu iki yapı arasında eşgüdüm ve bilgi akışı genellikle ihtiyaca göre yapılmaktadır. Bu tip ülkelere örnek olarak İtalya ve İsveç gösterilebilir.[36]

Düzenleyici-serbest rejimler, serbest rejimlere göre çok daha düzenli ve gelişmiş bir karakter ortaya koymaktadır. Bu tip ülkelerde yerel dış politikanın çok gelişmiş olması, merkezi dış politikanın başarısı için önemli bir unsur olarak benimsenmiştir. Bu tip rejimlerin özelliği, yerel yönetimlerin dış ilişkilerinde, kendi bütçelerinden belirli oranda harcama yapmak dâhil olmak üzere, çeşitli konularda yetkilendirilmiş olmaları, ayrıca yerel yönetim ile merkezi hükümet arasında çift taraflı bilgi akışı ve paylaşımının, sağlanması için kurumsal bir yapının oluşturulmuş olması büyük bir önem taşımaktadır. Bu tip rejimler, yerel yönetimlerin uluslararası alana açılmasını, merkezi hükümet ile uyumunu ve "millî faydayı" yükseltmek amacıyla iki tarafın işbirliği şekillerini "düzenleyen" bir rejimdir. Bu rejime verilebilecek en güçlü örnek Fransa'dır. Federal bir devlet yapısına sahip olan Brezilya'da Fransa'dan esinlenerek benzer bir rejim uygulamaya çalışmaktadır.[37]

Sınırlayıcı rejim demokratik yapının belirli ölçüde geliştiği, yerel yönetimlerin yurtdışı ilişkilerinde belirli ölçüde yetkilendirildiği, fakat merkezî yönetimin dış politika alanında oldukça önemli bir düzenleme ve denetim yetkisini elinde bulundurduğu rejim türüdür. Bu tip rejimlerde, dış ilişkiler alanında yerel yönetimden merkezi hükümete doğru tek taraflı bir bilgi akışı görülmektedir. Bu ülkelerde yerel yönetimler, uluslararası ilişkilerde merkezî yönetimden önceden başvuru yaparak izin almak durumundadırlar. Ayrıca yerel yönetimlere verilen yetkilerin kapsamı da sınırlıdır. Merkezi yönetimin dış politika alanında yerel yönetimleri düzenli olarak

[36] Daoudov, a.g.e., s.30-32.
[37] Daoudov, a.g.e., s.33.

besleyebileceği bir sistem öngörülmemiştir. Bu tip rejimlere örnek olarak Türkiye verilebilir.[38]

Her ülkenin yukarıda belirtilen modellerden birini tercih etmesinin iç politik sebepleri vardır. Sınırlayıcı rejimler, yukarıda da belirtildiği üzere yerel yönetimlere karşı güvenin yetersiz olduğu ülkelerde tercih edilmektedir. Serbest rejimlerse, yerel özerkliğin güçlü ve demokrasinin gelişmiş olduğu ülkelerde görülmektedir.

Düzenleyici serbest rejimler ise gelişmiş demokrasilerde yerel yönetimlerin önemli ölçüde yetkilendirildiği ülkelerdir. Bu rejimi tercih eden ülkelerde yerel dış politikanın ulusal dış politikaya büyük oranda katkı sağladığı fikri tüm kurumlarca benimsenmiştir. Türkiye'de ise sınırlayıcı rejimin benimsenmesinde iki temel sebep ön plana çıkmaktadır. İlk sebep siyasî-idarî alana münhasır; Türkiye'nin kamu yönetimindeki merkeziyetçi vesayet anlayışının çok güçlü olmasından kaynaklanmaktadır. İç dinamiklerdeki bu yeterli görmeme ve güvensizlik durumu yerel yönetimlerin dış ilişkilerine içişleri ve dışişleri bakanlıklarının izinlerine tâbi tutulmaları olarak yansımaktadır. İkinci sebep siyasî ve güvenlik boyutudur. Siyasî güvenlik boyutunda ise söz konusu olan şey Güneydoğu'daki bazı yerel yöneticilerin Türkiye'nin bölünmez bütünlüğüne zarar verebilecek olmaları kaygısıdır. Yerel yönetimlerin uluslararası işbirliğini garanti altına alan fakat Türkiye'nin çekince koyduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın[39] onuncu maddesi ikinci ve üçüncü bentlerindeki hükümler mucibince, güvenlik sebeplerinden dolayı belediyelerin uluslararası ilişkilerinde bazı "tedbirler" konmuştur.

Serbest rejimi tercih eden ülkelerde yerel yönetimlerin uluslararası ilişkiler kurma çabaları çok daha fazladır. Böyle rejimlerde merkezi yönetimler yerel yönetimlere hareket serbestliği sağlamıştır. Üstelik yerel yönetimlerin uluslararası çalışmalarında kullanılmak amacıyla merkezî yönetim bazen bütçe de sağlamaktadır. Yerel yönetimler veya birlikleri, yurt dışındaki belediyelere yönelik yürütecekleri işbirliği, kalkınma projeleri, uluslararası düzeyde temsil ve çeşitli insanî yardım

[38] Türkiye her ne kadar sınırlayıcı rejim içerisinde gösterilse de bu siyasi bir sınırlamayı içermektedir. Siyasi sınırlama dışında söz gelimi Avrupa Birliği Projelerinden faydalanabilmek adına devlet ve devlete bağlı kurumlar tarafından teşvik sağlanmaktadır.

[39] https://www.tbb.gov.tr/mevzuat/kanunlar/Avrupa_Yerel_Yonetimler_ozerklik_Sarti.pdf, (05.11.2020).

faaliyetleri için merkezî yönetimden bütçe alabilmektedir. Hollanda, İsveç ve Slovenya gibi ülkelerde bu tip uygulamalara rastlanmaktadır. Bu kapsamda 17 Ağustos 1999 depreminde bazı ülkelerin yerel yönetimleri Türkiye'ye insani yardım göndermiştir.[40]

Düzenleyici serbest rejimin yukarıda bahsi geçen ülkelerden farkı ise, uluslararası ilişkilerde ulusal-yerel uyumunu daha üst düzeye çıkarmasıdır. Özellikle bu tip ülkelerde yerel yönetimlerin uluslararası faaliyetleri, merkezi hükümetin dış politikası açısından tamamlayıcı bir mahiyet taşımaktadır. Ulusal, yereli uluslararası ilişkilerinde korumakta, onlara başarılı bir politika üretmeleri ve sürdürmeleri için idari, maddi ve bilgi desteği sağlamaktadır. Merkezler arasındaki bu bilgi akışı, serbest rejimlerde görüldüğü şekliyle düzensiz değil, sürekli ve nizamidir.[41]

3.1.1. Sınırlayıcı Rejim Modeli

Türkiye'de yerel yönetimlerin yurtdışı çalışmaları mahiyeti açısından sınırlayıcı rejim modeli kapsamına girmektedir. Bu modelin özellikleri aşağıda incelenmektedir. Birinci özellik, Türkiye'de yerel yönetimler yurtdışı ilişkilerinde kısmen yetkilendirilmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74'üncü maddesi ile 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 62'inci maddesinde yerel yönetimlerin dış ilişkilerinde sadece dört tip ilişki kurmalarına izin verilmiştir. Bunlar sırasıyla; uluslararası kuruluş ve organizasyonlara kurucu üyelik veya üyelik, anılan kuruluş, organizasyon ya da yabancı yerel yönetim ile ortak faaliyetlerde bulunmak, bu kuruluş, organizasyon ve yabancı yerel yönetimler ile ortak hizmet projeleri uygulamak ve kardeş kent ilişkisi kurmak şeklindedir.

Türkiye, 1980 yılında Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınır Ötesi İşbirliği Çerçeve Sözleşmesi'ni[42] imzalamıştır. Fakat yerel yönetimlerin sadece Türkiye'nin diplomatik ilişkisi olan

[40] https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yabanci-kurtarma-ekipleri-gelmeye-basladi-39113274, (16.04.2021).
[41] Daoudov, a.g.e., s.116.
[42] https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2712020135836106_tur.pdf, (16.04.2021).

ülkelerle ilişki kurabilecekleri belirtilmiştir.[43] Sınırlayıcı rejimlerde il özel idareleri ve belediyelerin kanunlarında bu kurumlara ait bütçe kalemleri tanımlanırken, yurtdışı ilişkileri için ayrıca harcama kalemleri bulunmaktadır.[44]

Türkiye'nin bir diğer yapısal özelliği, yerel yönetimlerin yurtdışı ilişkilerinin gözle görülür bir sınırlamaya ve denetime tâbi olmalarıdır. Yerel yönetimler tarafından dış ilişkiler kurulurken önceden izin alınması gerekmektedir. Şöyle ki 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74'üncü maddesinde "faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden içişleri bakanlığının izninin alınması zorunludur" ibaresi bulunmaktadır. 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerinin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanunu'na göre, mahallî idareler, yabancı elçilik, konsolosluk, milletlerarası kuruluşlar ve bunlara bağlı birimler ve sair mercilerle temaslarından Dışişleri Bakanlığı'na bilgi vermek mecburiyetindedir.[45] Aynı Kanun'nun içeriğinde Dışişleri Bakanlığı, "kamu kurum ve kuruluşlarınca dış politika ile bağlantılı olarak yurtdışında yürütülen faaliyetlerin hükümetçe saptanan dış politikaya uygunluğunu gözetmek durumundadır" ibareleri geçmektedir. Bahsi geçen yasa maddelerinin haricinde, İçişleri Bakanlığı çeşitli genelgeler ve yerel yönetimlerin uymak zorunda oldukları kanunları yinelemektedir. Son sınırlayıcı önlem ise Türkiye'nin, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda bulunan ve yerel yönetimlerin yurt dışı ilişkilerini teminat altına alan hükümlere çekince koymuş olmasıdır. Günümüzde ülkelerin yerel yönetimleri Avrupa Birliği'nin merkezi Brüksel'de ya da yurt dışında bulunan çeşitli şehirlerde çok sayıda yerel ve bölgesel temsilcilik açabilirken, Türkiye'nin mahalli idareleri yurt dışında temsilcilik açamamaktadır.[46]

Belediyeler Kanunu'nun 60'ıncı maddesine göre belediyeler, yurt dışında kamu ve özel kuruluşlar ile yürüttükleri ortak projeler için ancak içişleri bakanlığının izni ile harcama yapılabilirler. 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nda belediyelerin yurtdışı paydaşlarıyla birlikte yapılan ortak hizmetler ve projeler için

[43] https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/kanun_ss.durumu?kanun_no=4517, (16.04.2021).
[44] Bu mahiyetiyle Türkiye bütçe ile dış ilişkileri destekler nitelikte görünse de serbest ya da düzenleyici serbest rejim içerisinde sayılmamaktadır.
[45] https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1173.doc, (17.04.2021).
[46] Çanakkale Belediyesi tarafından Osnabrück'te açılan ofis yarı resmi bir nitelik taşımaktadır.

kamu yararı görüldüğü takdirde harcama yapılmasını öngören 24'üncü maddesi, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Yine Türkiye'de mahallî idarelerin uluslararası kurum ve kuruluşlara üye olması durumunda üyelik aidatı ödeyeceği için önceden Maliye Bakanlığı'nın izninin alınması şart olarak gösterilmiştir. Verilen muafiyet ve sınırlamalar içerisinde görüşülen kuruluşlar hakkında edinilen bilgi, ilişkinin kamuya sağlayacağı fayda ve bu ilişki için yapılacak harcama gibi detayların merkezî idareye sunulması talep edilmektedir. Üçüncü özellik, yerel ve ulusal düzey arasında tek yönlü bir bilgi akışı planlanmış olmasıdır. Yerel yönetimlerin uluslararası faaliyetleri için Dışişleri, İçişleri ve Maliye bakanlıklarından izin almaları yasa hükümleri ile zorunlu hale getirilmiştir. Bu kadar sınırlayıcı hükümler haliyle yerel yönetimlerin elini kolunu bağlamaktadır.[47]

En büyük eksiklik ise eşgüdüm mekanizmasının bulunmamasıdır. Bu çerçevede merkezi ve mahalli idareler arasında dış politikanın eşgüdümünü sağlayacak ve gerekli uyumu oluşturacak mekanizmalar bulunmamaktadır. Belediye birliklerinin de bu konuda hareket kabiliyetleri sınırlıdır. Bazı küçük örnekler dışında merkez çevre etkileşimi oldukça yüzeyseldir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Dışişleri Bakanlığı ile imzaladığı işbirliği protokolü ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü mensupları ile yaptığı toplantılar bunlara örnek olarak verilebilir.[48]

3.1.2. Serbest Rejim Modeli

Serbest rejim tipindeki yerel yönetimler İsveç ve İtalya örneklerinde görüldüğü üzere yurtdışı ilişkilerinde merkezî idareden önceden izin almak zorunda değildirler. Yabancı ülkelerde bulunan yerel yönetimlerle işbirliği yapmak ya da uluslararası birliklere üye olmak için kendi yetkili organlarının karar almaları yeterlidir. Bu tip ülkelerde yerel yönetimlerin dış ilişkilerde bulunma serbestileri kanunlar ile teminat altına alınmış ve anılan hakkın kullanılması için herhangi bir izin alma zorunluluğu konulmamıştır. Fakat buradan bu yerel yönetimlerin kendi ülkelerinin politikları ile ters düşeceği sonucuna varılmamalıdır. Yerel yönetimler millî menfaatlere aykırı

[47] Daoudov, age, s.117.
[48] Daoudov, age, s.118.

davranmama, ülkenin genel dış ve iç politikasına ya da egemenliğine zarar vermeme gibi hususlara riayet etmekle hükümlüdür. Bu sorumluluk ilgili kanunlarda açıkça belirtilmiştir.

Merkezi yönetimle ilişkiler genellikle serbest ya da yarı yapılandırılmış şekilde yürütülmektedir. İki kesim arasında dış politika ile ilgili istişareler sadece ihtiyaç olması durumunda yapılmaktadır. İki düzey arasındaki ilişkileri oluşturacak kurumlar bile bulunmamaktadır.[49] Diğer yandan üniter yapıya sahip olan İsveç yerel yönetimlerin dış ilişkilerini herhangi bir izne tâbi olmadan yürütmelerine müsaade etmektedir. İsveç, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın yerel yönetimlerin uluslararası işbirliği hakkını teminat altına alan onuncu maddesini kabul etmiştir. Ayrıca, yerel yönetimlerin ve uluslararası aktörlerin iş birliğini düzenleyen Avrupa Birliği Yerinden İşbirliği Tüzüğü'ne uymaktadır. Fakat bu kadar geniş yetkiler ile donatılmış olan yerel yönetimlere İsveç, kendi bütçelerinden harcama yapma yetkisi vermemiştir. Yerel yönetimler yapacakları tüm yurtdışı projelerini İsveç Uluslararası İşbirliği Ajansı'nın (SIDA) fonlarını kullanarak yürütmek zorundadırlar. Projelerin öncelik alanlarının ajans tarafından belirlenmesi hasebiyle bu merkezî fon sistemi, merkezî hükümete dolaylı yoldan yerel yönetimlere müdahale etme imkânı vermektedir.[50]

İsveç'te, ulusal ve yerel düzeyler arasında dış ilişkileri düzenleyen bir eşgüdüm merkezi bulunmamaktadır. Yerel yönetimler dış ilişkilerini oluşturma, hazırlama ve yürütme konusunda yetkilidirler, fakat yurt dışında kalkınma ile alâkalı işbirliği projesi uygulama konusunda mecburen merkezî idareden izin almak durumundadırlar. Bölgeli üniter bir devlet olan İtalya'da ise bölgesel ve yerel yönetimler dış ilişkilerinde herhangi bir yasal engel yaşamamaktadırlar. Yerel işbirliği konusu bu tip ülkelerde büyük oranda bölgesel yönetimlere bırakılmıştır. Ayrıca bölgeler dış ilişkiler alanında kendi yasal düzenlemelerini yapmak ile yükümlüdür.

İtalya'da yerel ve bölgesel yönetimler, uluslararası işbirliğini düzenleyen kanun gereğince, Dışişleri Bakanlığı tarafından sağlanan uluslararası kalkınma

[49] Türkiye'de Belediye Birlikleri yeterli olmasa da kurumsal boşluğu, aracı kurum yapısındaki açığı ve eğitim faaliyetleri ile yetişmiş personel açığını tamamlamaya çalışmaktadır.
[50] Daoudov, a.g.e., s.118.

projelerini uygulayabilmektedir. Yönetimler bahsedilen amaçla merkezî yönetimden çeşitli bütçeler alabilmektedir. 1993 tarihli Yerel Maliye ve Muhasebe Kanunu'nun 68'inci maddesi, yerel yönetimlerin kendi bütçelerinin yüzde 0,80'lik kısmını uluslararası işbirliğine ayırabileceklerini belirtmektedir. İtalya da Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı çekincesiz kabul etmiştir. 1991 yılında kurulan Bölgeler Arası Yerinden İşbirliği Gözlemevi (Osservatorio Interregionale Cooperazione Sviluppo), özerk bölgeler arasında işbirliğini ve eşgüdümü artırmak amacıyla hayata geçirilmiştir. Dışişleri Bakanlığı, İtalya İller Birliği ve İtalya Belediyeler Birliği de bu kurumda gözlemci statüsüne sahiptir. Bu yapı eşgüdümün sağlanması amacıyla kurulmuş olsa da, Fransa tipi temsilde adalet içeren bir eşgüdüm mekanizması değildir. Bu gözlemevi bölgelerin kendi aralarında eşgüdümünü sağlamak ve ulusal merkezi yönetim ile aralarındaki bilgi akışını arttırmak için kurulmuştur.[51]

3.1.3. Düzenleyici Serbest Rejim Modeli

Fransa ve Brezilya düzenleyici serbest rejim tipinin en önemli örnekleridir. Fransa'nın yerel yönetimlerinin uluslararası alandaki faaliyetleri, merkezi hükümet faaliyetlerinin ayrılamaz bir parçası olarak görülmektedir. Yerel yönetimler tarafından izlenen politikaların Fransa'nın yurtdışındaki etkinliğini arttırdığı Dışişleri Bakanlığı belgelerinde de görülmektedir. Fransa'da 1992 yılında yerel yönetimlerin uluslararası çalışmalarına destek sağlanması amacıyla ulusal bir birim inşa edilmiştir. Ulusal Yerinden İşbirliği Komisyonu (Commission nationale de la coopération décentralisée) adı verilen bu kurul Fransa Dışişleri Bakanlığı bünyesinde, yerel yönetimlerin uluslararası alandaki çalışmalarını desteklemek üzere "Yerel Yönetimlerin Dış Faaliyetleri Delegasyonu'' (Délégation pour l'action extérieure des collectivités territoriales- DAECT) adlı özel bir birim oluşturmuştur.[52]

Fransa, yerel yönetimlerin yurt dışında yaptıkları faaliyetleri ciddiye alan, bu çalışmaları ulusal dış politikaya paralel olarak yürütülen ve yerel yönetimlere yurt dışındaki muhattaplarının büyük ölçekli projelerine katılma yetkisi veren bir ülkedir.

[51] Daoudov, a.g.e, s.119.
[52] Daoudov, a.g.e., s.118-119.

Bu tip desteklerin denetlenmesi amacıyla Dışişleri Bakanlığı bünyesinde denetim komisyonları kurulmuştur. Bu şekilde Fransa tarafından yerel yönetimlere uluslararası alanda özerklik sağlanırken yetkinin kullanımı çeşitli kurumlar tarafından kolaylaştırılmıştır. Yerel yönetimler, herhangi bir ülke ile projeler yapmak istediklerinde, Yerel Yönetimlerin Dış Faaliyetleri Delegasyonu ve elçilikler gerekli desteği sağlamaktadır. [53]

Fransa'nın yurtdışı temsilciliklerinde bir yandan yerel isbirliğinden sorumlu yardımcı bir görevli bulunurken, diğer yandan yerel yönetimlerin projelerine destek olunması amacıyla Dışişleri Bakanlığı tarafından bütçe ayrılmaktadır. 1992 yılında kurulan ve 2006 yılında ise yeniden yapılandırılan Ulusal Yerinden İşbirliği Komisyonu yardımıyla yerel aktörlere hukuk ve veri tabanı gibi hizmetler sunulmaktadır. Ortak veri tabanı kullanılması ülke içerisinde ve dış paydaşlar ile yapılacak çalışmalara ait verilerin saklanması dolayısıyla daha sonraki faaliyetlere ışık tutması açısından çok önemlidir.[54] Murat Daoudov tarafından söz konusu komisyon şu şekilde tanımlanmaktadır: "Komisyon, ulusal ve yerel düzeyin temsilcilerini eşit sayıda bir masa etrafında buluşturmakta olup, asil ve yedek üyelerden oluşmaktadır. Komisyonun sekreteryasını, Bakanlar Kurulu tarafından atanan ve Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çalışan Yerel Yönetimlerin Dış Faaliyetlerinden Sorumlu Delege yürütmektedir. Başbakanın katılamadığı durumlarda İşbirliği ve Frankofoni'den sorumlu Devlet Sekreteri'nin başkanlık yaptığı Komisyonun toplantılarına bakanlıkların temsilcileri ile ulusal ve uluslararası yerel yönetim birliklerinin temsilcileri katılmaktadır. Bu kurumların dışında ayrıca "uzman kişiler" de Komisyon üyeliğine tayin edilebilmektedir. Böylece ulusal ile yerel düzey arasında sürekli ve düzenli bir işbirliği ve bilgi paylaşımı için bir alan açılmaktadır. Yani Fransa, yerel yönetimlerini uluslararası alanda "serbest" bırakırken aynı zamanda bir geri bildirim sistemini de kurmakta ve dolayısıyla bu durumu kendisi için azamî faydaya dönüştürmektedir. Bölgesel işbirliğinin, Fransa'nın dış politikası, dış ticareti, kültürel

[53] Daoudov, a.g.e., s.120.
[54] Daoudov, a.g.e., s.120.

etkinliği ve genel olarak nüfuzu bakımından önem taşıyan coğrafyalara yönelik yapılması teşvik edilmektedir."[55]

Brezilya ise Fransız kurumlarından esinlenerek bir takım eşgüdüm mekanizmaları oluşturmaya çalışmıştır. İlk olarak 1997 yılında Dışişleri Bakanlığı bünyesinde, eyaletlerle ilişkileri düzenlemek amacıyla Federatif İşler İstişare Komisyonu (Advisory Body for Federative Affairs) kurulmuştur. 2003 yılında Brezilya Cumhurbaşkanlığı Kurumsal İşler Genel Sekterliği bünyesinde Federatif İşler Genel Müdür Yardımcılığı Ofisi (Subchefia des Assuntos Federativos da Secretaria de Relações Institucionais da Presidência da República – SAF/SRI/PR, SAF) oluşturulmuştur. Bu birimin altında ise Federatif Uluslararası İşler İstişare Kurulu hayata geçirilmiştir. Kurulan bu teşkilatların amacı, bölgesel uluslararası işbirliği çalışmalarının eşgüdümünün sağlanmasıdır. Ayrıca SAF tarafından yerel idarelerin ulus-altı dış politikaya ilgisini çekmek amacıyla çeşitli toplantı ve seminerler düzenlenmektedir. Federal hükümet, ulus-altı yönetimlerin tümüne uluslararası işbirliği konularında faaliyet yürütmeleri amacıyla bütçe sunmaktadır. Federal hükümet ve SAF, yerinden işbirliğine destek vererek Fransa ve İtalya ile işbirliğini yoğun şekilde teşvik etmiştir. Şöyle ki kurulan ilişkiyi çok düzeyli işbirliği olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Brezilya, İtalya ve Fransa'nın ulusal, bölgesel ve yerel yönetim yapılarının zaman zaman çeşitli projelerin uygulanmasında eşgüdüm içinde hareket ettikleri bilinmektedir. Fakat Daoudov tarafından Brezilya modelinin hâlen gelişme aşamasında olduğu, dolayısıyla eyalet ve yerel yönetimlerin uluslararası çalışmalarının yasal çerçevesinin tam olarak olgunlaştırılamadığı dile getirilmektedir.[56]

4. Yerel Dış Politikada Uygulama Alanları

Bu başlık altında yerel dış politikanın uygulama alanlarına siyaset, diplomasi, kültür ve kardeş şehir ilişkileri çerçevesinde değinilecektir. Bu başlıklar arasında bahsedilmese de belediyelerin çalışma ağlarından da bahsedilebilir. Çalışma ağı

[55] Daoudov, a.g.e., s.121.
[56] Daoudov, a.g.e., s.119-121.

ilişkilerinin ayrı bir konu olarak ele alınmamasının sebebi bu ağların kurulma amaçlarının aşağıdaki ilişki türlerine hizmet etmesidir. Bu ağlar resmi ve resmi olmayan ağlar şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Resmi ağlara belediye birlikleri ve bakanlıklar destek verirken, resmi olmayan ağların teşekkülünde ise belediyelerin yetkilileri önemli bir rol oynamaktadır. Anılan ikili ilişkilerin seviyesine ve yönetimlerin gücüne bağlı olarak yapılan çalışmalar da farklılık göstermektedir. Söz gelimi Edirne Belediyesi'nin Bulgaristan Macarova Belediyesi ile yaptığı bir proje kapsamında Edirne Katı Atık Birliği (EDİKAB) için silindir, greyder, traktör vb. araçlar alması bu ikili ilişkiler sayesinde mümkün olmuştur.

4.1. Siyaset ve Diplomasi

Kuramsal çerçevede belirtildiği üzere Türkiye sınırlayıcı bir rejim benimsediğinden yerel dış politika alanına çekinceyle yaklaşan üniter bir devlettir. Bu kapsamda yerel yönetimlerin siyasi veya diplomatik ilişki kurmalarına pek sıcak bakılmamaktadır. Fakat ülkenin yurt dışı temsilcileri genellikle gittikleri ya da bulundukları bölgelerdeki belediye başkanlarını ziyaret etmektedirler. Yapılan ziyaretlerde iyi niyet mesajları verilirken ülkeler ve bölgeler arası çeşitli siyasi, diplomatik konular görüşülmektedir. Bu mahiyette yapılan görüşmelerde konuşulan her konu büyük önem arz etmektedir. Diğer yandan belediye başkanları görüşmelerde Türkiye'yi temsil etmekte ve söyledikleri her söz yabancı temsilci tarafından dikkatle dinlenmektedir. Dolayısıyla bu etkileşimlerin dış temsilcilerin Türkiye'yi anlamalarında belirleyici olduğu söylenebilir.

Diplomatik ilişkilere bir kısım engellemeler konulmuş olsa bile yapılan siyasi ziyaretlerde belediyelere de yer verilmektedir. Söz gelimi sınır sorunları ile ilgili bir görüşme yapılacaksa sınır bölgelerinde yer alan belediyelerin başkanları ve idari amirleri de bu tip görüşmelere davet edilmektedir. Fakat daha önce de söylendiği gibi bu tip çalışmalar üniter devletlerde kurumsal olmayan şekilde yürütülmektedir. Özellikle yerel yönetim ve merkezi hükümet arasında siyasi görüş ayrılıkları bulunması durumunda bazı sorunlar yaşandığı bilinmektedir. Sadece dış meseleler ile

alâkalı değil iç meselelerde bile merkezi hükümet tarafından dışlanan belediyeler bulunmaktadır.

Edirne örneği incelendiğinde bu şehirde Bulgaristan ve Yunanistan konsolosluklarının bulunduğu görülmektedir. Bu konsolosluklar periyodik olarak yerel yöneticileri ziyaret etmekte ve çeşitli konularda görüşmelerde bulunmaktadırlar. Yine iki ülkeden sık sık heyetler de Trakya Bölgesi'ne ziyarete gelmektedir. dolayısıyle mahalli idarelerin büyük çaplı siyasi ve diplomatik ilişkileri olmasa da bu durum söz konusu kurumların hiç ilişki kurmadıkları anlamına gelmez.

4.2. Kültür

Yerel düzeyde kurulan ilişkiler genellikle kültürel etkileşim amacıyla kullanılmaktadır. Mahalli idareler hem ülkelerinde hem de diğer ülkerde kendi kültürlerini tanıtmak amacıyla ilişkiler kurabilirler. Buna örnek olarak farklı şehirlerde düzenlenen kültürel faaliyetler gösterilebilir. Örneğin Edirne kendi el sanatlarını ve kültürünü tanıttığı gibi, Bulgaristan'dan gelen temsilciler ise Kukeri Festivali[57] adı altında bir etkinlik düzenleyerek kendi kültürlerini tanıtmışlardır.

Bahsi geçen düzeydeki ilişkiler aslında devlet politikalarını daha güçlü kılmaktadır. Devletler çeşitli kurum ve kuruluşlar vasıtasıyla kendi kültürlerini yurtdışına tanıtma amacı gütmektedir. İleri demokrasiye sahip ve yerel diplomasi kültürünün gelişmiş olduğu ülkelerde devletlerin, yerel yönetimleri bu amaca uygun bir şekilde teşvik etmesi söz konusudur.

4.3. Kardeş Şehir İlişkileri

Bu kısımda ilkin kültürel dış ilişkilerin önemli araçlarından biri olan kardeş kent veya kardeş şehir tanımlamasının yapılması gerekmektedir. Kardeş şehirler; iki yabancı ülkenin şehirleri arasındaki ticari ve kültürel bağların geliştirilmesini ve teşvik edilmesini amaçlayan anlaşmalardır. Modern kardeş şehir tasarımı II. Dünya Savaşı

[57] Antik çağdan kalan bir etkinlik olarak; bu festival Bulgaristan'da baharın gelişini ve kış ayı ile birlikte geldiği düşünülen kötü ruhları maskeler ve çan sesi ile uzaklaştırdığına inanılan bir festivaldir.

sonrası dönemde 1947 yılında bir proje olarak düşünülmüştür. Bu proje genel mahiyetiyle bir uzlaşma ve barış girişimi olarak, farklı kültürlere sahip olan eski düşmanlar arasındaki anlayış ve dostluğun geliştirilmesi amacıyla turizm ve ticaretin teşvik edilmesini hedeflemiştir. Türkiye'de ilk kardeş şehir protokolü 1965 yılında İstanbul ve Brezilya'nın Rio De Jenerio şehirleri arasında imzalanmıştır. Türkiye Belediyeler Birliği ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre 2021 Mayıs ayı itibari ile Türkiye'deki belediyelerin kardeş şehir sayısı 1.909 adedi bulmuştur.[58] Türkiye'de kardeş şehir sayısında son yıllarda yaşanan büyük artışın en önemli nedeni 2000'li yılların başında özellikle Avrupa Birliği'nde kardeş şehir projelerinin, birliğe üye ülkeler arasında stratejik iş bağlantıları kurabilmek amacıyla hız kazanmasıdır. Bu sebeple kardeş şehir ilişkileri artan bir hızla hayata geçirilmeye başlanmıştır.

Kardeş şehir bulmak isteyen belediyelere çeşitli platformalar aracılığıyla ile kolaylık sağlanmıştır. İlk olarak belediyeler, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi tarafından ortaklık seçiminde kullanılmak amacıyla hizmete alınan www.twinnings.org adresinden kardeş şehir ilişkisi kurma amaçlarına uygun şehirler bulmaya çalışmaktadırlar. Anılan site hem bilgi edinme hem de belediyelerin kendi amaçlarına ve hedeflerine uygun bir kardeş şehir bulabilmesine olanak sağlamaktadır. Bu site, bünyesinde sadece Avrupa ülkelerinde bulunan şehirleri kapsamakta, bu sebeple Türkiye ve bölgesinde bulunan ülkeler tarafından daha sık kullanılmaktadır. İkinci seçenek ise dünyada kardeş şehir arayan tüm belediyelerin bulunduğu www.sister-cities.org[59] sitesinden yararlanmak suretiyle ilişki kurmaktır. Bu bağlamda hizmet veren sitelerden biri de www.yereldeab.org.tr[60] adresli sitedir. Bu site Town Twinning sistemi vasıtasıyla çeşitli kardeş şehir ilişkilerinin kurulmasına ön ayak olmaktadır.

Türkiye'de bulunan belediyeler kardeş şehir ilişkileriyle hizmet kalitelerini arttırabilir ve sosyo-ekonomik kalkınmalarını hızlandırabilirler. Fakat Türkiye'de kardeş şehir ilişkileri genellikle "boşa kurulmuş ilişkiler", "kamu kaynaklarının

[58] https://yerelyonetimler.csb.gov, (10.08.2021).
[59] ww.sister-cities.org, (10.08.2021).
[60] www.yereldeab.org.tr, (10.08.2021).

gereksiz yere heba edilmesi" ve "önceki belediyenin icraatı" gibi gerekçelerle haksız olarak eleştirilmektedir.

4.4. Ticaret

Belediyeler, başkanlar, heyetler, görevliler ve kurumlar aracılığıyla dış ülkelerde çeşitli ticari anlaşmalar yapmaktadırlar. Ekonomik ilişkiler küçük şehirlerde genellikle turizm veya bölgesel birkaç ürünün tanıtımı ve pazarlanmasını içerirken büyük şehirlerde durum çok daha farklıdır. Bu şehirlerin belediyeleri sadece çeşitli ürün ve turizm tanıtımları ile kalmayarak, teknoloji, ağır sanayi ürünleri, otomotiv, gıda ürünleri ve eğitim gibi büyük çaplı ticari amaçlar için ziyaretler gerçekleştirmektedir. Büyükşehirlerde bu amaçlar ile çeşitli proje ve programlar kapsamında şirketlerin temsilcileri farklı ülkere götürülmektedir. Böylelikle söz konusu ülkeye davet edilen şirketlerin kendi ürünleri için bir pazar bulmalarına olanak sağlanmaktadır. Söz gelimi zirai bir ilaç pazarlanacak ise tarımsal üretimin yoğun olduğu bölgeler tercih edilmektedir. Ziyaretler kapsamında genellikle ticaret anlaşmaları yapılmaktadır. Merkezi hükümetin vergi ve ticaret politikaları bu kapsamda büyük önem arz etmektedir. Yapılacak girişimlerde merkez-çevre uyumu bulunması durumunda merkezi hükümet tarafından bazı ticaret türlerine muafiyet sağlanmaktadır.

Turizm boyutunda belediyeler bölgelerinin çeşitli özelliklerini ön plana çıkarmaktadır. Türkiye'de bu çerçevede; yaz, tarih, inanç, sağlık, kaplıca, kış, yayla, kongre gibi turizm çeşitleri öne çıkmaktadır. Dolayısıyla bu özelliklere sahip bölgeler zaman zaman Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından reklam filmleri veya çeşitli etkinlikler vasıtasıyla tanıtılarak söz konusu bölgeye turist çekilmeye çalışılmaktadır. Gelen turistlerin yaptıkları harcama ile bölge esnaflarına destek oldukları yadsınamaz bir gerçektir.

Edirne, Kırklareli ve Çanakkale belediyelerinin turizm alanında kendilerini geliştirmeye çalıştıkları tespit edilmiştir. Bu kapsamda Edirne'de tarih ve lezzet turizmi yoğun şekilde ön plana çıkmıştır. Kırklareli ise doğal güzellikleri, mağaraları ve longoz ormanları ile farklı bir turizm poansiyeli barındırmaktadır. Bu bölgeye her

yıl binlerce doğasever tatil amaçlı gelmektedir. Çanakkale ise tüm bunların dışında yakın tarihe tanıklık eden bir şehir olma özelliği taşımaktadır. Bu şehir I. Dünya Savaşı'nda cereyan eden Çanakkale savunması ile turtist çektiği gibi, geçmiş uygarlıklardan gelen motifleri ile de hem yerli hem de yabancı turistleri ağırlamaktadır.

Bahesedilen üç ilde de yoğun oranda gastronomi turizmi bulunmaktadır. Bölgede tüm şehirlerde üzüm yetiştiriciliği yapılmakta ve yurtdışına ihracat yapan şarap firmaları bulunmaktadır. Bu şehirlerin dünyada tanınan farklı lezzetleri de bulunmaktadır. Ezine ve Edirne peynirleri buna örnek olarak gösterilebilir.[61] Özellikle Edirne peyniri ve Edirne kırmızısı ile ilgili dünya kaynaklarında çeşitli bilgiler yer almaktadır. Bu çerçevede bu ürünler ile ilgili patent çalışmalarının da sürdüğü bilinmektedir. Tüm bölgede tüketilen ve şehir dışından gelen misafirlerin talep ettiği peynir helvası ve Edirne tava ciğeri de meşhur lezzetler arasındadır. Edirne peynirinin sınırları aşan ünü kapsamında Danimarka'nın resmi dili Danca'da Edirne kelimesinin koyun peyniri ile özdeş anlamda kullanıldığı belirtilmiştir. Ayrıca Edirne Belediyesi tarafından bu konu üzerine bir hayli araştırma yapılmaktadır.[62]

5. Trakya Belediyelerinin Yerel Dış Politikaları

Trakya belediyelerinin yerel dış politikaları araştırılırken incelenen üç belediyeye aynı soruları içeren bir dilekçe ile başvuru yapılarak resmi yollardan bilgi alınmaya çalışılmıştır. Sorulan sorular bir belediyenin dış ilişkilerini, dış ilişkileri kurarken hangi hususlara dikkat edildiğini ve yerel dış politika kavramını hangi mahiyette andıklarını tespit etmeye ve belediyenin uluslararası çalışmalardaki seviyesini tespit etmeye yönelik olmuştur. Verilen dilekçelere bazı belediyelerin ciddiyetsiz yaklaşması veya bilgi paylaşımının yetersiz olması çalışmanın bir sınırlılığı olarak ortaya çıkmıştır.

[61] Avrupa'da gastronomi tarihi kitaplarında peynirin tanımı için Edirne peyniri ve peynir altı suyu ibaresi geçen bir bölüm olduğu tespit edilmiştir. Edirne'nin peynir üretimi hakkındaki bu kitap Edirne Belediyesi tarafından temin edilmeye çalışılmaktadır.
[62] http://jorkoyollarda.com/danimarkada-peynirin-adi-edirne/, (10.08.2021).

5.1 Edirne Belediyesi'nin Dış İlişkileri

Edirne Belediyesi'nin dış ilişkilerinin çalışmaya açık bir alan oluşturmasının en büyük etkeni şüphesiz ki Yunanistan ve Bulgaristan ile sınır komşusu olması ve karayolu bağlantısı bulunmasıdır. Özellikle bu iki ülkeyle Edirne arasında seyahat etmenin İstanbul'a veya çevre illere gitmekten daha kolay olduğu bilinmektedir. Bu sebeple Türkiye'de Edirne ve çevresi, Bulgaristan'da Svilengrad ve çevresi, Yunanistan'da ise Orestiada ve çevresinde bulunan şehirler birbirleri ile karşılıklı olarak yoğun bir insan trafiğine sahiptir. Bu dolaşım Türk lirasında yaşanan yoğun değer kaybından sonra daha çok tek taraflı yani Bulgar ve Yunan'ların Edirne'ye gelmesi şeklinde cereyan etmektedir. Kur farkının haricinde Türk vatandaşlarının Avrupa'ya seyahatlerinin önünde vize alma zorunluluğu da bir başka engel teşkil etmektedir. Diğer yandan Avrupa ülkelerinden karayolu ile Türkiye'ye giriş yapan her turist ilk olarak Edirne'yi görmekte dolayısıyla daha önce Türkiye'de bulunmamış bir kişinin Türkiye hakkındaki ilk düşünceleri bu şehrin etkisiyle oluşmaktadır.[63]

Edirne Belediyesi'nin dış ilişkilerine yön veren şey Edirne'nin Bulgaristan ve Yunanistan'a beş adet kara sınır kapısının olmasından kaynaklanmaktadır. Bir sınır belediyesi olarak bu şehir sınır ötesi bölgesel mikrodiplomasiyi iyi bir şekilde uygulamaktadır. Edirne Belediyesi, Bulgaristan'ın Türkiye'ye sınır kentleri Yambol (2005) ve Haskovo (1999) belediyeleri ile kardeş şehir ilişkileri tesis etmiş, zaman zaman ulusal politikalar sebebi ile bu şehirlerle olan ilişkiler gerilmiş olsa da sorunlar giderilmiştir.

İkinci şey ise Edirne'nin jeopolitik konumu ve tarihsel geçmişinden kaynaklanan Balkan kökenli nüfustur. Tüm Trakya'da olduğu gibi Edirne'de de Bulgaristan, Yunanistan ya da diğer Balkan ülkelerinden göçen aileler oldukça fazladır. Bölgeye 150 yıldır Bulgaristan başta olmak üzere Balkanlar'dan önemli göçler meydana gelmiştir. 2015 yılında kardeş şehir protokolü imzalanan Bulgaristan'ın Kırcaali şehri, Edirne'de yaşayan pek çok vatandaş için yabancı sayılmayacak, yakın veya uzak akrabalarının bulunduğu bir yeridir. Benzer şekilde,

[63] Kırklareli ilinde Dereköy Sınır Kapısı bulunmaktadır. Fakat sınır kapılarına ait giriş çıkış verileri incelendiğinde Edirne Kapıkule Sınır Kapısı'nın en yoğun giriş çıkış yapılan sınır kapısı olduğu görülmektedir. (https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html), (12.07.2021).

Kosova'nın Prizren Belediyesi ile ilişkiler kurulmuştur. Ağustos 2020'de kardeş şehir Edirne ve Prizren belediyeleri arasında "Dostluk ve İşbirliği Mutabakat Anlaşması'' imzalanmıştır. Bunun üzerine 04 Eylül 2020 tarihinde Prizren Belediyesi ile kardeş şehir olma konusu Belediye Meclisinde görüşülmüş ve bu konu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü aracığı ile Dışişleri Bakanlığına görüş sorulmak üzere iletilmiştir.

Üçüncü olgu ekonomik gerekçeler olarak belirtilmiştir. Diğer belediyelerde olduğu gibi, Edirne Belediyesi de uluslararası ilişkileri yürütürken kullandığı bütçeyi kendi kaynakları ile karşılamak durumundadır. Edirne Belediyesi kuracağı ilişkiler için gerekli olan harcamaları kendi bütçesinden yapmalı veya uygun bir hibe programından yararlanmalıdır. Belediye yetkilileri şehrin öncelikli ihtiyaçları mevcutken, çok büyük bütçelerin uluslararası ilişkiler için harcanmasının doğru olmadığını söyleyerek, mütevazı bütçeler harcanarak Edirne için en etkin tanıtımları yapmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Bu minvalde Çin'in Xining şehri kardeş şehir olmak amacıyla Edirne Belediyesi'ne talepte bulunmuş ve 2014 yılında karşılıklı olarak dostluk memorandumu imzalanmıştır. Fakat Çin'e yapılacak seyahatlerin Edirne Belediyesi'ne ekonomik olarak büyük yük getireceğinden, yılda bir seferi geçmeyecek şekilde en fazla 2 kişi görevlendirilmesi şartıyla kabul edilmiştir.

Dördüncü olgu olarak Türkiye'nin dış politikaları belirtilmiştir. Ulusal düzeyde izlenen politikalara paralel şekilde faaliyetler yürütüldüğü dile getirilerek, merkezi kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içinde bütün projelerde görev aldıklarını belirtmişlerdir.

Edirne Belediyesi'nin dış ilişkileri yönetmeliklerde aşağıdaki şekilde yansımalarını bulmuştur. Edirne Belediye Meclisi'nin 01 Şubat 2016 tarih ve 2016/14 sayılı kararında Belediye Müdürlüklerinin ve Müdürlüklere bağlı birimlerin çalışma yönergeleri tespit edilmiştir. Yönetmeliğin 32'nci sayfasında Kültür ve Sosyal İlişkiler Müdürlüğü'nün çalışma yönergesine yer verilmekte ve bağlı birim olarak Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Birimi gösterilmektedir.[64]

Edirne Belediyesi 2015-2019 dönemi Stratejik Planı'nda faaliyet alanları içerisinde "Sınır ötesi işbirliği projeleri ile kültürel ve sanatsal etkinlikler yapmak"

[64] Edirne Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Yönetmeliği, s.2-3.

konusuna yer vermiştir. Edirne Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı'nda ise 103'üncü sayfada "Kent Kültür ve kimlik, Yerel Demokrasiyi Geliştirme, Ulusal ve Uluslararası İşbirliğini Artırma" başlıklarına yer vermiştir.[65]

Edirne Belediyesi Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Birimi 2004 yılında Plan Proje ve Etüt Müdürlüğü'ne bağlı olarak kurulmuş olup, 2007 yılında Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesine alınmıştır. Edirne Belediye Meclisi'nin 01 Şubat 2016 tarih ve 2016/14 sayılı kararında belediye müdürlüklerinin ve müdürlüklere bağlı birimlerin çalışma yönergeleri kabul edilmiştir. Yönetmelikte Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün çalışma esasları da belirlenmiştir.

Edirne Belediyesi Türkiye Belediyeler Birliği'nin eşgüdümünde yürütülmekte olan "Avrupa Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışma Grubu" (European Commitee of The Regions- COR) ve "Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi" (CEMR) çalışmalarına katılmaktadır. Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan Avrupa Bölgeler Komitesi Türkiye Çalışma Grubu katılımcıları arasında yer almakta, yine benzer şekilde Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR)'nde 2020-2023 yılları arasında asil listede yer alarak Türkiye Belediyeler Birliği'ni ve Edirne'yi temsil etmektedir. Ayrıca Edirne Belediyesi 2011 yılından bu yana Avrupa Barış Alanları Ağı'nda (European Network Places of Peace) üye olarak bulunmaktadır.[66]

Bulgaristan Bölgesel Kalkınma Bakanlığı ve T.C. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı'nın eşgüdümünde, 2021-2027 yılları için program yapmıştır. Bu kapsamda "Interreg-IPA Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programı Ortak Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Edirne Belediyesi burada Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Birim sorumlusu Ebru Erolu Karaca tarafından temsil edilmektedir.

Edirne Belediyesi uluslararası ilişkilerdeki hedeflerini, Avrupa Birliği'nden veya diğer kaynaklarından hibe alarak gerçekleştirmeyi ümit etmektedir. Bunun yanı sıra faaliyet programları içerisinde, her projenin dış kaynaklardan maddi olarak finanse edilemeyeceği belirtilerek, hibenin söz konusu olmadığı kültürel faaliyetlerin de öz

[65] Edirne Belediyesi 2015-2019 Yılları Stratejik Planı
[66] http://placesofpeace.eu/network/members/, (11.09.2019).

kaynaklardan yürütülmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Kültürel faaliyetlerin amacı Edirne'nin kültürel ve turistik anlamda tanıtımının sağlanması ve bu şehirdeki çocukların diğer kardeş şehirlerdeki akranları ile ilişkiler kurmalarıdır.

5.1.1. Kardeş Şehir İlişkileri

Edirne Belediyesi'nin kardeş şehirleri ile ilgili mevcut durum Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Edirne Belediyesi'nin Kardeş Şehir İlişkileri

Şehir Adı	Ülke Adı	Onaylanma Tarihi	Durumu
Kırcaali Belediyesi	Bulgaristan Cumhuriyeti	28.11.2014	Faal
Yambol Belediyesi	Bulgaristan Cumhuriyeti	04.03.2005	Faal
Haskovo Belediyesi	Bulgaristan Cumhuriyeti	06.06.1997	Faal
Xining Belediyesi	Çin Halk Cumhuriyeti	16.10.2020	Faal
Grodno Şehir Komitesi	Belarus Cumhuriyeti	05.04.2021	Faal
Prizren Belediyesi	Kosova Cumhuriyeti	23.12.2020	Faal
Lörrach Belediyesi	Almanya Federal Cumhuriyeti	Bakanlık görüşü bekleniyor	Bakanlık görüşü bekleniyor
Dedeağaç Belediyesi	Yunanistan Cumhuriyeti	09.07.2007	İptal edildi

Kaynak: Bu tablo yazar tarafından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mahalli İdareler Müdürlüğüne ait güncel kardeş şehir listesine istinaden hazırlanmışır. https://webdosya.csb.gov.tr/db/yerelyonetimler/dokumanlar/belediyelere--8230-53440-20210701123252.xlsx, (11.09.2021).

Edirne Belediyesi, 2015 yılında Kırcaali Belediyesi ile ortaklaşa T.C. Başbakanlık Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'na öğrenci değişim projesi için başvuru yapmıştır. Fakat proje hibe almaya hak kazanamamıştır. Daha sonra 2018 yılında yine Kırcaali ile ortaklaşa Avrupa Birliği'nin "Town Twinning

Action between Turkey and the EU" hibe programına "Sports" isimli proje ile başvuru yapılmış, ancak bu projenin de hibe almaya hak kazanamadığı belirtilmiştir. Edirne Belediyesi kardeş şehirlerinden sadece Yambol Belediyesi ile "Yambol ve Edirne-Tunca'nın İki Şehri" isimli projeyi hayata geçirmiştir. Edirne Belediyesi 2020 yılında Kırcaali Belediyesi ile iki adet Erasmus+ projesinde ortaklık yapılmıştır.

Kardeş belediyelerden Yambol Belediye Meclisi'nin 28.10.2010 tarihli kararı ile sözde Ermeni soykırımını "Şehitleri Anma Günü" olarak tanıması üzerine Kardeş Şehir Anlaşması bakanlığın görüşüne başvurularak askıya alınmış yani ilişkiler dondurulmuştur. Edirne Belediyesi'nin yoğun diplomasi mücadelesi sonucunda Yambol Belediyesi bu meclis kararını 2012 yılı Ekim ayında iptal etmiş ve iki kardeş şehir arasındaki ilişkiler normale dönmüştür.[67] Ermenilere yakın bir internet sitesinde yapılan haberde iptal kararının gerekçesi olarak Yambol Belediyesi'nin Edirne ile arasındaki işbirliğini zedelemek istememesi gösterilmiştir. Yine aynı habere göre dönemin Ermenistan Sofya Büyükelçisi Arsen Shoyan da belediye meclisinin iptal kararının büyük bir uluslararası skandal yaratılabileceğini dile getirmiştir.[68] Bu konuya sonuç bölümünde işaret edilecektir.

Yine Haskovo Belediye Meclisi'nin 27.03.2014 tarihli kararına istinaden şehirdeki bir parka "Ermeniler" isminin verilmesi yüzünden Edirne Belediyesi 24.04.2015 tarih ve 295 sayılı yazı ile söz konusu belediye ile ilişkileri dondurduğunu bildirmiştir. Ayrıca konu ile ilgili Başkan Gürkan Haskovo Belediye Başkanı'na bir mektup yazarak "Belediye Meclisinizin 27 Mart 2015 tarihinde yapılan olağan toplantısından 1915 olayları hakkında gerçek olmayan ve tek yanlı iddialar temelinde hazırlanan bir rapora dayanılarak şehrinizdeki bir parka 'Ermeniler' isminin verilmesini üzüntüyle öğrendim. Üzüntüm, parka verilen isimden değil, bu ismin veriliş gerekçesinden kaynaklanmaktadır." Şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir. Gürkan, Haskovo Belediyesi'nin bu yaklaşımının, Bulgaristan'ın dostu, müttefiki ve komşusu olan Türkiye'nin Balkanlar'a açılan kapısı Edirne ile Haskovo arasında

[67] Kararın iptal edilmesinde Edirne Belediyesi'nin büyük oranda pay sahibi olduğu dönemin Türkiye Cumhuriyeti Sofya Büyükelçisi tarafından belirtilmiştir.
[68] https://www.ermenihaber.am/tr/news/2012/10/29/Bulgaristan%E2%80%99%C4%B1n-Yambol-%C5%9Fehrinin-Belediye-Meclisi-Soyk%C4%B1r%C4%B1m-karar%C4%B1n%C4%B1-iptal-etti/3858, (24.07.2021).

ekonomik, ticari, sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bu güne kadar gösterilen gayretler ile karşılıklı kazanımları gölgelediğini söyleyerek 1997 yılından bu yana sürdürdükleri kardeş şehir ilişkisini, söz konusu rapor iptal edilene kadar dondurduklarını açıklamıştır.[69] Konu ile alâkalı olarak daha sonra Bulgaristan'da yayın yapan BTV isimli televizyon'da Gürkan'ın "Haskovo ile çok iyi çalışıyorduk, fakat artık Dışişleri Bakanlığımız tarafından konulan yasak var ve bu yasak kesindir. Çözüm Bulgaristan'ın Yambol şehrinin verdiği örnektir. Yambol'da belediye başkanlığı, sözde Ermeni soykırımının tanındığı bildiriyi iptal etti." sözlerine yer verilmiştir.[70]

Edirne Belediyesi, Yunanistan Dedeağaç Belediyesi ile herhangi bir siyasi sorun yaşanmamasına rağmen 30 Kasım 2007 tarihinde kurulan kardeş şehir ilişkisini 06.07.2020 tarih ve 2020/92 sayılı meclis kararı ile iptal etmiştir.[71] İptal gerekçesi ise son yıllarda ilişkilere yeterince önem vermemesi olarak gösterilmiştir.

Diğer yandan Edirne Belediyesi'nin Temmuz 2020 itibarıyla sadece Dedeağaç ile kurulan kardeş şehir ilişkisini değil daha birçok belediye ile tesis edilmiş olan ilişkileri sona erdirdiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda; Gujranwala (Pakistan), Smolyan (Bulgaristan), Ajman (Birleşik Arap Emirlikleri) ve Elbasan (Arnavutluk) şehirleri ile tesis edilmiş olan kardeş şehir ilişkileri iptal edilmiştir. Prizren Belediyesi, Xining Belediyesi ve Grodno Şehir Komitesi ile kurulan ilişkiler ise koronavirüs salgını sebebiyle genellikle karşılıklı yazışmalar halinde sürdürülmektedir. Belediye yetkilileri söz konusu kurumlarla ortak projelerin geliştirileceğini belirtmişlerdir.

Edirne Belediyesi'nin yurt dışı temasları hakkında net bir bilgiye ulaşılamazken, Başkan Gürkan'ın yabancı ülke büyükelçileri ve konsolosları tarafından sürekli olarak ziyaret edildiği bilinmektedir. Ziyaretlerde Gürkan'ın 10 yılda 10 milyon turist hedefleri ile ilgili detaylı bilgiler aktardığı belirtilmektedir. Bu çerçevede yabancı misyon temsilcilerinin ziyaretleri ile ilgili en çok dikkat çeken olay Gürkan'ın ABD Başkonsolosu Jannifer L. Davis'in 21 Şubat 2018 tarihi için talep

[69] https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/edirne/edirne-belediyesi-nden-kardes-sehir-haskovo-ya-soykirim-tepkisi-10743353, (26.05.2020).
[70] https://bnr.bg/tr/post/100670475/ankara-ile-ermeni-soykirimi-ihtilaflari-bulgar-belediyelerini-magdur-ediyor, (04.08.2021).
[71] https://www.edirne.bel.tr/images/YAZI%20%c4%b0%c5%9eLER%c4%b0.pdf, s.2 (19.07.2021).

ettiği randevuyu geri çevirmesidir. Hürriyet gazetesinde konu ile ilgili çıkan haberde "ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Jannifer L. Davis, Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan ile görüşmek için 21 Şubat günü için randevu talebinde bulundu. Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü aracılığıyla yapılan randevu talebini Gürkan, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Afrin'de terörist unsurlara yönelik sürdürdüğü Zeytin Dalı Harekâtı'nda şehit ve gazi olan Mehmetçikler için belirtilen tarihte etkinlik yapacakları gerekçesiyle geri çevirdi." denmektedir.[72] Edirne Belediyesi tarafından Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü'ne gönderilen cevabi yazıda "İlgili sayılı yazınıza istinaden; ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Jennifer L. Davis'in 21 Şubat 2018 tarihinde belediyemizi ziyareti ile ilgili randevu talebi değerlendirilmiş olup; anılan tarihte, Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin Afrin'de terör örgütlerine karşı yürüttüğü harekâtta şehit ve gazi olan mehmetçiklerimizle ilgili etkinliğimiz olduğundan randevu verilememektedir. Gereğini bilgilerinize arz ederim." ifadeleri kullanılmıştır.

Dönem itibariyle Türkiye'nin Afrin'de yürüttüğü Zeytin Dalı Operasyonu hakkında ABD yönetimi ile arasındaki büyük görüş farklılıkları ve söz konusu ülkenin Afrin'deki terör gruplarına silah desteği sağlamasına Ankara tarafından büyük tepki gösterilmiştir. Edirne Belediyesi'nin yukarıda sergilediği tutum Türk Hükümeti'nin politikasını destekler mahiyette olduğundan bir paradiplomasi örneği oluşturmaktadır.

Ayrıca Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut 21 Mayıs 2021 tarihinde Dışişleri Bakan Yardımcısı ve AB Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakçı ile birlikte Edirne Belediyesi'ni ziyaret etmiştir. Bu vesileyle Belediye Başkan Vekili Selçuk Çakır ile birlikte Edirne'de bir dizi ziyarette bulunan Landrut Avrupa Birliği Projesi vasıtasıyla restore edilen ve turizm ofisi olarak kullanılan binalar ile kiosklarda incelemelerde bulunmuştur. Bu ziyaretin nedeni ise Avrupa Birliği'nin özellikle restorasyon ve araç hibelerinde beş yıl boyunca proje talimatına uyulup uyulmadığının kontrol etme zorunluluğudur. Diğer bir deyişle herhangi bir kurum bir bina ya da aracı hangi amaçla kullanacağını taahhüt etti ise beş yıl süre ile bunu devam ettirmekle yükümlüdür. Aksi takdirde verilen hibe belediyelere

[72] https://tr.sputniknews.com/20180222/recep-gurkan-edirne-belediye-baskani-abd-baskonsolosu-randevu-ret-1032357876.html, (25.02.2020).

ceza olarak geri dönmektedir. Bu kapsamda Landrut'un bina ziyareti bir nevi denetim olarak da nitelendirilebilir.[73]

Ayrıca Gürkan Avrupa Parlementosu'nun düzenlediği bir etkinliğe konuşmacı olarak katılmıştır. Gürkan 12-15 Ekim 2015 tarihleri arasında düzenlenen ve 33 ülkeden yerel yönetimlerin seçilmiş ve atanmış temsilcilerinin davet edildiği etkinlikte 14 Ekim 2015 tarihinde "Yerel Yönetimlerin AB'ye Giriş Sürecinde Üstlendikleri Rol" başlıklı bir konuşma gerçekleştirmiştir. Konu ile alâkalı belediyenin sitesinde yayımlan bir haberde ise Gürkan'ın Brüksel'e giderken yanında roll-up tipi tanıtıcı materyaller götürdüğü belirtilmektedir.[74]

Edirne Belediyesi'nin dış ilişkileri ile alâkalı olarak görüşme yapılan Belediye Başkan Yardımcısı Hakan İşcan bu konu hakkında şu sözleri dile getirmektedir: "Ben dış ilişkiler meselesine sadece Avrupa Birliği'ne bir proje yazılıp oradan maddi gelir sağlanması olarak bakmıyorum. Buradaki asıl mesele Edirne'nin dünya çapında veya çalışma yapılan ülkeler düzeyinde tanıtılmasıdır. Uluslararası düzeyde Edirne'nin tanınırlığını sağlamak uzun vadede turizm, ekonomi, kültür ve sanat lanlarında ilimize büyük katkılar sağlayacaktır.'' İşcan'ın bu ifadeleri aslında yerel dış politikanın şehirlerin tanınmasını sağlayan araçlar olduğunu ortaya koymaktadır.

İşcan Edirne Belediyesi'nin kültürel faaliyetlere verdiği önemi Balkanlar örneği üzerinden aşağıdaki ifadeler ile cümlelere dökmektedir. "Dış politika çalışmalarında tanınma haricinde önem verdiğimiz eylemlerden birisi de kültürel etkinliklerdir. Bu etkinlikler özellikde de Balkanlar'da yaşayan Türk nüfusu ile alâkalı etkinlikler olduğundan tanınırlık kısmı Belediyemiz için ikinci planda kalmaktadır. Oradaki yerel yönetimlerin düzenlediği etkinliklere bizler bando ekibimizi ve güreş ekibimizi gönderiyoruz. Amacımız orada bulunan soydaşlarımız ile kültürel bağların sıkı tutulmasıdır.''

Çalışmanın giriş kısmında dış politika uygulayıcıları kapsamında bahsedilen Yunus Emre Enstitüsü ve Edirne Belediyesi'nin ortak faaliyetler gerçekleştirdikleri dikkat çekmektedir. Edirne Belediyesi, Tiran Yunus Emre Enstitüsü tarafından son üç

[73] https://www.edirne.bel.tr/ab-turkiye-baskani-meyer-landrut-edirne-cok-onemli-bir-sehir/12591/, (26.07.2021).
[74] https://www.edirne.bel.tr/baskan-gurkan-bruksel-de-edirne-yi-temsil-edecek/9460/, (17.08.2021).

yıl içerisinde gönderilen davetlere icabet ederek hem Türk kültürünün, hem de Türkiye Cumhuriyeti'nin tanıtımına katkı sağlamıştır.[75] Bu kapsamda Edirne Belediyesi, 25-27 Eylül 2018 tarihlerinde Tiran'da düzenlenen ikinci Türkiye Tanıtım Günleri etkinliğine davet edilmiştir. Bu etkinliğe Edirne Belediyesi'nden 33 görevli ve iki yönetici katılmıştır. Bu kafilede şehrin tanıtımı amacıyla bando takımı ile birlikte Edirne tava ciğerinin tanıtımı yapmak üzere ustalar götürülmüştür. Ayrıca şehri tanıtıcı görsel materyaller de intikal ettirilmiştir.[76]

Edirne Belediyesi 2019 yılında Yunus Emre Enstitüsü Strateji Geliştirme Müdürlüğü tarafından Karadağ'ın Herceg Novi şehrinde düzenlenen Mimoza Festivali'ne davet edilmiştir.[77] Mimoza Festivali'ne katılan Edirne Belediye Bandosu Şefi Süleyman Uysal aşağıdaki ifadeleri dile getirmiştir: "Yunus Emre Enstitüsü Balkan coğrafyasında tanıtım işini en iyi şekilde organize eden kurumdur. Her davette ekibimizin söz konusu ülkeye ulaşımından ağırlanmasına kadar ilgileniliyor. Gittiğimiz ülkelerde bizler oraya ulaşmadan önce uygun çalışma ortamı ve halkın davet edilmesi için gerekli reklamlar yapılıyor. Bazı etkinliklerde ülkemizde gördüğümüzden daha fazla sayıda seyirciye konser veriyoruz. Bu hem ekibimiz hem de bizler için çok önemli bir motivasyon kaynağı oluyor. Tabi ki tek temennimiz müziğimizi, kültürümüzü, sıcakkanlı yapımızı tüm dünyada yaşayan halklara göstermektir.''. Buradan yola çıkarak Yunus Emre Enstitüsü'nün hem davetliler ile ilgili ağırlama çalışmalarını hem de etkinliğin yapılacağı ülkedeki tanıtma ve reklam işlemlerini kurumsal şekilde yürüttüğü sonucuna ulaşılabilir.[78] Yunus Emre Enstitüsü, Belediye Başkanlığı ile iletişime geçerek Edirne'nin 2018 yılında düzenlenen Türkiye Tanıtım Günlerine katılımının çok değerli olduğunu, yine aynı profesyonel ekipleri gelecekteki festivallere beklediklerini belirtmiştir. Normal şartlar altında 2019 yılında Edirne Belediyesi yurtdışında görevlendirilen personelin harcırah giderlerinin bir hayli yüklü olması dolayısıyla anılan festivale daha az personel ve materyal ile katılmayı

[75]https://www.yee.org.tr/tr/haber/turkiye-gunleri-1, (26.05.2021).
[76]https://www.haberturk.com/edirne-haberleri/63663916-2-turkiye-gunleri-arnavutlukta-gerceklestirildi, (27.05.2021).
[77] Mimoza Festivali yerel makamlar tarafından düzenlenmektedir. Yunus Emre Enstitüsü Türk kültürünün tanıtımı için Türkiye'deki belediyeleri davet ederek kurumsal ve geniş bir tanıtım yelpazesi oluşturmaya çalışmaktadır.
[78] https://www.yee.org.tr/tr/haber/50mimoza-festivali, (26.04.2021).

düşünmüşse de gelen telefon ile bizzat Gürkan ekibin görevlendirilmesi için resmi yazışmaların yapılması talimatı vermiştir.[79] Yukarıda anılan etkinlikler ile ilgili hazırlanmış olan görseller de ayrıca eklerde sunulmuştur. Türkiye Günleri'nde düzenlenen görselden de anlaşılacağı üzere etkinlikler Türkiye'de bulunan birçok belediyenin katılımı ile düzenlenmiştir.[80]

5.1.2. Uluslararası Etkinlikler ve Projeler

Edirne Belediyesi 2010 yılından bu yana her yıl "Uluslararası Bando ve Ciğer Festivali'' düzenlemektedir. Festivale sadece 2020 yılında başgösteren koronavirüs salgını sebebiyle bir sene ara verilmiştir. Bahsi geçen festivale Türkiye'den ve yabancı ülkelerden gelen bandolar katılmaktadır. Edirne Belediyesi anılan festivalin Türk kültürünün ve Edirne'nin tanıtımında büyük öneme sahip olduğuna inanmaktadır.[81]

Bunun dışında düzenli olarak yapılmakta olan festival veya toplantı bulunmasa da dönemsel olarak farklı başlıklar altında uluslararası etkinlikler tertip edilmektedir. Buna örnek olarak 27 Kasım 2019 tarihinde Avrupa Bölgeler Komitesi'nin (European Committee of The Regions) olağan toplantısının Edirne Belediyesi'nin ev sahipliğine düzenlenmesi gösterilmiştir. "Sınır Ötesi ve Bölgesel İşbirliğinin Geleceği" başlıklı toplantı, görevdeki bir komite başkanının ilk defa Türkiye'ye gelmesi açısından önemsenmiştir. Bahsi geçen toplantıya Türkiye'de birçok belediye de katılmıştır. Bu toplantıda sınır ötesi işbirlikleri için çeşitli kurul ve komiteler oluşturulmuştur.

Edirne Belediyesi, Avrupa Birliği Interreg IPA CBC BG-TR programı aracılığıyla üç proje almış ve uygulamıştır. Horizon 2020 programında Edirne Belediyesi'nin ortak olduğu WELLBASED başlıklı proje hibe almaya hak kazanmış, müzakerelerin ardından 2021 Ocak ayında hibe sözleşmesi imzalanmıştır. Horizon programı aracılığıyla bilimsel araştırmaları teşvik etmek amacıyla Edirne ve Avrupa'da bulunan beş şehir pilot bölge olarak seçilmiştir. Bu pilot bölgelerde bireylerin yakıt yetersizlikleri ile uzun süreli sağlık sorunları arasındaki bağlantıların

[79] https://www.karadaghayat.com/edirne-belediye-bandosu-50-mimoza-festivaline-katiliyor/, (26.04.2021).
[80] Görsel için Fotoğraf-9
[81] https://www.edirne.bel.tr/9-uluslararasi-edirne-bando-ve-ciger-festivali-basladi/11841/, (21.08.2021).

neler olduklarının araştırılması planlanmaktadır. Proje kapsamında seçilen hanelerde ısınma sorunularına çözümler üretilecektir. Edirne Belediyesi Horizon 2020 projesine dâhil olan tek Trakya belediyesi durumundadır. Anılan proje kapsamında her pilot şehirde seçilen dezavantajlı mahallelerde belirli sayıda ev tespit edilerek bu hanelerde yaşayan kişilerin yıllar içindeki sağlık koşulları karşılaştırılacaktır. Bu proje aracılığıyla elde edilen veriler Avrupa'da muhafaza edilerek Dünya Sağlık Örgütü'nün hizmetine sunulacaktır. Bu bakımdan örnek bir proje olduğu söylenebilir.[82]

Yine Edirne Belediyesi tarafından Interreg IPA projeleri kapsamında üç adet proje alınmış olup bunlar sırasıyla "Yambol ve Edirne-Tunca'nın İki Şehri", "Orman Yangınları için Operasyonel Kapasitenin Artırılması ve Afet Önleme Çalışmalarının Geliştirilmesi" ile "Edirne ve Nessebar'ın Tarihi, Kültürel ve Turistik Hazinelerinin Tanıtılması" başlıklı projelerdir. Bu projeler ayıca aşağıda detaylandırılacaktır.

Interreg IPA Sınır Ötesi İşbirliği Bulgaristan – Türkiye Programı, Avrupa Birliği'nin akıllı, katılımcı ve sürdürülebilir (smart, inclusive, sustainable) gelişme stratejisi kapsamında ulusal stratejik belgeler ışığında tasarlanmış bir Avrupa Birliği programıdır. Programın eş finansmanı Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) vasıtasıyla ve iki ortak ülke olan Bulgaristan ve Türkiye'nin katkılarıyla sağlanmaktadır. Bulgaristan'ın Bölgesel Kalkınma ve Bayındırlık Bakanlığı programda yönetim görevini üstlenmiş olup, Türkiye'den ise Avrupa Birliği Başkanlığı programın ulusal otorite görevini yerine getirmektedir. Programdan Edirne ve Kırklareli (Türkiye), Yambol, Haskovo ve Burgaz (Bulgaristan) şehirlerindeki kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar yararlanabilmektedir.[83]

Program Edirne'nin hem finansal hem de rutin ihtiyaçlarının karşılanması bakımından önemsendiğinden, söz konusu şehir 2014 yılından itibaren bu programdan faydalanmaya çalışmaktadır. Edirne Belediyesi programın önceliklerinin belirlendiği toplantıda faal bir rol oynayarak, hibe programındaki önceliklerin bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulmasına katkı sağlamıştır. Yambol, Haskovo ve Burgaz şehirleri ile görüşmeler yapılmış, ortaklıklar kurulmuştur. Ayrıca proje şartlarını sağlayabilmek amacıyla Edirne Belediyesi'ne ait vergi ve SGK borçları

[82] https://cordis.europa.eu/project/id/945097, (10.07.2021).
[83] http://www.ipacbc-bgtr.eu/tr/genel-bilgiler, (05.02.2020).

yapılandırılmış ve ödenmiştir. Edirne Belediyesi 2014 yılından, programın teklif çağrısının yapıldığı 2015 Kasım ayına kadar proje başvuruları için kurumsal olarak ön hazırlıklarını tamamlanmıştır. Belediyenin ihtiyaç duyduğu en önemli çalışma konusu, restorasyon, restitüsyon ve rölöve projeleri 2003 yılında çizilerek Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü tarafından 12.06.2003 tarihinde onaylananmıştır. Bu bağlamda Edirne Belediyesi'nin amacı 346 envanter numarası ile kayıtlı tarihi binanın restorasyonun yapılması ve yeniden kullanıma kazandırılması olarak belirtilmiştir. Bu çerçevede restorasyonu hayata geçirebilmek için benzer bir çalışmaya ihtiyacı olan kardeş şehir Yambol Belediyesi ile yardım ve ortaklık kurma konusunda da mütabakat sağlanmıştır. Kasım 2015 Mart 2016 tarihleri arasında programın öncelikleri "Doğal, kültürel ve tarihi mirastan faydalanılarak sınır ötesi alanının turistik cazibesinin artırılması" doğrultusunda projenin yazılması tamamlanmıştır.[84]

Program gereği yatırım faaliyetleri, proje bütçesinin en az %70'ini ortak tanıtım faaliyetleri ise %30'unu içermelidir. Bu yüzden, bütçe düzenlemesi en uygun şekilde yapılarak, hem yatırım faliyeti olan restorasyon çalışması gerçekleştirilmiş, hem de Edirne'yi Yambol'da tanıtacak iki etkinlik projeye dahil edilmiştir. Benzer şekilde Yambol Belediyesi de bir restorasyon finanse edilmesini ve söz konusu şehrin kültür ve geleneklerinin Edirne'de tanıtılmasını gerçekleştirmiştir. Metin yazımları, bütçeler ve teknik detayların hazır hale getirilmesinin ardından 16 Mart 2016 tarihinde Yambol Belediyesi ile ortaklaşa "Yambol ve Edirne-Tunca'nın iki Şehri" isimli projenin başvuru dosyası Haskovo'da bulunan teknik sekreteryaya sunulmuştur. Başvuru dosyasının değerlendirilmesi, izleme ziyaretleri yapılması ve bütçe müzakerelerinin ardından 20 Mart 2017 tarihinde 503.479,45 avro tutarındaki proje onaylanmıştır. Edirne Belediyesi'ne ait uygulama bütçesi olan 232.932,93 avroluk kısım, proje yürütücüsü Yambol Belediyesi ve Bulgaristan Kırsal Kalkınma ve Bayındırlık Bakanlığı tarafından Edirne'nin kullanımına sunulmuştur. 21 Mart 2017-20 Mart 2019 tarihleri arasında yürütülen proje bitinceye kadar her üç ayda bir, idari, teknik ve mali raporlar hazırlanarak gerekli mercilere sunulmuştur.[85]

[84] Yambol ve Edirne- Tunca'nın İki Şehri Proje Sonuç Raporu, s.1.
[85] Yambol ve Edirne- Tunca'nın İki Şehri Proje Sonuç Raporu, s.2.

Projenin her iki ortağı bölgesel turizmi desteklemek ve kendi şehrini, şehrin kültürünü proje ortağının mekânında tanıtmak amacıyla etkinlikler düzenlemiştir. Yambol Belediyesi 17 Şubat 2018 tarihinde şehrin geleneksel kukeri festivalini Edirne'de düzenlemiştir. Böylece şehir kültürü Edirne halkına tanıtılmıştır. Kukeri festivali yerel basında olduğu kadar ulusal basında da bu vesileyle yer almış ve Yambol şehrinin tanıtımında önemli bir rol oynamıştır. 28 Nisan 2018 tarihinde ise bu kez Edirne Belediyesi Yambol'da Kakava ve Hıdrellez geleneğini tanıtan bir etkinlik yapmıştır. Daha sonra aynı proje kapsamında 18 Aralık 2018 tarihinde Edirne Belediyesi Yambol'da geleneksel el sanatlarını tanıtan bir sergi açmıştır. Bu kapsamda edirnekari, kıspet, kırkyama ve aynalı süpürge gibi sanatlar Yambol halkına tanıtılmıştır. Ayrıca aynı etkinlikte Edirne'nin tarihi ve turistik yerlerini gösteren haritalar dağıtılarak muhataplarda Türkiye ve Edirne'yi ziyaret etme merakı uyandırılmaya çalışılmıştır. Proje kapsamında Yambol'da şehir merkezinde bulunan bir köprü ve yanında bulunan yeşil alanın restorasyonu prag ihale usullerine[86] göre gerçekleştirilmiş ve 16 Ağustos 2018 tarihinde inşaatı tamamlanarak hizmete açılmıştır. Edirne'de ise mülkiyeti belediyeye ait ikinci grup sivil mimari örneği bir binanın restorasyon çalışması yapılmıştır. Restorasyon ihalesi yine prag ihale usullerine göre gerçekleştirilmiştir. Toplam bütçesi 208.959,79 avro olan restorasyon 01 Mart 2019 tarihinde tamamlanarak bina Edirne Belediyesi'ne teslim edilmiştir.[87] Bu şekilde 20 Mart 2019 tarihinde söz konusu faaliyetlerin gerçekleştirilmesiyle bu proje tamamlanmıştır. Restorasyonu proje kapsamında yapılan bina 07 Şubat 2020 tarih ve 18 sayılı Belediye Meclis kararları ile proje bitiminden başlamak üzere en az beş yıl süreyle proje amaçları doğrultusunda kullanılmak üzere, Edirne Belediyesi'ne bağlı Turizm Merkezi olarak hizmet vermeye başlamıştır.[88]

Yine Edirne Belediyesi ve Bulgaristan Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Yangın Güvenliği ve Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, 16 Mart 2016 tarihinde Interreg - IPA Sınır Ötesi İşbirliği Bulgaristan-Türkiye Programı kapsamında "Orman Yangınları için Operasyonel Kapasitenin Artırılması ve Afet Önleme Çalışmalarının

[86] Prag ihale usulleri Avrupa Birliği'nin dış mali yardımlarının yani verdiği hibelerin harcama rehberi olarak bilinen PRAG (The Practical Guide to Contract Procedures for EU External Actions) isimli temel kaynaktır. Bu kaynak içerisinde ihale usülleri ve kuralları açıklanmaktadır.
[87] Bkz. Fotoğraf- 2
[88] Yambol ve Edirne- Tunca'nın İki Şehri Proje Sonuç Raporu, s.2.

Geliştirilmesi" başlıklı proje ile hibe başvurusunda bulunmuştur. Projeyle söz konusu bölgede doğal ve insan kaynaklı tehlike ve afetlerin önlenmesi ve bunların risk ve sonuçlarının hafifletilmesi hedeflenmiştir. Başvuru belgelerinin değerlendirilmesinin ardından CB05.1.11.005 numaralı bu proje %100 hibe almaya hak kazanmıştır. [89]

20 Mart 2017 tarihinde Hibe Sözleşmesi imzalanmış ve projenin toplam bütçesi 581.955,11 avro olarak belirlenmiştir. Açıklanan bu bütçe içerisinde 277.692,36 avroluk kısım Edirne Belediyesi'nin payına düşmüştür. Projenin iki ana hedefi olduğu belirtilmiştir. İlkin orman yangınlarına karşı ortak yöntemler kullanarak sınır ötesi bölgedeki gençler arasında afet önleme hazırlıklarını yapmaktadır. İkincisi ise orman yangınları için sınır ötesi bölgedeki sorumlu kurumların hazırlıklarını yapmalarını hızlı bir şekilde sağlamaktır.

Proje mantık olarak orman yangınlarının çok büyük alanlara yayılarak, her zaman ülke sınırlarını aşabilme riski taşıdığından hareketle yapılmıştır. Böylesi durumlarda yangınlara karşı etkin müdahale edebilmek amacıyla ilgili kurumların afet yönetimini sınır ötesi işbirliği içerisinde ele almalarının hayati önemde olduğu vurgulanmıştır. Proje ortakları, orman yangınının nedenlerini azaltmak amacıyla ekipmanların ve teknik imkânlar ile ihtiyaçların tespitini yaparak projenin oluşumuna katkı sağlamışlardır. Bu proje kapsamında orman yangınları ve diğer afetlerde çocukların eğitimi için gerekli materyallerin hazırlanması amaçlanmıştır. Ayrıca çocuklara yönelik sivil savunma rehberinin hazırlanması, orman yangınları için özel ekipman temini, saha tatbikatları ve afetlerin yaratacağı sonuçların önlenmesi hedeflenmiştir. Neticede çocukları yangınlara hazırlanmak amacıyla Türkçe ve Bulgarca olarak Yangın Güvenliği ve Sivil Savunma Rehberi basılmıştır. Eğitim materyallerinin hazırlanmasının ardından 10-12 yaş aralığındaki 100'er çocuğun eğitimi söz konusu bölgelerde gerçekleştirilmiştir. Edirne Belediyesi bu proje sayesinde bölgenin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, tam donanımlı 48 parça ekipmana sahip vinçli 4x4 bir itfaiye aracı temin etmiştir.[90] Belediye tarafından verilen bilgilere göre anılan araç yalnızca il bazında değil bölgenin ihtiyacını karşılama

[89] Orman Yangınları için Operasyonel Kapasitenin Artırılması ve Afet Önleme Çalışmalarının Geliştirilmesi Proje Sonuç Raporu, s.1.
[90] Ekler içerisinde Avrupa Birliği Projesi ile temin edilen itfaiye aracının fotoğrafı sunulmuştur.

özelliği ile de büyük önem arz etmektedir. Aynı proje kapsamında Bulgaristan Haskovo Yangın Güvenliği Bölge Müdürlüğü ise yangın yerlerine kolay ulaşımın sağlanması için üç adet yüksek geçiş kabiliyetli hafif sınıf itfaiye aracı ile 36 adet kişisel ekipman satın almıştır. Temin edilen yeni ekipmanlarla Edirne ve Haskovo'da iki saha tatbikatı ve araç eğitimleri yapılmıştır. Edirne'de gerçekleşen etkinlikte tatbikatın yanı sıra Haskovo ve Edirne'den 10-12 yaş aralığında 20'şer çocuğun katılımıyla "Genç İtfaiyeciler Yarışması" düzenlenmiştir.[91]

Projenin uygulaması 6 Ağustos 2020 tarihinde Haskovo bölgesinde başlayan ve rüzgârlı havanın etkisiyle yayılan orman yangınında gerçekleştirilmiştir. Bulgaristan ve Türkiye'den heyetler sınırda görüşmeler gerçekleştirerek, müdahale ve önleme çalışmaları yapmıştır. Proje kapsamında Edirne Belediyesi tarafından temin edilen tam donanımlı itfaiye aracı da sınır bölgesinde yangına müdahalede bulunmuştur. [92]

Interreg-IPA kapsamında, Edirne Belediyesi ve Nessebar Belediyesi 2016 yılında "Doğal, kültürel ve tarihi miras ve ilgili altyapıdan daha iyi faydalanılarak sınır ötesi alanın turistik cazibesinin arttırılması" konusu hakkında ortak bir proje başvurusunda bulunmuştur. Edirne Belediyesi ve Bulgaristan Bölgesel Kalkınma ve Bayındırlık Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı arasında 20 Mart 2017 tarihinde toplam bütçesi 451.837,87 avro olan proje imzalanmıştır. Bütçede Edirne Belediyesi'ne ayrılan pay 213.631,57 avro olmuştur.

Bu proje kapsamında turist bilgilendirme sistemlerinin inşa edilmesi öngörülmüştür. Neticede Edirne ve Nessebar'ın tarihi ve kültürel mirası ile turistik cazibesini ön plana çıkarmak üzere yeni teknoloji ürünleri satın alınmıştır. Sekizer adet dış ve iç mekân Turist Bilgilendirme Kiosku Edirne'nin, merkezi ve ihtiyaç duyulan noktalarına yerleştirilmiştir. Aynı zamanda akıllı telefon aplikasyonu (Edirne Visit) ve internet sitesi (www.edirnevisit.com) şehre gelen turistlere hizmet vermeye başlamıştır. Bu üçlü turist bilgilendirme sisteminde, turistlerin ve Edirne halkının ihtiyaç duyduğu bilgiler yer almaktadır. Bu uygulama ve kiosklarda şehir içi ulaşım

[91] Orman Yangınları için Operasyonel Kapasitenin Artırılması ve Afet Önleme Çalışmalarının Geliştirilmesi Proje Sonuç Raporu, s.2.
[92] https://www.edirne.bel.tr/sinirda-yanginla-ilgili-ust-duzey-gorusme/12392/, (15.08.2020).

rotaları, turistik ve tarihi yerler, oteller, lokantalar, cafeler, eczaneler, hava durumu ve güncel döviz kurlarına ait bilgiler yer almaktadır. Aynı zamanda Edirne ve Nessebar'da gerçekleştirilecek olan kültürel etkinlikler aylık olarak yayımlanmaktadır. Tüm bu bilgiler Türkçe, Bulgarca ve İngilizce olmak üzere üç dilde hazırlanmıştır. Bu sisteme bağlı olarak oluşturulan bilgilerin tamamına www.edirnevisit.com adresinden ve akıllı telefon uygulamaları üzerinden erişilebilmektedir. Ayrıca Edirne ve Nessebar kentleri UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır. Edirne Belediyesi şehrin turizm potansiyeline dikkat çekmek amacıyla 23 Kasım 2017 tarihinde "Tarihi ve Kültürel Mirasın Turizm ile İlişkisi'' başlıklı bir konferans düzenlemiştir.[93]

Yine proje kapsamında 11-13 Mayıs 2018 tarihleri arasında Edirne Kent Ormanında bir festival gerçekleştirilmiştir. Edirne ve Nessebar'dan müzik ve dans gruplarının katıldığı bu programa Nessebar'dan 50 resmi misafir icabet etmiştir. [94] Proje kapsamında turistler için Edirne şehir haritası ve kardeş şehirlerin fotoğraflarından oluşan bir albüm bastırılmıştır. Bu haritalar ve fotoğraf albümleri otellere ve turistik kafelere dağıtılmıştır. Proje kapsamında son olarak Edirne'yi tanıtan bir belgesel çekilerek İngilizce olarak seslendirilmiştir. Anılan tanıtım filmi hâlen yurtdışında ve uluslararası organizasyonlarda Edirne'nin tanıtım filmi olarak kullanılmaktadır.

5.2. Çanakkale Belediyesi'nin Dış İlişkileri

Çanakkale Belediyesi taşrada bulunan mahalli idareler arasında dış ilişkileri oldukça güçlü bir il olma özelliğine sahiptir. Çanakkale Belediyesi uluslararası ilişkilerinde tarihi ve turistik yönlerini öne çıkarmaktadır. Herşeyden önce Belediye yetkilileri Çanakkale'nin kendine has jeopolitik konumuna ve küresel ölçekte ilişkiler ağına önem verdiklerini belirtmişlerdir.

Jeopolitik konum bağlamında şehrin İstanbul, Bursa ve İzmir gibi metropollere olan yakınlığı ile Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan özelliği dile

[93] http://www.hudutgazetesi.com/haber/53461/edirne-turizmine-16-kiosk.html, (17.07.2021).
[94] Edirne ve Nessebar'ın Tarihi Kültürel ve Turistik Hazinelerinin Tanıtılması Projesi Sonuç Raporu, s.1-2.

getirilmiştir. Ayrıca Çanakkale'nin boğazın iki yanında konumlanması yani iki kıta arasında transit geçiş yolları üzerinde bulunması vurgulanmıştır. Marmara ve Adalar denizlerine kıyısı bulunan Çanakkale bu özelliğe sahip altı il arasında yer almaktadır. Gene yetkililerin düşüncelerine göre tarih, kültür, mitoloji ve doğanın bütünleştiği bir il olarak Çanakkale turizm hedeflerine odaklanmıştur.

Bu kapsamda özellikle Çanakkale Savaşları, Gelibolu ve Truva başta olmak üzere birçok arkeolojik değer ve kültürel varlık Çanakkale'nin dış ilişkilerinde tanıtma aracı olarak dikkat çekmektedir. Aristoteles'in felsefe okulu, bağcılık ile ön plana çıkan Bozcaada, bozulmamış doğasıyla çok kültürlülüğün ahengine sahip Gökçeada, sahip olduğu zengin flora ve fauna varlığı ile Kazdağları, barındırdığı zengin canlı türleri ile Saros Körfezi, Çanakkale'nin önemli değerleri arasında gösterilmektedir. Çanakkale'nin izlediği dış ilişkilerde ikinci olarak Çanakkale ilinin demografik yapısı hatırlatılmaktadır. Şehrin çok kültürlü yapısı ve ahalinin yurtdışında geniş bir akrabalık bağına sahip olması bu bağlamda önemsenen hususlardır.

Çanakkale Belediyesi'nin temel belgelerinde dış politika "uluslararası ilişkiler" olarak ele alınmaktadır. Bu anlamda belediye uluslararası ilişkiler çerçevesinde kardeş şehir ilişkileri ve sınır-ötesi işbirlikleri kurmuş ve yurtdışıyla etkileşime geçmiştir.[95]

Kurumsal yapılanmada uluslararası ilişkiler kurma görevi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne verilmiştir. Bu müdürlük dış kaynaklı projelerde Strateji Geliştirme Birimi ile birlikte çalışmaktadır. Bu konuda göze çarpan en büyük farklılık ise dış ilişkiler kurma ile yetkilendirilen birimin adıdır. Birimin ismi ''Yurtiçi ve Yurtdışı İlişkiler Birimi'' olarak görülmektedir.[96] Fakat Türkiye'de çoğu belediyede yurtiçi ilişkiler özel kalem müdürlükleri vasıyasıyla yürütülmektedir. Sonuç ve öneriler kısmında ayrıca bu durum ile ilgili bir değerlendirme de yapılacaktır.

Çanakkale Belediyesi Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA), Türkiye Belediyeler Birliği, Marmara Belediyeler Birliği, Vilayetler Birliği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler

[95] Çanakkale Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Çalışma Yönergesi, s.2.
[96] Çanakkale Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Çalışma Yönergesi, s.3.

Genel Müdürlüğü ve Türkiye Bilişim Vakfı gibi kurumlar ile birlikte çalışmaktadır. Ayrıca yeni işbirlikleri ve kardeş şehir arama çalışmaları www.sister-cities.org[97] ve www.yereldeab.org.tr[98] siteleri aracılığıyla yapılmaktadır.

Çanakkale Belediyesi uluslararası ilişkiler kurma hedefleri çerçevesinde tarihi ve turistik değerlerini ön plana çıkararak şehirlerini ve kurumlarını dünyaya tanıtmak istemektedir. Yapılan görüşmelerde Osnabrück ile sürdürdükleri çok yönlü ve kapsamlı kardeş şehir ilişkilerini başardıklarını, bunu diğer ülkelerin kardeş belediyeleri ile de gerçekleştirebileceklerini belirtmişlerdir. Fakat birçok yabancı belediyeden kardeş şehir ilişkisi kurma talepleri gelmesine rağmen maddi olanaksızlıklar nedeniyle bu taleplere olumlu yanıt veremediklerini belirtmişlerdir.

İkinci hedef olarak Çanakkale ve çevresinde yaşayan milletler ile ilgili uluslararası çalışmalar yaparak bunları kamuoyuna kazandırmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu kapsamda daha önce bakanlıklar ile I. Dünya Savaşı'nda bölgede şehit olan Anzak askerleri hakkında çalışmalar yapıldığını söylemişlerdir. Bu amaçla stratejik planda 2022 yılı ve sonrasında uluslararası panel ve organizasyonlar ile bu çalışmanın bilimsel altyapısının oluşturulmasının planlandığı vurgulanmıştır. Üçüncü hedef ise şehrin turizm ve ticaretini geliştirmek olarak gösterilmiştir. Özellikle inşaatı devam eden Çanakkale Köprüsü vasıtasıyla ticaretin ve turizmin çok daha hızlı bir şekilde gelişmesini ümit ettiklerini dile getirmiştlerdir.

5.2.1. Kardeş Şehir İlişkileri

Çanakkale Belediyesi'nin bakanlık tarafından onaylanmış sekiz şehir ile kardeş şehir ilişkisi vardır. Kardeş şehirler ve bu şehirler ile ilgili bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur.

[97] https://www.sistercities.org/, (13.08.2021).
[98] www.yereldeab.org.tr, (13.08.2021).

Tablo 2: Çanakkale Belediyesi'nin Kardeş Şehir İlişkileri

Şehir Adı	Ülke Adı	Onaylanma Tarihi	Durumu
Osnabrück Belediyesi	Federal Almanya Cumhuriyeti	28.11.2004	Faal
Roma-Pomezia Belediyesi	İtalya Cumhuriyeti	24.03.2005	Faal
Pardubice Belediyesi	Çek Cumhuriyeti	10.05.2012	Faal
Gazimağusa Belediyesi	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	25.12.2019	Faal
St. John's Belediyesi	Kanada	16.03.2015	Faal
Tapolca Belediyesi	Macaristan Cumhuriyeti	11.04.2019	Faal
Wellington Belediyesi	Yeni Zelanda	23.12.2014	Faal
Playa Del Carmen	Meksika	12.01.2021	Faal

Kaynak: Bu tablo yazar tarafından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mahalli İdareler Müdürlüğüne ait güncel kardeş şehir listesine istinaden hazırlanmışır. https://webdosya.csb.gov.tr/db/yerelyonetimler/dokumanlar/belediyelere--8230-53440-20210701123252.xlsx, (11.09.2021).

Çanakkale Belediyesi uluslararası ilişkilerinde kardeş şehir ilişkilerine büyük önem vermektedir. Bu bağlamda Osnabrück şehri önemli bir rol oynamaktadır. Çanakkale'nin söz konusu belediye ile kurduğu ilişkilerin çok yönlü ve çok taraflı olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca belediyenin teşkilat şemasında Osnabrück Kardeş Kent Ofisi'nin bulunduğu görülmektedir. [99] Çanakkale Belediyesi, her yıl düzenlediği Uluslararası Truva Festivali'ne kardeş kent resmi heyetlerini davet etmektedir. 2018 yılı Truva Günlerine Almanya, İtalya, Macaristan ve Çekya'nın kardeş şehir temsilcileri katılmış ve Çanakkale'de bir toplantı düzenlenmiştir.[100]

[99] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1224-kultur-isleri-mudurlugu, (27.03.2021).
[100] https://www.canakkaletv.com.tr/kardes-kent-heyetleri-canakkale-de/9833/, (03.07.2021).

Çanakkale Belediye Başkanı Ülgür Gökhan anılan toplantıda kardeş şehirlerle alâkalı olarak; ilk kardeş kent ilişkisinin 2004 yılında Almanya'nın Osnabrück kenti ile kurulduğunu dile getirmiştir. Gökhan her iki şehrin de barışın kentleri olduğunun altını çizmiştir.[101] Roma-Pomezia hakkında ise Truva Savaşı sırasında Çanakkale'den kaçan kişilerin İtalya'nın Pomezia kentinin de içinde bulunduğu bölgeye yerleştiğini söyleyen Gökhan "Onlarla akrabayız, yani ikimiz de Truvalıyız" tespitinde bulunmuştur. [102] Ayrıca Gökhan Çek Cumhuriyeti'nin Pardubice kenti ile kurulan kardeş kent ilişkisi hakkında ise Birinci Dünya Savaşı esnasında Galiçya cephesinde yaşamını yitiren 508 Türk'ün Çek Cumhuriyeti'nin Pardubice şehitliğinde yattığını belirterek ilişkilerin tarihi köklerine vurgu yapmıştır.[103] Tapolca ile kurulan ilişkiler ise tamamen ticari amaçlı olmuştur. Bu durum yerel yönetimlerin ticari ilişkilere verdiği önemi şek ve şüpheye mahal bırakmadan ortaya koymaktadır. Nitekim Macaristan ve Çanakkale arasındaki ticaret hacmi 2016 itibarıyla 2,5 milyar dolara çıkmıştır.[104]

Çanakkale Belediyesi Fransa'da 22 Aralık 2011'de Ulusal Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilen ve kamuoyunda "Soykırımı İnkâr Yasası'' olarak bilinen sözde ermeni soykırımı iddialarını net bir şekilde kınamıştır. Yerel diplomasiden bahsederken dile getirilen paradiplomasi örneği Edirne Belediyesi'nden sonra Çanakkale Belediyesi'nde de karşımıza çıkmaktadır.[105]

5.2.2. Uluslararası Etkinlikler ve Projeler

Öte yandan Çanakkale Belediyesi'nin hibe bazlı projelerde en çok başvuruyu Türkiye ve Avrupa Birliği arasında Şehir Eşleştirme ve Hibe Programı Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) II programına yaptığını belirtmiştir. Bu program ile IPA I'den

---

[101] Çanakale Belediyesi kentin sloganı olarak "Barışın Kenti" söylemini kullanmaktadır. Bu mesaj bölgede yaşanmış savaşlar ve hâlen orada yatan Anzak askerleri ve aileleri için derin bir anlam içermektedir.
[102] https://www.canakkale.bel.tr/file/206/fqT.pdf, (02.07.2021).
[103] https://www.canakkale.bel.tr/file/206/fqT.pdf, (02.07.2021).
[104] http://www.habertam.com/guncel/musiad-ve-canakkale-heyetini-macaristan039da-haberi-15326, (26.03.2021).
[105] https://www.haberler.com/canakkale-belediye-meclisi-nden-fransa-ya-tepki-3243428-haberi/, (10.07.2021).

farklı olarak sınır komşusu olmayan şehirler, şehir eşleştirme sistemi ile çeşitli projelerde ortaklık kurmaktadırlar.

Çanakkale Belediyesi uluslararası faaliyetlerini kültür alanında yoğunlaştırdığını (festivaller, tanıtım günleri vb.) belirtmiştir. Osnabrück Belediyesi ile uzun vadeli projeler yürütülürken, diğer kardeş şehirler ile ilişkiler daha çok kültürel etkinliklere ve organizasyonlara davet ve katılım şeklinde cereyan etmektedir. Bu kapsamda aşağıda ana hatlarıyla açıklanan projelerin önemli bir kısmı Osnabrück şehri ile hayata geçirilmiştir. Osnabrück şehri ile 2005 yılından beri her yıl karşılıklı olarak "elçi değişimi" gerçekleştirilmektedir. Kardeş kent elçileri bir yıl boyunca ev sahibi belediye nezdinde kendi belediyelerini temsil ederken, kentler arasındaki var olan projeleri yürüterek, yeni projeler hazırlamaktadırlar. Bu progmra kapsamında belediye tarafından her yıl bu görev için başvurular toplanarak değerlendirilmektedir.[106] Çanakkale Belediyesi'ne ait bir yurt dışı ofisi olarak nitelenen bu yapı Türkiye'de bir ilktir. Çünkü yasa gereği Türkiye'de yerel yönetimlerin yurt dışında temsilcilik açmaları yasaklanmıştır.[107]

İki kardeş şehir arasındaki ilişkileri karşılıklı olarak geliştirmek amacıyla 2002 yılında Çanakkale'de "Osnabrück Parkı" açılarak vatandaşların hizmetine sunulmuştur. Ancak parkın bakımının düzenli olarak yapılmadığı zaman zaman yerel basına yansımaktadır.[108] Aynı proje kapsamında bir yıl sonra Osnabrück'ün eski belediye başkanı Hans Jürgen Fip ve mevkidaşı Ülgür Gökhan Osnabrück şehrinde yapımı tamamlanan Çanakkale Köprüsü'nün açılışını yapmıştır.[109] Yine Osnabrück'de yabancı vatandaşların Alman toplumuyla bütünleşmesi için çalışan ve 2007 yılında vefat eden Yılmaz Akyürek'in anısına Osnabrück'de Akyürek Meydanı açılırken, Çanakkale'deyse bir sokağa aynı şahsın adı verilmiştir.[110] Ayrıca Çanakkale ve Osnabrück'ün kardeş şehir olmalarında etkili rol üstlenen Osnabrück eski Belediye Başkanı'nın adı "Başkan Fip Caddesi" olarak bir caddeye verilmiştir.[111]

---

[106] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-haberler/3865-osnabruck-kardes-kent-elcisi-basvurulari-basliyor, (16.04.2021).
[107] Yerel Dış Politika Rejimlerinin açıklandığı bölümde konu ile ilgili detaylı bilgi verilmiştir.
[108] https://canakkalegundem.net/2020/09/20/izmarit-park/, (14.04.2021).
[109] https://www.canakkale.bel.tr/file/144/_vV.pdf, s.4, (09.05.2021).
[110] Vefat eden kişinin Osnabrück ile ilişkilerin kurulmasının mimarı olduğu belirtilmiştir.
[111] https://www.canakkale.bel.tr/file/144/_vV.pdf, s.4, (09.05.2021).

Kardeş şehir olma sürecine büyük katkılar yapan ve Almanya Osnabrück'te Yabancıların Uyumu Servisi Sorumlusu Gabi Grosser'a bu çalışmalarından dolayı Çanakkale Belediye Meclis kararı ile "Fahri Hemşehri" unvanı verilmiştir.[112] 2004 yılında ise Fip'e "Fahri Başkan" unvanı tevdi edilmiştir. Diğer yandan Macaristan Tapolca ile kardeş kent ilişkilerinin kurulmasında öncülük yapan MÜSİAD Macaristan temsilcisi Fadıl Başar'a da "Fahri Hemşehrilik" unvanı verilmiştir.

Çanakkale ve Osnabrück belediyeleri daha kardeş şehir ilişkileri kurulmadan çok önceleri, yani 1986'dan beri her yıl düzenli olarak gençlik değişim programları düzenlemeye başlamışlardır. Bu kapsamda 16-20 yaş arası gençler on günlüğüne geldikleri kardeş kentin kültürü, coğrafyası ve tarihi hakkında bilgi edinmekte, yeni ilişkiler ve dostluklar kurarak misafir ailelerde konaklama imkânı bulmaktadırlar. Kardeş aile edinen gençler, şehir turu, belediye ziyareti ve çeşitli kültürel etkinliklerle kentin kültürünü yakından tanıma fırsatı bulmaktadırlar. Konu hakkında yapılan ikili görüşmelerde kardeş aile edinen öğrencilerden bazılarının Almanya'da üniversite eğitimi almak üzere bu ülkeye gittiklerinde daha önce yanlarında kaldıkları aileler ile yakın temasa geçtikleri söylenmiştir.[113] Küresel ölçekte yaşanan koronavirüs salgını sebebiyle en son değişim 2019 yılında yapılmıştır. 2021 yılında ise henüz bir değişim programı açıklanmamıştır. Yetkililer yapılan görüşmelerde münasebetlerin salgın bittikten sonra kaldığı yerden devam edeceğini belirtmişlerdir.

Çanakkale Belediyesi, Osnabrück Belediyesi ve Osnabrück Yüksekokulu işbirliğinde düzenlenen Almanca kursuna her yıl düzenli olarak öğrenci göndermektedir.[114] Böylece Osnabrück sadece Çanakkale Belediyesi'ne değil diğer kardeş şehirlerden gelenlere de bu fırsatı sunmaktadır. Kursa katılan gençlerin konaklama ve yeme-içme masrafları Osnabrück Belediyesi tarafından karşılanmaktadır. Katılımcı gençler sadece pasaport ve yol masraflarını kendileri karşılamaktadır.

---

[112] https://www.haberler.com/kardes-kent-iliskileri-2551409-haberi/, (19.02.2021).
[113] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/1854-baskan-gokhan-genclik-degisimi-programina-katilan-gencleri, (12.05.2021).
[114] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/2544-kardes-kent-osnabruck-yaz-dil-kursu-basvurulari-basladi, (13.05.2021).

Ayrıca Osnabrück'te her yıl düzenlenen "Mayıs Haftası" adlı etkkinliğe zaman zaman Çanakkale Belediye Meclisi, Sivil Toplum Kuruluşları ve Ticaret Odası temsilcilerinden oluşan bir heyet katılmaktadır. Bu hafta kapsamında her yıl bir gün "Çanakkale Günü'' olarak kutlanmakta ve söz konusu gün içerisinde Çanakkale ile ilgili tanıtım faaliyetleri yapılmaktadır. Bu faaliyetler çerçevesinde Çanakkale'nin el ve gastronomi ürünleri getirilerek bölge halkına tanıtılmaktadır.[115] Ayrıca Mayıs Haftası etkinlikleri kapsamında Çanakkale ve Osnabrück kütüphaneleri arasında kitap değişim projesi hayata geçirilmektedir. Bu proje kapsamında duruma göre e-kitaplar da tanıtılarak paylaşılmaktadır.[116]

Çanakkale Belediyesi, Osnabrück'ten her yıl belirlenen sayıda genci[117] şehre getirerek oradaki kurumlarda iki hafta staj yapmalarını sağlayarak mesleki gelişimlerine katkı sunmaya çalışmaktadır. Ayrıca bu gençler Türk kültürünü yakından tanıma fırsatı elde etmektedirler. Özellikle belediyenin kültürel ve sanatsal faaliyetlerinde görevlendirilen bu gençlerin Türk kültürünü daha yakından tanımalarının sağlandığının altı çizilmektedir. Katılımcılardan birkaç gencin belediyeye ait müzelerde görevlendirilerek ziyaretçiler ile ilişkiler kurmalarının sağlandığı vurgulanarak, böylece ziyaretçilerin belediyenin çalışmalarına farklı bir bakış açısı geliştirdikleri belirtilmiştir. 2019 yılında staj için Çanakkale'ye gelen Osnabrück'lü gençlerin belediyeye ait bir kreşte staj yaptıkları bilinmektedir.[118]

Her yıl kardeş kent elçilerinin girişimleri ile Çanakkale ve Osnabrück'te kardeş okul ve diğer projeler vasıtasıyla bilgi, deneyim, kültür paylaşımı gerçekleştirmektedir. Proje kapsamında öğrenci değişimi ile gençlerin karşılıklı olarak iletişim kurması ve söz konusu şehirlerdeki öğrencilerin belirli zaman aralıklarında öğretmenleri ile buluşmaları sağlanmaktadır. Yerel ve ulusal basında konu hakkında, bu projenin Türk ve Alman halklarını birbirlerine yaklaştırdığı yönünde yorumlar yapılmaktadır.[119]

---

[115] https://www.canakkaleicinde.com/osnabruckte-geleneksel-canakkale-gunu-etkinligi/, (13.05.2021).
[116] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-haberler/3866-kitaplar-dunyayi-geziyor, (14.05.2021).
[117] Dana önce en az 4, en fazla 6 genç proje kapsamında staja alınmıştır. Kurum tarafından duyurular genellikle 4-6 genç şekilde yapılmaktadır.
[118] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/1519-osnabrucklu-stajyerler-atam-kresin-minikleriyle-b, (17.07.2021).
[119] https://www.canakkalememleket.com/?Syf=26&Syz=343286, (15.07.2021).

"Göçün Kadın, Çocuk ve Yerele Etkileri" başlıklı bir çalıştay Çanakkale'de 28-31 Ekim 2019 tarihleri arasında, Osnabrück'te ise 16-22 Aralık 2019 tarihleri arasında düzenlenmiştir.[120] Proje çerçevesinde Türk-Alman Üniversitesi Göç ve Uyum Araştırmaları Merkezi Müdürü Murat Erdoğan, "Türkiye'deki Mülteciler: Uyum İçinde Ortak Yaşamın Çerçevesi" başlığında bir sunum yapmıştır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Canan Öykü Dönmez Kara ise "Göçmenlerin Entegrasyon Sürecinde Yerel Yönetimlerin Rolü" konusunda konuşmuştur.

Proje ile ilgili net detaylar kurum tarafından paylaşılmamış olup; yapılan araştırma sonucunda projenin araştırma amaçlarından birinin yasadışı yollar ile Çanakkale üzerinden Avrupa'ya kaçmak isteyen göçmenler olduğu tespit edilmiştir. İncelenen üç belediyede Avrupa'da bir belediye ile yürütülen çalıştayı önemli bir faaliyet olarak görmektedir.[121]

Çanakkale Belediyesi Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi kapsamında 6 Nisan 2018 tarihinde Akıllı Şehirlerin Geleceği İçin Ortaklık Projesini uygulamaya başlamıştır. Proje vasıyasıyla "Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Şehir Eşleştirme Projesi" Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) II kapsamında hibe almaya hak kazanmıştır ve projenin uygulama süresi 12 ay olarak belirtilmiştir. Çanakkale Belediyesi, İspanya Tarragona Belediyesi ve Türkiye Bilişim Vakfı toplam bütçesi 144.188,12 avro olan ortaklaşa bir proje yapmıştır. Bütçenin %90'ı hibe olarak verilmiştir. Bu proje vasıtasıyla akıllı şehirlerin dünyada arttırılması amacıyla strateji geliştirme, stratejik ortaklık ve yeni proje ortakları bulmak amacıyla bir platform oluşturulmuştur. Bu yapı içerisinde iki şehirin de aralarında olduğu akıllı şehir tasarımları hazırlanmıştır.[122]

---

[120] https://www.yurtgazetesi.com.tr/yerel/gocun-kadin-cocuk-ve-yerele-etkileri-h142403.html, (26.11.2020).
[121] https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/2192-kardes-kentler-gocun-kadin-cocuk-ve-yerele-etkileri-proj , (01.09.2021).
[122]http://smartroas.com/. (23.01.2021).

5.3. Kırklareli Belediyesi'nin Dış İlişkileri

Kırklareli Belediyesi, dış ilişkilerini etkileyen en önemli faktör olarak kentin coğrafyasını öne çıkarmıştır. Anadolu'nun Balkanlar'a açılan kapılarından biri olan Kırklareli Türkiye'nin Avrupa kıtasında yer alan beş ilinden biri olması nedeniyle de özel bir yere sahiptir. Örneğin Kırklareli Belediyesi Suining (Çin Halk Cumhuriyeti) ile kardeş şehir ilişkisi kurmuş olsa da, coğrafi olarak hemen yanıbaşında olan Balkan kentleriyle daha yoğun ilişkiler içindedir.

İkinci olarak kentin tarihsel altyapısı, uluslararası ilişkilerde etkili olan diğer bir faktör olarak belirtilmiştir. Kırklareli tarih boyunca doğudan batıya, batıdan doğuya kültürler arası etkileşimin ve göç yollarının en önemli noktalarından birini oluşturmuştur. Kırklareli ili genelinde 19'uncu yüzyıla kadar çoğunluğunu Rum ve Bulgarların oluşturduğu bir gayrimüslim nüfusun yaşamış olması da bölgeye ayrı bir tarihsel derinlik kazandırmaktadır. Yaşanılan ortak tarihsel geçmiş göz önüne alındığında Kırklareli'nin bugün sınır komşusu olan ülkelerle dostluk bağlarını güçlendirecek şekilde işbirliğine ağırlık verdiği görülmektedir. Bu kapsamda Kırklareli'nde Balkan ülkelerinin (Türkiye, Yunanistan, Karadağ ve Bulgaristan) ortak kültür miraslarının sergilendiği ''Ali Rıza Efendi Kültür Evi'' önemli bir proje olarak göze çarpmaktadır.[123]

Şehrin dış ilişkilerini etkileyen üçüncü unsur olarak Belediye Başkanı Mehmet Siyam Kesimoğlu'nun dış ilişkilere olan ilgisi ve tecrübesi öne çıkmaktadır. Bu bağlamda Kesimoğlu'nun TBMM 22. Yasama Dönemi Türkiye-Estonya Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanlığı yapmış olması da önemli bir rol oynamaktadır. Söz konusu dostluk grubu ülkelerin tanıtımı için karşılıklı resmi ziyaretler düzenleyerek uluslararası dostluğun geliştirilmesine yardımcı olmaya çalışmaktadır. Kırklareli Belediyesi yetkilikeri, başkanları aracılığıyla kentlerinin uluslararası ilişkilerde daha etkin bir rol oynamayı planladığını vurgulamışlardır.

Kırklareli Belediye Başkanlığı bünyesinde "Uluslararası İlişkiler Müdürlüğü'' ya da "Dış İlişkiler Müdürlüğü'' adı altında bir birim bulunmamaktadır. Esasında uluslararası ilişkiler "Etüt Proje Müdürlüğü'ne'' bağlı "Avrupa Birliği İletişim ve

[123] https://www.trakyagezi.com/ali-riza-efendi-kultur-evi/, (16.05.2021).

Koordinasyon Bürosu" tarafından yürütülmektedir. Fakat Kırklareli Belediyesi'nin 2017 yılına ait faaliyet raporu incelendiğinde kurumun söz konusu yılda sadece bir adet uluslararası proje yaptığı dikkat çekmektedir. Esasında belediyenin dış ilişkilerinin kent projesi hazırlayan bir birim tarafından yürütülmesi verimlilik açısından uygun değildir.[124] Birimin görevleri arasında, dış ilişkiler kurma yönündeki taleplerin değerlendirilmesi, proje hazırlama veya projelerin düzenli bir şekilde mevzuata uygun olarak yürütülmesini sağlamak gibi hususlar bulunmaktadır.[125] Diğer bir görev alanı ise Avrupa Birliği tarafından üye veya aday ülkeler ile üçüncü ülkelere sağlanan fon ve hibelerden yararlanabilmek için çalışmalar yapmak olarak tanımlanmıştır.[126] Aynı kapsamda yasal altyapı içerisinde Kırklareli Belediye Meclisi tarafından Avrupa Birliği ve YÖK komisyonları kurulmuştur.

Kırklareli Belediyesi, Türkiye ve Marmara Belediyeler Birliği'nin doğal üyesidir. Avrupa Birliği projeleri, kardeş şehir ilişkileri ve uluslararası konferans ve paneller düzenlenmesi amacıyla söz konusu kurum Türkiye ve Marmara Belediyeler Birliği ile işbirliğine gitmektedir. Kırklareli Belediyesi, Kırklareli Valiliği tarafından düzenlenen tüm uluslararası etkinliklere destek verdiğini belirtmiştir.[127] Kırklareli Belediyesi'nin uluslararası ilişkilerdeki hedefleri yukarıda ortaya konan çerçeve doğrultusunda bir yorumlama ile şu şekilde açıklanmıştır. Öncelikli olarak kentin tarihi ve turistik önemini ortaya çıkararak bölgenin doğal güzelliklerini tanıtmak, şehre ve şehirde yaşayanlara katma değeri yüksek hayat standartları sağlamaktır. Bu kapsamda kentin dört bir yanını çevereleyen doğal güzelliklerin uluslararası toplantılarda ve seminerlerde tanıtılarak bölgenin orman, kamp ve longoz turizmine açılması hedeflenmektedir. Böylece yabancıların longoz ormanlarına ve mağaralara olan ilgilerinin arttırılması amaçlanmıştır.

---

[124]https://api.kirklarelibelediyesi.com/files/dokuman/2017faaliyetraporu-min.pdf,s.277-290, (15.08.2021).

[125] Türkiye'de bazı belediyelerin bünyelerinde yetişmiş personel bulundurmaması sebebiyle Avrupa Birliği veya başka hibe programlarına proje hazırlarken dışarıdan danışmanlık adı altında hizmet alımı yapmaktadır. Bu da kamu kaynaklarının israfına ve projelerin reddedilmesine ya da belediyenin projenin detaylarına hâkim olmamasına sebebiyet vermektedir. Türkiye'de aynı projenin birkaç belediye tarafından AB projesi olarak komisyona sunulduğu ve bu projelerin özgün olmadığı için reddedildiği bilinmektedir.

[126] https://www.kirklareli.bel.tr/sayfalar/4/ab-ve-proje-calsmalarmz, (04.08.2020).

[127] Bu kapsamda mülkiyet hakkı Kırklareli Belediyesi'nde bulunan Waldorf Korusu'nda valiliğe bağlı müdürlükler çeşitli uluslararası projeler yürütmektedir.

5.3.1. Kardeş Şehir İlişkileri

Kırklareli Belediyesi'nin bakanlıklarca onaylanmış üç kardeş şehir ilişkisinin bulunduğu görülmektedir. Bu üç kardeş şehir ilişkisine ait bilgiler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Kırklareli Belediyesi'nin Kardeş Şehir İlişkileri

Şehir Adı	**Ülke Adı**	**Onaylanma Tarihi**	**Durumu**
İştip Belediyesi	Kuzey Makedonya Cumhuriyeti	05.10.2011	Faal
Göyçay Belediyesi	Azerbaycan Cumhuriyeti	19.02.2004	Faal
Alsancak Belediyesi	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	18.02.2020	Faal

Kaynak: Bu tablo yazar tarafından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mahalli İdareler Müdürlüğüne ait güncel kardeş şehir listesine istinaden hazırlanmışır. https://webdosya.csb.gov.tr/db/yerelyonetimler/dokumanlar/belediyelere--8230-53440-20210701123252.xlsx, (11.09.2021).

Kırklareli Belediyesi tarafından Tablo 3'te gösterilenlerden daha fazla sayıda kardeş şehir ilişkisine sahip olduklarına dair bilgi verilmiştir. Fakat Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün yapmış olduğu listede sadece Tablo 3'te bulunan belediyelerin adı geçmektedir. Bu kapsamda Belediye Waldorf Belediyesi (Almanya) ile kardeş şehir ilişkilerinin olduğunu belirtmiş ancak bu bilginin doğruluğu teyit edilememiştir. Muhtemelen bu durum söz konusu kardeş şehir anlaşmasının daha sonra iptal edilmesinden kaynaklanmıştır. Çalışmanın son kısmında belirtileceği üzere, kurumların hafızalarının zayıf olduğu ve belediyelerin ciddi arşivlere sahip olmadıkları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla da dökümantason ve arşivleme konusunda kurumların kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir.

5.3.2. Uluslararası Etkinlikler ve Projeler

Kırklareli Belediyesi Trakya'da bulunan tek Eurodesk Temas Noktası'na ev sahipliği yapmaktadır. Eurodesk Temas Noktası, Avrupa Birliği Bakanlığı AB Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı tarafından, gençlere Avrupa'daki fırsatlar hakkında bilgi vermekle yetkilendirilmiş bir kuruluştur. Bu program aracılığıyla gençler ihtiyaç duydukları bilgiye tarafsız, güncel, anlaşılır, güvenilir ve ücretsiz bir şekilde ulaşabilmektedirler. Tüm Avrupa Birliği ve diğer program ülkelerinde kurulmuş olan Eurodesk, Türkiye'de Türk Ulusal Ajansı tarafından 2008 yılında faaliyete geçirilmiştir.[128] Temel faaliyetler ücretsiz soru yanıtlamak, soru sahiplerine öneri ve yardım hizmetleri sunmak, fonlarla ilgili internet erişimi sağlamak, eğitimler ve destek hizmetleri vermek, konferanslar, seminerler ve diğer etkinlikler düzenlemek, kaynak materyalleri basmak ve dağıtmak, gençlik programı ile ilgili bilgilerin yaygınlaştırılmasına katkı sunmak şeklinde sıralanmıştır. Kırklareli Belediyesi'nin "Eurodesk Temas Noktası" olmak amacıyla Avrupa Birliği Bakanlığı AB Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı'na (Ulusal Ajans) yaptığı başvuru kabul edilmiştir. Bu kapsamda Aavrupa Birliği İletişim ve Koordinasyon Bürosu, 2012 yılında Eurodesk Temas Noktası olarak hizmet vermeye başlamıştır. Bu kapsamda Eurodesk Temas Noktası yılın belirli dönemlerinde etkinlikler düzenleyerek gençlere ve talep eden vatandaşlara Avrupa'da yatan imkânlar hakkında bilgiler vermektedir.[129]

Kırklareli Belediyesi her yıl Karagöz Kültür Sanat ve Kakava Festivali düzenlemektedir. Bu festivalin açılış etkinliklerine yurtdışından misafirler davet edilmektedir. Özellikle Balkan coğrafyasında bulunan kardeş belediyelerden katılımcılar davet edilerek kültürel etkileşim sağlanmaya çalışılmaktadır.[130] Festival ile ilgili haberlerin devlet kanalı TRT tarafından yayımlandığı görülmektedir. [131]

---

[128] http://eurodesk.ua.gov.tr/temas-noktalari.aspx, (12.08.2020.)

[129] https://www.yereldeab.org.tr/TabId/93/ArtMID/427/ArticleID/1583/K%C4%B1rklareli-Eurodesk-Avrupa-F%C4%B1rsatlar%C4%B1-Bilgilendirme-Haftas%C4%B1-Etkinlikleri.aspx, (16.08.2021).

[130] Edirne Belediyesi tarafından da her yıl Kakava ve Hıdrellez festivalleri düzenlenmekte, Türkiye ve yabancı ülkelerden yoğun şekilde katılım sağlanmaktadır. Fakat Edirne Belediyesi buraya katılanların sayıları hakkında bir bilgi sunmamıştır. Sadece 2018 yılında 50.000 kişinin üzerinde insan katıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

[131] https://www.trthaber.com/foto-galeri/28-kirklareli-karagoz-kultur-sanat-ve-kakava-festivali/19372/sayfa-1.html, (13.08.2020).

Yine Kırklareli Belediyesi düzenlediği bağ bozumu şenlikleri ile turizme katkı sağlamaktadır. Bu kapsamda "Kırklareli Yayla Bolluk, Bereket, Hasat ve Bağ Bozumu Şenlikleri" düzenlenmektedir.[132] Festial açılışında bir konuşma gerçekleştiren Başkan Kesimoğlu Kırklareli'nde üzüm üretiminin, geçmiş yıllardaki seviyeye ulaşması için çaba harcadıklarını, üzümden yapılan hardaliyenin de tanıtılması için çalıştıklarını, bu tür şenliklerin kentin tanıtımı açısından da önemli olduğunu belirtmiştir.[133] Kurumun dış ilişkilerde turizme verdiği önem başkanın bu sözlerinde anlam bulmaktadır. [134]

"Yıldız Dostluk Rüzgârı" başlıklı proje vasıtasıyla Kırklareli ve Burgaz (Bulgaristan) kentlerinde yaşayan çeşitli grupların kaynaşmaları hedeflenmiştir.[135] Yıldız Dağları ve sınır bölgelerinin tarihi, arkeolojik ve kültürel özellikleri büyük önem arz etmektedir. Proje kapsamında, karşılıklı ziyaretler, eğitim faaliyetleri, fotoğraf sergileri ve folklor gösterileri gibi araçlar kullanılarak karşılıklı etkileşim sağlanmış ve turizm odaklı bir kültürel tanıtım kampanyası yapılmıştır. "Sınır ötesi İşbirliği İçin Ortak Küçük Projeler Fonu" tarafından finanse edilen bu projenin bütçesi 73.143,65 avro olarak kayıtlara geçmiştir. [136]

Yine Kırklareli Belediyesi ve Burgaz Belediyesi "Yeşil Koridorlar'' başlıklı projeyi 2011 yılında uygulamaya koymuştur. Proje süresi 12 ay olarak belirlenmiştir. Proje kapsamında iki şehrin tanıtımı amacıyla broşürler ve çeşitli dijital materyaller hazırlanmıştır. Broşür ve materyaller içerisinde Kırklareli Belediyesi'nin onardığı ve onaracağı binaların uluslararası alanda tanıtımı sağlanmıştır. Ayrıca Burgaz ve Kırklareli arasında bir turizm rotası oluşturulmuştur. Bu rota bir turizm kitapçığında yansımalarını bulmuştur. Turistlerin internet ortamından ulaşabildikleri rota kitapçığı vasıtasıyla tarihi ve turistik yerlere ulaşımın kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Ayrıca proje dâhilinde bir bisiklet yolu rotası oluşturulmuştur. Proje kapsamında 20 bin adet

---

[132] Anılan Festival 2008 yılından beri düzenli olarak yapılmaktadır.
[133] https://www.birgun.net/haber/uzum-sehri-kirklareli-nin-bag-bozumu-senlikleri-ne-buyuk-ilgi-268989, (19.07.2021).
[134] https://www.haberturk.com/galeri/ekonomi/498453-yayla-bolluk-bereket-hasat-ve-bagbozumu-festivali-nin-11-incisi-duzenlendi, (26.08.2020).
[135] Proje 2008 yılında uygulanmış ve kültürel faaliyetler ile Yıldız Dağları'nın tanıtılması amaçlanmıştır.
[136] http://www.gazetetrakya.com/Haber/Dostluk_ruzgari_fotograflarda/341329.html, (01.09.2020).

broşür, internet kitapçığı, turizm kitapçığı ve diskler hazırlanarak turizm acentelerine dağıtılmıştır. 2012 yılında sona eren proje 98.401,49 avroya mal olmuştur.[137]

Kırklareli Belediyesi 1984 yılında alınan Meclis Kararı doğrultusunda Walldorf Belediyesi (Almanya) ile kardeş şehir olmuştur. Bu anlaşmanın anısına çevresi 1.900 metre olan ve "Walldorf Korusu" ismi verilen bu alan günümüze kadar varlığını korumuştur. Daha sonra IPA Bulgaristan-Türkiye Sınırötesi İşbirliği Programı kapsamında Nessebar Belediyesi (Bulgaristan) ile işbirliğinde hazırlanan ve 20.02.2014 tarihinde kabul edilen projeyle söz konusu koru içerisinde "Doğa Eğitim Merkezi" kurulmuştur. Bu merkezin içerisinde, bitkilerin kurutulup preslenerek sergilendiği bir herberyum, eğitim ve gözlem kulesi ile cam sera ve açık otopark mevcuttur. Hem korunun muhafazası hem de Doğa Eğitim Merkezi'nin turizm, kültür ve doğal unsurlarının ortaya çıkarılması amacıyla Walldorf Korusu'nun etrafı bir duvar ile çevrilmiştir. Alanın ışıklandırılma sistemleri ise güneş enerjisiyle sağlanmıştır.[138]

Ayrıca koru sınıra yakın olması nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir. Korunun yanıbaşında spor alanları, yürüyüş ve bisiklet yolları bulunduğundan Bulgaristan ve Türkiye'nin diğer kentlerinden gelen ziyaretçiler için önemli bir dinlenme alanıdır. Kırklareli Belediye Başkanı Kesimoğlu bu proje hakkında "Yapılacak proje kapsamında, insanlara doğanın güzelliklerini göstererek stresten uzaklaştırma, her yaş ve meslekten bireyleri bitki ve çevre konusunda bilgilendirme, dünyanın her tarafından getirilen bitkilere ilişkin karşılaştırmalı çalışmalar, bitkilerdeki biyolojik ve genetik çeşitliliğin araştırılması, nesli tehlikedeki türlerin araştırılması ve korunması, süs bitkilerinin üretim ve ıslahı ile ilgili eğitim çalışmaları, yabani bitkilerin adaptasyonu, üniversiteler ile araştırma işbirliği, lisans ve lisansüstü eğitim programları, mesire ve dinlenme yerlerinden faydalanılmasının yanı sıra, proje içerisinde nesli tükenmekte olan bitkilerin nesillerinin devamı sağlanacak." cümlelerini sarf etmiştir.[139] IPA Sınır Ötesi İş Birliği Programı tarafından finanse edilen bu proje için toplam olarak 398.663,40 avro hibe verilmiştir.

---

[137] https://www.haberler.com/turkiye-bulgaristan-iliskileri-3386726-haberi/, (07.09.2020).
[138] https://www.haberler.com/kirklareli-ne-iki-yeni-proje-daha-8240976-haberi/, (07.09.2021).
[139] http://www.radikal.com.tr/kirklareli-haber/doga-egitim-merkezi-projesi-1471786/, (16.07.2020).

Kırklareli Belediyesi ve Ruen Belediyesi (Bulgaristan) su kirliliğini önlemek amacıyla "Sınırların Ötesinde Çevreci Bir Kültür Vizyonunun Yaratılması-Sınır Geçiş Bölgesinde Çevreci Kültür Potansiyellerinin Sergilenmesine İlişkin İki Farklı Örnek" başlıklı projeyi hayata geçirmişlerdir. Proje kapsamında söz konusu şehirlerde yaşayan gençlere su ve çevre kirliliği üzerine konferanslar verilmiştir. Ayrıca proje ortağı şehirlerde yeşil alan verileri çıkarılarak buraların korunmalarına yönelik teknik projeler hazırlanmıştır. Proje kapsamında Kırklareli'nde Bağlıca Deresi'nden akan atık suyu toplamak amacıyla kolektör hattı inşa edilmiştir.[140] Bu ve diğer atık su barındıran dereler üzerine çalışmalar yapılarak derelerdeki kirli suların atık su arıtma tesislerine yönlendirildiği ifade edilmiştir. Bu projenin bütçesi 170.648,34 avro olarak kayıtlara geçmiştir.[141]

Belediye yetkilileri yukarıda detaylarına yer verilen projeleri yürütmek amacıyla yurtdışına çıktıkları gibi Balkan ülkelerinde bulunan dernek ve belediyeleri de ziyaret etmektedirler. Ziyaretler genellikle söz konusu ülkelerde Türklerin yoğun olarak yaşadıkları bölgelere yöneliktir. Ayrıca talep edilmesi durumunda Balkanlar'da düzenlenen etkinliklere folklor ekipleri de gönderilmektedir.

5.4. Belediyelerin Yaşadıkları Sorunlar

Bu çalışmada ele alınan belediyelerde karşılaşılan sorunlar birkaç noktada toplanmaktadır. Bunlardan ilki belediyelerin uluslararası ilişkiler alanında yetişmiş ve dil bilen elamanlara sahip olmamalarıdır. Kurumların bünyelerinde yeterli sayıda uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi ve siyaset bilimi bölümleri mezunlarının istihdam edilmediği saptanmıştır. İkincisi kurumlarda bilgi akışının şeffaf olmamasıdır. Hem personelleri hem de faaliyetleri ile ilgili bilgilerin paylaşılmasında çekingen davranmaktadırlar. Kurumlardan bilgi akışı bağlamında fark edilen bir diğer husus ise söz konusu belediyelerin birbirleriyle karşılaştırıldığında birinin ötekisine göre faaliyetlerinin cılız kalmasını istememesidir.

[140] http://www.59haber.com/haber/-kirklareli-kollektor-hatti-900-mtye-ulasti-9673.html, (07.06.2020).
[141] https://www.mynet.com/su-kirliligini-onleme-calismalari-180102655543, (07.06.2020).

Belediyelerin dış ilişkiler kurarken daha çok maddi olanakları ve faydaları göz önünde bulundurarak girişimde bulundukları anlaşılmaktadır. Belediyeler yurtdışına gönderdikleri personellerin görevleri ne olursa olsun harcırah ödedikleri için genellikle belediye başkanlarının bu girişimlere pek sıcak bakmadıkları görülmektedir. Belediyeler bütçe yetersizlikleri yüzünden büyük çaplı projelere katılmak istememektedirler. Belediyeler herhangi bir etkinliğe ev sahipliği yaptığında katılan kurumlar genellikle bütçenin ev sahibi tarafından karşılanmasını beklemekte dolayısıyla bu girişim ve toplantılar senede birkaç adetten öteye geçememektedir.

Özellikle belirtilmesi gereken bir diğer husus ise belediye başkanlarının uluslararası ilişkilere verdikleri önemdir. Ancak bu durumun daha çok sözde kaldığı anlaşılmaktadır. Belediye başkanları değiştiği zaman bazı belediyelerin dış ilişkilerinin zayıfladığı bazılarının ise uluslararası faaliyetlerinin daha çok ivme kazandığı tespit edilmiştir. Belediye başkanlarının dış ilişkilere (kardeş şehir ilişkileri, uluslararası kurumlara katılma ve Avrupa Birliği Projeleri) verdiği öneme göre belediyelerin de dış ilişkileri şekil almaktadır. Esasında belediyelerin dış ilişkileri başkanlarının vizyonuna bağlı olarak şekillendiğinden, yeterince istikrarlı değildir. Belediye başkanları çalışmalarda kısa vadede büyük kazanımlar beklemektedirler. Fakat uluslararası kazanımlar kısa vadede değil eğitimli personeller ile uzun süren çalışmalar sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Çalışmanın kuramsal çerçevesinde belirtildiği üzere Türkiye gibi sınırlayıcı rejim benimseyen ülkeler yerel yönetimlerine dış politika üretme ve süreçlere katılma alanı bırakmamaktadırlar. Bazen belediyelerin kuracakları dış ilişkiler veya üye olacakları uluslararası teşekküller için izin talepleri bürokratik engellere takılmakta yani sürüncemede kalmaktadır. Bu bürokratik engeller belediye başkanlarının veya kurumlarda çalışan personellerin bu tip girişimlere karşı temkinli yaklaşmalarına veya tamamen soğumalarına neden olmaktadır. Tabiki burada merkezi ve yerel iktidar olgusu ortaya çıkmaktadır. Merkezi ve yerel iktidarların uyumlu olduğu durumlarda mahalli idareler genellikle bu tip girişimlerinde herhangi bir sorun yaşamamaktadırlar.

Bir diğer husus ise pasaport sorunudur. Belediyeler tarafından personellerine sağlanabilen gri renkli hizmet pasaportları bazen bürokratik engellere takılabilmektedir. Bu kapsamda özellikle 15 Temmuz darbe girişiminden sonra gri

pasaport kullanımı ve buna bağlı olarak belediyeler tarafından gri pasaport temin edilmesi daha sıkı kurallara bağlanmıştır. Bu kapsamda sınır kapılarından çıkış yapmak isteyen gri pasaport sahibi belediye çalışanlarından SGK hizmet dökümlerinin yanında görevlendirme yazıları talep edilmektedir.[142] Fakat 2021 yılında yaşanan gelişmeler merkezi otoritenin pasaport hizmetlerini sıkı tutmasının yerinde olduğunu göstermiştir.[143] Bunun üzerine Almanya, Türkiye'den ülkesine girmek isteyen gri ve yeşil pasaport sahiplerinden seyahat nedenleri hakkında detaylı bilgi sunmalarını ve görevlendirme belgesi ibraz etmelerini talep etmeye başlamıştır.[144]

Belediyelerin kısmen Avrupa Birliği projelerinden çekindikleri de söylenebilir. Avrupa Birliği projeleri her ne kadar yatırım aracı olarak çok cazip ve faydalı olsalar da, proje aşamasında teknik şartlara riayet edilmemesi durumunda gelen yaptırımlar belediyelere ceza olarak geri dönmekte ve yabancı para birimi olarak kesilen bu cezalar belediyelerin gözlerini korkutmaktadır. Bu kapsamda yine kalifiye yani alanında yetişmiş donanımlı personelin önemi ortaya çıkmaktadır. Belediyelerin bir kısmı Avrupa Birliği ve uluslararası ilişkilerde görevli personellerini eğitime tabi tutsalar da bazıları bu eğitimlere gereken önemi vermemektedir. Özellikle Marmara Belediyeler Birliği ve Türkiye Belediyeler Birliği sürekli olarak belediye personellerine eğitimler düzenleyerek bu konularda belediyelerin kalifiye personel açığını kapatmaya çalışmaktadır. Ancak uluslararası ilişkilere ilgi duymayan birçok belediye ücretsiz olan bu eğitimlere personel dahi göndermemektedir.

Son olarak belediyeler için en büyük sorunlardan birisi bütçe sorunudur. Bu yüzden özellikle de ilçe ve küçük il belediyeleri herhangi bir uluslararası girişime imza atarken meseleye kâr-zarar hesabı ile yaklaşmaktadır.

---

[142] https://www.omedyam.com/sinir-kapilarinda-yesil-ve-gri-pasaporta-yeni-onlemler-60541/, (18.05.2021).

[143] Gri pasaport ile yurt dışına çıkan kişiler bulundukları ülkelerden dönmemiş ve bu durum medyada büyük bir yankı uyandırmıştır. Konu ile ilgili hâlen Türkiye Cumhuriyeti makamlarında adli süreç devam etmektedir.

[144] https://www.evrensel.net/haber/434041/almanya-gri-pasaport-skandali-sonrasi-sinirlarinda-turkiye-onlemi-aldi, (30.05.2021).

Sonuç ve Öneriler

Çalışma boyunca incelenen üç örnek belediye özelinde; söz konusu mahalli idarelerin bilgi paylaşımında oldukça cimri davrandıkları anlaşılmıştır. Söz gelimi belediyelerin uluslararası ilişkiler birimlerinde çalışan personel sayıları ve onların eğitim durumları hakkında bilgi talep edilmiş fakat belediyeler bu duruma pek sıcak bakmamışlardır. Bunun haricinde belediyelere hibe olarak gelen araç, gereç, teçhizat konusunda bilgi talep edilmiş fakat bu konularda da başarı elde edilememiştir. Örnek mahalli idarelerden sadece Edirne Belediyesi araştırmacının söz konusu kurum personeli olması sebebiyle bilgi paylaşımı konusunda cömert davranmış, özellikle alınan hibeler ve yapılan faaliyetler hakıında talep edilen bilgilere olumlu yanıt vermiştir.

Türkiye'de bir belediyenin yerel diplomasiyi uyguladığını söyleyebilmek için yatırım kaynakları bulması, kültürlerin karşılıklı iletişimini sağlaması, karşılıklı eğitim programları hazırlaması, çeşitli fonlar bularak şehrine yatırım getirmesi, bölgesel sorunlara çözümler üretmesi, kendi şehrini ve kültürünü küresel ölçekte tanıtması ve en önemlisi devlet politikalarıyla uyumlu adımlar atması gereklidir. İncelenen belediyeler içerisinde yukarıda bahsedilen hususların önemli bir kısmına dikkat edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Fakat tüm hususlara riayet eden bir belediyeye rastlanmamıştır. Söz gelimi Edirne ve Kırklareli belediyelerinin karşılıklı eğitim veya değişim programları bulunmamaktadır. Çanakkale Belediyesi, Osnabrück Belediyesi ile işbirliğinde karşılıklı öğrenci değişimi ve yaz okulları projesi vasıtasıyla iyi bir eğitim programı faaliyete geçirmiş durumdadır. Bununla birlikte Çanakkale ve Osnabrück belediyelerinin elçi değişimi ve karşılıklı temsilcilik açmaları önemli girişimlerdir. Bu minvalde Çanakkale Belediyesi'nin bölgeye güzel bir örnek teşkil ettiği söylenebilir.

Yukarıda yerel diplomasi bağlamında kardeş şehir ilişkilerinin ne kadar önemli olduğu belirtilmiş olsa da Türkiye'de kardeş şehir ilişkilerinin büyük bir maymun iştahlılıkla kurulduğu sonrasında ise unutulup gittiği görülmektedir. Edirne Belediyesi

kardeş şehir ilişkilerini siyasi, ekonomik ve kültürel açıdan önemsemektedir.[145] Bölgede kardeş şehir sayısı ve işlevi bakımından Çanakkale Belediyesi açık ara önde gitmektedir. Kırklareli Belediyesi'nin ise genel olarak dış ilişkilerde cılız kaldığı görülmektedir. Bunun bir nedeni de dış ilişkilere kurum yapısı içerisinde net bir şekilde yer verilmemiş olmasıdır.

Personel bilgileri net bir şekilde paylaşılmamış olsa da, tüm belediyelerde uluslararası ilişkiler ofislerinde çalışanlar arasında uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi ve kamu yönetimi gibi bölüm mezunlarının sayılarının yok denecek kadar az olduğu ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla dış ilişkiler mesleki bakımdan yetkin personeller yerine sadece yabancı dil bilen ancak farklı birimlerde istihdam edilen insanlar aracılığıyla yürütülmektedir. Formasyon olarak uluslararası ilişkiler alanında yetişmiş kalifiye kişilerin bu süreçlere dâhil edilmemesi önemli bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Çalışmada ortaya atılan hipotezlerin "Trakya Bölgesi belediyeleri Türkiye'nin kültür dış politikasında tamamlayıcı bir rol oynamaktadır" , "Trakya Bölgesi belediyeleri Avrupa Birliği projelerinden önemli kazanımlar elde etmişlerdir" ve "Trakya Bölgesi blediyeleri, merkezi hükümetin dış politikasına ters düşecek mahiyette politikalar izlememektedirler" hipotezlerinin tamamının doğrulandığı görülmektedir.

Trakya belediyelerinin Türkiye'nin uluslararası ilişkiler politikalarına karşı, kötüleyici bir tutum sergilemedikleri, düzenledikleri etkinlikleri devlet politikası ile paralel bir şekilde yürüterek mümkün mertebe kültür dış politikasına destek oldukları anlaşılmaktadır. Bunların haricinde belediyelerin Avrupa Birliği projeleri vasıtasıyla bölgelerine ve şehirlerine yatırım çekmeyi planladıkları ve başarılı oldukları tespit edilmiştir.[146] Belediyelerin Avrupa Birliği projelerinden yararlandıkları ortaya çıkmıştır. Genellikle bina onarımı, cadde-kaldırım yapımı, itfaiye, ambulans, çöp kamyonu, greyder, traktör, çeşitli teknik araç gereç temini gibi alanlardaki ihtiyaçların karşılanması sağlanmıştır. Belediyelerin sınırlı olan kaynakları ile sınırsız olan bölge

[145] Bkz. Tablo: 1

[146] Kırklareli Belediyesi'nin kollektör hattı yapımı projesi, Edirne Belediyesi'nin restore edilen binası ve Çanakkale'deki Osnabrück Parkı bunlara örnek olarak gösterilebilir.

ihtiyaçlarını karşılamak adına bu hibeleri almaları, hem hemşehriler hem de şehir adına büyük bir kazanım olarak görülmektedir.

Başlangıçta çalışmaya dâhil edilen Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin uluslararası ilişkilerinin yetersiz olması ve kurum bünyesinde uluslararası ilişkiler ofisinin işlevsizliği büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Bütçe açısından Trakya'nın en büyük belediyesi olan bu kurumun uluslararası ilişkileri hakkında herhangi bir bilgi toplayamamak çalışmanın kapsayıcılığını olumsuz yönde etkilemiştir. Fakat bir diğer yönüyle seçilen diğer üç kurumun il belediyeleri olması buna karşılık Tekirdağ Belediyesi'nin ise "büyükşehir belediyesi" statüsünde yer alması örnek olayların biribiri ile karşılaştırılabilirliklerini olumsuz yönde etkileyecekti. Dolayısıyla Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin çalışmaya dâhil edilmemesi diğer üç örnek belediyenin (Edirne, Çanakkale, Kırklareli) mukayese yapılmasında belirli bir avantaj sağlamıştır.

Belediye yöneticilerinin genellikle bütçe açıklarını bahane göstererek büyük çaplı girişimlere imza atmamaları araştırmalar sonucunda önemli bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Esasında Türkiye şartlarında büyük projelere katılmanın ve kalabalık heyet ziyaretlerinin finanse edilmesinin zor olduğu ortadadır. Bu sorunların çözülebilmesi için belediyelerin uluslararası faaliyetleri için merkezi bütçeden yeni bir fon ayrılması ve bunun kötüye kullanılmaması amacıyla denetlenmesi gerekmektedir.

Türkiye'de merkezi ve mahalli idareler arasındaki ilişkiler yetersizdir. Belediyeler, Dışişleri Bakanlığı ile ilişkilerini sadece kardeş şehir protokollerini onaylatmaya indirgemiş durumdadırlar. Mahalli idarelerin karar alma mekanizmalarına yeterince katılmamaları ulusal politikalara katkı sağlamalarını engellemektedir. Belediyeler Birliği sürece müdahil olmaya çalışsa da bu "siyasi" anlamda yeterli değildir. Bu minvalde en azından, Dış İşleri Bakanlığı veya Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kurum aracılığıyla belediye birliklerine bilgi akışı sağlanarak onların da devlet politikasına uygun şekilde ilişkiler geliştirmelerine yardımcı olunabilir. Diğer yandan belediyelerin bütçeleri Sayıştay tarafından denetlenirken çoğu müfettiş dış ilişkiler ile ilgili yapılan harcamalara yeterince eğilmemektedir. Yapılabilecek yerindelik denetimleri ile kamu kaynaklarının olumsuz kullanılmasının önüne geçilmiş olacaktır. Yerindelik denetimleri sadece anılan

müfettişler tarafından değil, Belediye Meclisleri tarafından kurulan denetim komisyonları aracılığıyla da sağlanabilmektedir. Her ne kadar genellikle mecliste çoğunluğu bulunan partiler belediye başkanlığına sahip olsalar da bazı meclislerde bu durum tam tersinedir. Meclis dağılımı ne şekilde olursa olsun görevini uygun şekilde yerine getiren meclis üyeleri belediyelerin ve belediye başkanının aldığı karar ve yaptığı harcamalar hakkında denetim raporu oluşturarak kamu yararına yerindelik denetimini yapabilirler. Bu çerçevede belediye meclis üyelerinin de bu konuda eğitilmeleri yerinde olacaktır.

Çanakkale Belediyesi'nin Osnabrück ile kurmuş olduğu kardeş şehir ilişkisi ve projeler çok yönlü ve kapsamlı oldukları için Trakya'ya ve Türkiye'ye örnek olabilecek niteliktedir. Çanakkale Belediyesi'nin dış paydaşları ile kurmuş olduğu bu çok yönlü ilişkiler bu kuruma büyük bir saygınlık kazandırmaktadır.

Trakya'da belediyelerin Avrupa Birliği projeleri kapsamında genellikle IPA-Interreg projelerinden faydalandıkları görülmektedir. Fakat Horizon 2020 projelerinin daha uzun soluklu ve dış paydaşlara açık olduğu bilinmektedir. Horizon 2020 projeleri kapsamında akıllı şehirler, çevre bilimleri, denizcilik, enerji teknolojileri, iletişim teknolojileri, bilimsel araştırma ve arge çalışmaları hakkında birçok dalda çalışmaya destek olunmaktadır. Trakya'da tek Horizon 2020 projesi olan Wellbased Edirne Belediyesi tarafından uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda daha önce belirtildiği üzere enerjiye erişim sorunu bilimsel bir araştırma ile aşılmaya çalışılmaktadır. Yine bu projede devlet dışı aktörlerin bulunması (şirketler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler vb.) çalışmayı çok daha farklı kılmaktadır. Edirne Belediyesi bu projede altı pilot şehir ile iş birliği yapmaktadır. Ayrıca bu şehirlerle yapılan toplantılarda yeni ve dinamik dış ilişkilerin tohumları atılmaktadır.

Bu kapsamda herhangi bir projede yer almak için sadece ajanslar aracılığıyla başvuru yapmak bazen yeterli olmamaktadır. Şayet bir belediyenin Avrupa belediyeleri veya Avrupa Birliği birimleri içerisinde tanınırlığı varsa eli rahatlamaktadır. Söz gelimi Avrupa dışı bir paydaş gerektiren projelerde lobisi güçlü olan belediyeler projelere doğrudan davet edilmekte ve böylece kazanımlar sağlamaktadırlar. Bu sebeple belediyelerin iletişim ağını ve iletişim kabiliyetini geliştirmesi genellikle yansımalarını projelere müdahil olmakta göstermektedir.

Yambol Belediye Meclisi'nin 28 Ekim 2010 tarihli kararı ile "Sözde Ermeni Soykırımı İddiaları" çerçevesinde 24 Nisan gününü "Şehitleri Anma Günü" olarak tanıması üzerine Edirne Belediyesi tarafından Kardeş Şehir Anlaşması'nın askıya alınması ve yoğun diplomasi mücadelesi sonucunda anılan meclis kararının Ekim 2012'de iptal ettirilmesi ve Edirne Belediye Başkanı'nın ABD başkonsolosuna randevu vermemesi paradiplomasi kavramı içerisinde değerlendirilmektedir. Haskovo Belediye Meclisi'nin 27 Mart 2014 tarihinde almış olduğu karar doğrultusunda şehirdeki bir parka "Ermeniler" isminin verilmesi iki kardeş şehir ilişkilerinin bir süreliğine rafa kaldırılmasına neden olmuştur.[147]

Kırklareli Belediyesi'nin ise dış ilişkilerinin istenen seviyede olmadığı görülmektedir. Belediye potansiyelinin altında dış ilişkiler yürütmektedir. En güçlü uluslararası ilişkilerin Çanakkale ardından ise Edirne belediyeleri tarafından yürütüldüğü söylenebilir. Belediyelerin kardeş şehir ilişkilerini çeşitlendirmeleri hususu yadsınamaz bir gerçektir. Genelde Türkiye'de özelde ise Trakya'da kardeş şehir ilişkilerinden beklenen faydanın sağlanamadığı bilinen bir gerçektir. Belediyelerin kendi çıkarlarına kardeş şehir ilişkilerini güçlendirmeleri gerekmektedir.

Çalışmada belirtildiği üzere belediyelerin uluslararası birliklere ve kuruluşlara üye olmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Fakat her birlik katılımcılarından aidatlar toplayarak ayakta kalmaktadır. Genellikle bu aidatlar belediye bütçelerinin onbinde biri oranında ödenmektedir. Ancak bu aidatların faaliyet yapılmayan birliklere ödenmesi içeride yapılacak hizmetleri sekteye uğratma potansiyeli taşımaktadır.

Avrupa Birliği projelerinde 2019 yılına kadar katılımcı kurumların ülkelerindeki defterdarlıklara herhangi bir borçlarının bulunmaması talep edilmekteydi. Fakat 2020 yılında salgın sebebiyle kurumlardan vergi borçlarına dair bir belge talep edilmemeye başlanmıştır. Bu konu hakkında Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bizzat Avrupa Birliği Komisyonu ile görüşüldüğü ve bu zorunluluğun belediyelerin proje hazırlamalarına veya çeşitli projelere katılmalarına engel oluşturduğu bildirilmiştir. Türkiye'de vergi borcu bulunan belediye sayısının

[147] https://www.haberler.com/canakkale-belediye-meclisi-nden-fransa-ya-tepki-3243428-haberi/, (12.08.2021).

fazla olması sebebiyle bahsi geçen kararın belediyeler için faydalı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak söylenecek olursa söz konusu belediyelerin uluslararası ilişkiler birimlerinde çalışan personellerin dil bilen kalifiye kişilerden oluşması gerekmektedir. Ayrıca belediyeler atıl durumda bıraktıkları kardeş şehir ilişkilerine ağırlık vermelidirler. Bu kapsamda nicelikten ziyade niteliğe önem verilmelidir. En uygun bütçe ile en yüksek verimi sağlayacak şekilde politikalar yürütülmelidir. Türkiye'de dış ilişkilerde başarılı olan mahalli idareler örnek alınarak kurum içindeki yapılandırma sağlanmaldır. Marmara ve iç Anadolu bölgesindeki belediyelerin Avrupa Birliği projeleri vasıtasıyla altyapı dâhil birçok sorunlarına çözüm buldukları bilinmektedir. Bunlardan birisi Gaziantep Büyükşehir Belediyesidir. Fakat söz konusu belediye Türkiye'de altyapı hibeleri alan tek mahalli idare değildir.

Kaynakça

Adler, Emmanuel, "Constructivism and International Relations" in Handbook of International Relations Edited by: Walter Carlsnaes. Thomas Risse, Beth A. Simmons, SAGE Publications 2005.

Alexander Wendt, Social Theory of International Politics. Cambridge University Press, 1999.

Cummings, Milton, "Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey" Washington, D.C.:Centerfor Artsand Culture, 2003.

Dunne Tim, "The Social Construction of International Society", European Journal of International Relations.

Hurd Ian, "Constructivism", Smit-Snidal, Delphy, Sage Publications Ltd., 2008.

Jackson R.,Sorensen G. "Introductionto International Relations, Theories and Approaches." New York: Oxford University Press 2007.

John Mearsheimer, "Back to the Future: Instability in Europe After the ColdWar", International Security Press, vol.15 No:1, 1990

Kang Hyungseok "Reframing Cultural Diplomacy: International Cultural Politics Soft Powerandthe Creative Economy**"** Culture, Media& Creative Industries King's College Londra, 2013.

Kim, Hwajung "Cultural Diplomacy is the Means of Soft Power in an Information Age" 2011, Institute for Cultural Diplomacy.

Kitsou sofia, "ThePower of Culture in Diclomacy: The Case of U.S Cultural Diclomacy in France and Germany", Exchange: TheJournal of PublicDiplomacy, V.2, 2011.

Lange, Dale L., B. "The Teaching of Culture in Foreign Language Courses" , U.S. Department of Education Press, Washington, 1998.

Lubin Martin, “The Routinization of Cross-Border Interactions: An Overview of NEG/ECP Structures and Activities.” In Brown and Fry (eds.), Statesand Provinces in the International Economy. Berkeley: Institute of Government Studies Press, 1993.

Onuf Nicholas, “World of Our Makin” Rules and Rule in Social Theory and International Relations, Columbia University Press, 1989.

Özkural Nergis-Turan Sibel, Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kuramları ve Temel Yaklaşımlar, Transnational Press London, 2018.

Saeki Shizuru, “The Perry Centennial Celebration: a Case Study in US-Japanese Cultural Diplomacy” International Social Science Review 80, 2005.

Waltz Kenneth, Theory of International Politics, Addison-Wesley, Boston 1979.

Makale ve Tez Çalışmaları

Akçay Nazlı Ceren ‘’Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Kültürel Diplomasi ve Fransa’nın Afrika Ülkelerine Yönelik Uluslararası Öğrenci Programları Örneği’’ Uzmanlık Tezi, Mayıs 2014, Ankara

Dal Parlar Emel, Gök Oğuz Gonca, 2000'li Yıllardaki Türk Dış Politikasının “Sivil” Rolü: Türkiye'nin Afrika'daki Kalkınma İşbirliği Politikası Örneği *Opportunities in the Mediterranean Region Economy, Energyand Security*

Demirtaş Birgül, “Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dış İlişkilerinin Analizi: Merkez-Çevre Etkileşimini Yeniden Düşünmek”, Uluslararası İlişkiler, Cilt 13, Sayı 52, 2016

Karacasulu Nilüfer, Uzgören Elif “'Explaining Social Constructivist Contrubutions To Security Studies”, cilt 12, sayı 3, Ekim 2007.

Kıran Abdullah, Arı Önder, Ekev Akademi Dergisi, Yıl: 15 Sayı:46.

Küçük Mustafa, “Uluslararası İlişkiler Kuramında Konstrüktivist Dönüşü Anlamak”, Ege Üniversitesi Akademik Bakış Dergisi, No. 2, 2009.

Polat S. Alpman, Sosyal Teorinin Konusu Olarak Kimlik: Sosyal İnşacı Yaklaşım, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi Cilt:21 Sayı:2, Ekim 2018

Tekin Yasemin Oğuzlar "Bölgesel ve Küresel Siyaset Faktörleri Ekseninde Türk Dış Politikasının Değerlendirilmesi", Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, 2017,

Yağmurlu Aslı, Kültürel Diplomasi: Kuram ve Pratik Çerçevesi Selçuk İletişim Dergisi Cilt:12 Sayı:2, s.1210-1232.

Yaylı Hasan, Gönültaş Yasin Can, "Uluslararasılaşan Yerel Yönetimler: Yerel Dış Politika (Paradiplomasi) Kavramına Teorik Bir Bakış", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20/2 2018, s.271-288.

İnternet Kaynakları

http://arsiv.uclg-mewa.org/kadir-topbas.html, (01.08.2021).

http://eurodesk.ua.gov.tr/temas-noktalari.aspx, (12.08.2020).

http://jorkoyollarda.com/danimarkada-peynirin-adi-edirne/, (10.08.2021).

http://placesofpeace.eu/network/members/, (11.09.2019).

http://placesofpeace.eu/network/members/, (11.09.2019).

http://smartroas.com/, (23.01.2021).

http://uclg-mewa.org/uyelerimi/, (13.05.2020).

http://www.59haber.com/haber/-kirklareli-kollektor-hatti-900-mtye-ulasti-9673.html, (07.06.2020).

http://www.crepic.enap.ca/CREPIC/Publications/Lists/Publications/Attachments/49/Paradiplomatie%20et%20relations%20internationales.pdf, (07.09.2020).

http://www.gazetetrakya.com/Haber/Dostluk_ruzgari_fotograflarda/341329.html, (01.09.2020).

http://www.habertam.com/guncel/musiad-ve-canakkale-heyetini-macaristan039da-haberi-15326, (26.03.2021).

http://www.hudutgazetesi.com/haber/53461/edirne-turizmine-16-kiosk.html, (17.07.2021).

http://www.ipacbc-bgtr.eu/tr/genel-bilgiler, (05.02.2020).

http://www.mfa.gov.tr/g-20-tr.tr.mfa, (16.06.2021).

http://www.radikal.com.tr/kirklareli-haber/doga-egitim-merkezi-projesi-1471786/ (16.07.2020).

https://bnr.bg/tr/post/100670475/ankara-ile-ermeni-soykirimi-ihtilaflari-bulgar-belediyelerini-magdur-ediyor, (04.08.2021).

https://canakkalegundem.net/2020/09/20/izmarit-park/, (14.04.2021).

https://cordis.europa.eu/project/id/945097, (10.07.2021).

https://tr.sputniknews.com/20180222/recep-gurkan-edirne-belediye-baskani-abd-baskonsolosu-randevu-ret-1032357876.html, (25.02.2020).

https://www.birgun.net/haber/uzum-sehri-kirklareli-nin-bag-bozumu-senlikleri-ne-buyuk-ilgi-268989, (19.07.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/file/144/_vV.pdf, (09.05.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/file/206/fqT.pdf, (02.07.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/file/206/fqT.pdf, (02.07.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-haberler/3865-osnabruck-kardes-kent-elcisi-basvurulari-basliyor, (16.04.2021).

https://www.canakkaleicinde.com/osnabruckte-geleneksel-canakkale-gunu-etkinligi/, (13.05.2021).

https://www.canakkalememleket.com/?Syf=26&Syz=343286, (15.07.2021).

https://www.canakkaletv.com.tr/kardes-kent-heyetleri-canakkale-de/9833/, (03.07.2021).

https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en, (06.08.2021).d

https://www.ermenihaber.am/tr/news/2012/10/29/Bulgaristan%E2%80%99%C4%B1n-Yambol-%C5%9Fehrinin-Belediye-Meclisi-Soyk%C4%B1r%C4%B1m-karar%C4%B1n%C4%B1-iptal-etti/3858, (24.07.2021).

https://www.evrensel.net/haber/434041/almanya-gri-pasaport-skandali-sonrasi-sinirlarinda-turkiye-onlemi-aldi, (30.05.2021).

https://www.haberler.com/ab-den-gaziantep-e-21-milyon-400-bin-avroluk-13743978-haberi/, (03.08.2021).

https://www.haberler.com/canakkale-belediye-meclisi-nden-fransa-ya-tepki-3243428-haberi/, (10.07.2021).

https://www.haberler.com/canakkale-belediye-meclisi-nden-fransa-ya-tepki-3243428-haberi/, (12.08.2021).

https://www.haberler.com/kardes-kent-iliskileri-2551409-haberi/, (19.02.2021).

https://www.haberler.com/turkiye-bulgaristan-iliskileri-3386726-haberi/, (07.09.2020).

https://www.haberturk.com/edirne-haberleri/63663916-2-turkiye-gunleri-arnavutlukta-gerceklestirildi, (27.05.2021).

https://www.haberturk.com/galeri/ekonomi/498453-yayla-bolluk-bereket-hasat-ve-bagbozumu-festivali-nin-11-incisi-duzenlendi, (26.08.2020).

https://www.hurriyet.com.tr/bir-nehir-3-sehir-projesi-edirnede-yapildi-18378773, (04.02.2020).

https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yabanci-kurtarma-ekipleri-gelmeye-basladi-39113274, (16.04.2021).

https://www.karadaghayat.com/edirne-belediye-bandosu-50-mimoza-festivaline-katiliyor/, (26.04.2021).

https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1173.doc, (17.04.2021).

https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/edirne/edirne-belediyesi-nden-kardes-sehir-haskovo-ya-soykirim-tepkisi-10743353, (26.05.2020).

https://www.mynet.com/su-kirliligini-onleme-calismalari-180102655543, (07.06.2020).

https://www.omedyam.com/sinir-kapilarinda-yesil-ve-gri-pasaporta-yeni-onlemler-60541/, (18.05.2021).

https://www.sistercities.org/, (13.08.2021).

https://www.trakyagezi.com/ali-riza-efendi-kultur-evi/, (16.05.2021).

https://www.trthaber.com/foto-galeri/28-kirklareli-karagoz-kultur-sanat-ve-kakava-festivali/19372/sayfa-1.html, (13.08.2020).

https://www.yee.org.tr/tr/haber/50mimoza-festivali, (26.04.2021).

https://www.yee.org.tr/tr/haber/turkiye-gunleri-1, (26.05.2021).

https://www.yurtgazetesi.com.tr/yerel/gocun-kadin-cocuk-ve-yerele-etkileri-h142403.html, (26.11.2020).

https://yerelyonetimler.csb.gov, (10.08.2021).

www.sister-cities.org, (10.08.2021).

www.yereldeab.org.tr, (10.08.2021).

www.yereldeab.org.tr, (13.08.2021).

Birincil Kaynaklar

Çanakkale Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Çalışma Yönergesi.

Edirne Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Çalışma Yönergesi.

Edirne ve Nessebar'ın Tarihi Kültürel ve Turistik Hazinelerinin Tanıtılması Projesi

https://api.kirklarelibelediyesi.com/files/dokuman/2017faaliyetraporu-min.pdf, (15.08.2021).

https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2712020135836106_tur.pdf, (16.04.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-haberler/3866-kitaplar-dunyayi-geziyor, (14.05.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/1519-osnabrucklu-stajyerler-atam-kresin-minikleriyle-b, (17.07.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/1854-baskan-gokhan-genclik-degisimi-programina-katilan-gencleri, (12.05.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1140-tum-haberler/2544-kardes-kent-osnabruck-yaz-dil-kursu-basvurulari-basladi, (13.05.2021).

https://www.canakkale.bel.tr/tr/sayfa/1224-kultur-isleri-mudurlugu, (27.03.2021).

https://www.edirne.bel.tr/ab-turkiye-baskani-meyer-landrut-edirne-cok-onemli-bir-sehir/12591/, (26.07.2021).

https://www.edirne.bel.tr/baskan-gurkan-bruksel-de-edirne-yi-temsil-edecek/9460/, (17.08.2021).

https://www.edirne.bel.tr/images/YAZI%20%c4%b0%c5%9eLER%c4%b0.pdf, (19.07.2021).

https://www.edirne.bel.tr/sinirda-yanginla-ilgili-ust-duzey-gorusme/12392/, (15.08.2020).

https://www.haberler.com/kirklareli-ne-iki-yeni-proje-daha-8240976-haberi/, (07.09.2021).

https://www.kirklareli.bel.tr/sayfalar/4/ab-ve-proje-calsmalarmz, (04.08.2020).

https://www.tbb.gov.tr/belediyelerimiz/istatistikler/genel-istatistikler/, (07.05.2020).

https://www.tbb.gov.tr/mevzuat/kanunlar/Avrupa_Yerel_Yonetimler_ozerklik_Sarti.pdf, (05.11.2020).

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/kanun_ss.durumu?kanun_no=4517, (16.04.2021).

https://www.yereldeab.org.tr/TabId/93/ArtMID/427/ArticleID/1583/K%C4%B1rklareli-Eurodesk-Avrupa-F%C4%B1rsatlar%C4%B1-Bilgilendirme-Haftas%C4%B1-Etkinlikleri.aspx, (16.08.2021).

https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html, (12.07.2021).

Orman Yangınları için Operasyonel Kapasitenin Artırılması ve Afet Önleme Çalışmalarının Geliştirilmesi Proje Sonuç Raporu.

Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı 2004 yılı Faaliyet Raporu.

Yunus Emre Enstitüsü 2014 Yılı Faaliyet Raporu.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2010 Yılı Faaliyet Raporu.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2011 Yılı Faaliyet Raporu.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2014 Yılı Faaliyet Raporu.

Fotoğraflar

Fotoğraf-1

Edirne Belediyesi'nin AB Projesi ile Restore Ettirdiği Binanın İlk Hali

Fotoğraf-2

Edirne Belediyesi'nin AB Projesi ile Restore Ettirdiği Binanın Son Hali

Fotoğraf-3

Edirne Belediyesi'nin Bando ve Ciğer Festivalinden Bir Fotoğraf

Fotoğraf-4

Edirne Belediyesi'nin AB Projesi ile EDİKAB'a Satın Aldığı Araç ve Gereçler

Fotoğraf-5

Edirne Belediyesi'nin AB Projesi ile Şehre Kazandırdığı Turist Bilgilendirme Kioskları

Fotoğraf-6

Edirne Belediyesi'nin AB Projesi ile Şehre Kazandırdığı Turist Bilgilendirme Kioskları

Fotoğraf-7

Edirne Belediyesi'nin AB Projesi ile Şehre Yüksek Donanımlı İtfaiye Aracı

Fotoğraf-8

Yunus Emre Enstitüsü 2019 Yılı Mimoza Festivali Görseli

Fotoğraf-9

Yunus Emre Enstitüsü 2018 Yılı Türkiye Günler Görseli

Fotoğraf-10

AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Meyer Landrut Edirne Belediyesinde

Fotoğraf-11

AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Meyer Landrut AB Projesi ile restore edilen Edirne Belediyesi Avrupa Birliği Birimi ve Turizm Ofisini ziyaret ederken.

Fotoğraf-12

Osnabrück Belediye Binası Görseli

Fotoğraf-13

Kırklareli Belediyesi'nin AB Projesi ile Yaptırdığı Doğa Eğitim Parkını

Fotoğraf-14

Kırklareli Belediyesi'nin AB Projesi ile Yaptırdığı Kollektör Hattının Yapımı

Fotoğraf-15

Kırklareli Belediyesi'nin AB Projesi ile Yaptırdığı Kollektör Hattının Yapımı

